

Lleis

Llei 12/2021, del 13 de maig, del Codi de la circulació

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 13 de maig del 2021 ha aprovat la següent:

Llei 12/2021, del 13 de maig, del Codi de la circulació

Índex

- Exposició de motius
- Títol preliminar. Disposicions generals
- Article 1. Objecte
- Article 2. Àmbit d'aplicació
- Article 3. Conceptes bàsics
- Títol I. Normes de la circulació
- Capítol primer. Disposicions generals
- Article 4. Usuaris de les vies, conductors i ocupants dels vehicles
- Article 5. Titulars, arrendataris i conductors de vehicles
- Capítol segon. Velocitat i distància entre vehicles
- Article 6. Adequació de la velocitat a les circumstàncies concurrents
- Article 7. Competència de velocitat
- Article 8. Límits màxims de velocitat
- Article 9. Reducció de velocitat
- Article 10. Distància entre vehicles
- Capítol tercer. Canvi de direcció i prioritat de pas
- Article 11. Canvi de direcció
- Article 12. Cessió de pas i interseccions
- Article 13. Prioritat de pas en interseccions
- Article 14. Conductors, vianants, bicicletes i animals
- Article 15. Prioritat de pas en cas d'estretall
- Article 16. Incorporació de vehicles a la circulació
- Article 17. Circulació en zona d'obres
- Article 18. Vehicles de transport col·lectiu de persones
- Article 19. Vehicles en servei d'urgència
- Capítol quart. Sentit de la circulació, utilització de carrils i vorals, i canvi del sentit de la marxa
- Article 20. Sentit de la circulació i utilització de carrils i vorals
- Article 21. Divisió de la via en calçades
- Article 22. Refugis, illes o dispositius de guia
- Article 23. Canvi del sentit de la marxa
- Capítol cinquè. Aturada, inici de la marxa i marxa enrere
- Article 24. Aturada i inici de la marxa
- Article 25. Marxa enrere
- Capítol sisè. Avançaments
- Article 26. Prescripcions generals
- Article 27. Avançaments per la dreta
- Article 28. Prohibicions
- Capítol setè. Parada i estacionament

Article 29. Norma general

Article 30. Lloc de parada o estacionament

Article 31. Entrada i sortida dels usuaris dels vehicles

Article 32. Abandó del lloc d'estacionament

Article 33. Forma de realització de la parada o l'estacionament

Capítol vuitè. Advertències dels conductors

Article 34. Normes generals

Article 35. Advertiments òptics

Article 36. Advertiments acústics

Capítol novè. Càrrega i descàrrega

Article 37. Disposició de la càrrega

Article 38. Operacions de càrrega i descàrrega

Article 39. Dimensions de la càrrega

Capítol desè. Seguretat de la via pública: obstrucció de la via pública, realització d'obres o d'instal·lacions, esdeveniments, i prevenció d'incendis

Article 40. Obstrucció de la via pública

Article 41. Realització d'obres o d'instal·lacions que afecten la circulació

Article 42. Celebració d'esdeveniments

Article 43. Prevenció d'incendis

Capítol onzè. Circulació en zona urbana

Article 44. Normes generals

Article 45. Altres disposicions

Capítol dotzè. Regulació de la circulació de vehicles per raons de seguretat, de fluidesa i de tipologia de vehicles

Article 46. Limitacions a la circulació

Capítol tretzè. Vehicles de mobilitat personal (VMP)

Article 47. Característiques generals

Article 48. Circulació de vehicles de mobilitat personal

Capítol catorzè. Vianants

Article 49. Normes generals

Article 50. Circulació nocturna

Article 51. Pas de vianants i encreuament de calçades

Capítol quinzè. Circulació d'animals

Article 52. Normes generals

Article 53. Normes especials

Article 54. Circulació nocturna

Article 55. Normes en encreuaments i en estretalls

Capítol setzè. Accidents

Article 56. Norma general

Article 57. Accident amb danys corporals

Article 58. Accident amb danys materials

Article 59. Senyalització del vehicle o de la càrrega per accident o avaria

Article 60. Registre d'accidents

Capítol dissetè. Altres normes de circulació

Article 61. Portes

Article 62. Apagada del motor

Article 63. Targetes per a persones amb discapacitat

Capítol divuitè. Limitació de masses i dimensions. Transports i vehicles especials

Article 64. Limitacions de masses i dimensions

Article 65. Transports especials

Article 66. Circulació de vehicles especials

Capítol dinovè. Transport de persones

Article 67. Normes generals
Article 68. Normes relatives a bicicletes, ciclomotors, motocicletes i anàlegs
Capítol vintè. Elements de seguretat per als conductors: cinturons, sistemes de retenció infantil i cascos
Article 69. Cinturons de seguretat i sistemes de retenció infantil
Article 70. Cascos i altres elements de protecció
Article 71. Excepcions
Capítol vint-i-unè. Utilització de pneumàtics de claus i d'equipaments especials
Article 72. Utilització de pneumàtics de claus i d'equipaments especials
Capítol vint-i-dosè. Túnel·ls i passos a nivell
Article 73. Túnel·ls
Article 74. Passos a nivell
Capítol vint-i-tresè. Enllumenat
Article 75. Normes generals
Article 76. Utilització de l'enllumenat
Article 77. Enlluernament
Article 78. Altres supòsits d'utilització de l'enllumenat
Capítol vint-i-quatrè. Controls d'alcoholèmia, estupefaents i substàncies que alterin la capacitat d'obrar
Article 79. Taxes d'alcohol
Article 80. Persones obligades a efectuar controls d'alcoholèmia
Article 81. Proves de detecció d'alcoholèmia i pràctica
Article 82. Normes sobre estupefaents, psicotròpics, estimulants i substàncies anàlogues
Títol II. Senyalització
Capítol únic. Disposicions generals
Article 83. Normes generals
Article 84. Prioritat entre senyals
Article 85. Tipus i significat dels senyals de circulació
Article 86. Senyals en els vehicles
Títol III. Autoritzacions administratives
Capítol primer. Disposicions generals
Article 87. Normes generals
Capítol segon. Permisos de conduir
Article 88. Permisos de conduir
Article 89. Permisos vàlids per conduir
Article 90. Homologació i bescanvi de permisos estrangers
Article 91. Categories de permisos de conduir
Article 92. Registre de Permisos de Conduir
Article 93. Centres de formació de conductors
Article 94. Proves d'aptitud psicofísiques
Capítol tercer. Autoritzacions relatives als vehicles
Article 95. Certificat de matriculació
Article 96. Matriculació de vehicles
Article 97. Registre de Vehicles
Article 98. Assegurances
Article 99. Inspecció tècnica de vehicles
Article 100. Vehicles històrics
Capítol quart. Nul·litat, anul·labilitat i pèrdua de vigència
Article 101. Declaració de nul·litat o anul·labilitat i pèrdua de vigència
Article 102. Suspensió provisional
Títol IV. Condicions tècniques dels vehicles
Capítol únic. Homologacions i condicions tècniques
Article 103. Homologacions
Article 104. Característiques dels vehicles

Article 105. Modificacions de les característiques dels vehicles
Article 106. Vehicles greument accidentats
Article 107. Conjunt de vehicles
Article 108. Plaques de matrícula
Títol V. Règim sancionador
Capítol primer. Infraccions
Article 109. Disposicions generals
Article 110. Infraccions lleus
Article 111. Infraccions greus
Article 112. Infraccions molt greus
Article 113. Prescripció
Capítol segon. Sancions
Article 114. Tipus
Article 115. Correspondència
Article 116. Reincidència
Article 117. Prescripció
Article 118. Inscripció i cancel·lació
Capítol tercer. Responsabilitat i competència per sancionar
Article 119. Subjectes responsables
Article 120. Extinció
Article 121. Competència per sancionar
Capítol quart. Procediment sancionador
Article 122. Fases del procediment i competència
Article 123. Vinculació amb la jurisdicció penal
Article 124. Procediment sancionador aplicable a les sancions imposades pel Cos de Policia
Article 125. Procediment sancionador aplicable a les sancions de suspensió de l'autorització administrativa de conduir vehicles de motor
Article 126. Procediment sancionador aplicable a les sancions imposades pel ministeri competent en matèria d'indústria i/o transports
Article 127. Procediment sancionador aplicable a les sancions previstes en la present Llei imposades pels serveis de circulació comunals
Article 128. Constitució de dipòsit
Capítol cinquè. Mesures cautelars i altres mesures complementàries
Article 129. Mesures cautelars
Article 130. Immobilització del vehicle
Article 131. Retirada del vehicle
Article 132. Tractament residual del vehicle
Disposició addicional
Disposició transitòria primera
Disposició transitòria segona
Disposició derogatòria
Disposició final primera
Disposició final segona
Disposició final tercera
Disposició final quarta
Disposició final cinquena
Disposició final sisena
Disposició final setena
Disposició final vuitena
Disposició final novena
Annex I. Conceptes bàsics
Annex II Infraccions i sancions per excés de velocitat

Exposició de motius

El 10 de juny de 1999, el Consell General aprovà la Llei del Codi de la circulació, que ha estat l'eina bàsica de la regulació del trànsit i de la seguretat viària.

L'experiència adquirida en el decurs dels darrers anys ha permès apreciar que diversos aspectes inclosos a la Llei havien de tractar-se i desplegar-se per la via reglamentària. Els nous formats del permís de conduir, l'aparició de nous senyals de circulació, la modificació dels existents, la determinació de noves condicions tècniques dels automòbils i dels procediments de control fan que sigui imprescindible modificar una part significativa de l'actual articulat de la Llei i evitar una concreció excessiva que obligui a introduir-hi noves modificacions constantment.

Cal establir en aquesta matèria, com s'efectua en altres països del nostre entorn, i dintre del nostre marc constitucional, una llei habilitant que permeti desplegar per la via reglamentària les disposicions de caràcter tècnic i fer les modificacions d'adaptació a les noves recomanacions que des dels organismes internacionals es generen per a una millora de la seguretat viària, i això d'una manera més àgil i eficient que la disponible avui, sense modificar la norma base com és aquesta Llei.

Així mateix, es considera que les normes generals de circulació s'han d'incloure al Codi de la circulació i no han de ser objecte de desplegament reglamentari.

Aquesta Llei consta de 132 articles, repartits en sis títols, una disposició addicional, dos disposicions transitòries, una disposició derogatòria i nou disposicions finals, acompanyada de dos annexos.

El títol preliminar defineix l'objecte, l'àmbit d'aplicació i els conceptes bàsics.

El títol primer tracta de les normes de comportament que s'han de preveure en la circulació. Aquest títol inclou les normes generals que han de complir els usuaris de la via i trasllada les normes i les recomanacions internacionals sobre les regles que han d'observar-se per fer una circulació més fluida i segura, amb una incidència especial en la circulació de bicicletes, vianants i *vehicles de mobilitat personal* (VMP). Així mateix, regula, entre altres, el comportament dels conductors i ocupants en cas d'accidents i estipula les normes relatives als elements de seguretat per als conductors i acompanyants. També introdueix el concepte de VMP, que avui en dia han esdevingut una realitat i que han generat la necessitat de regular-los.

El títol segon inclou la senyalització viària. S'hi defineix de manera clara l'ordre de prioritat dels senyals i es remet a la via reglamentària la denominació i descripció, fet que permet que en un futur es puguin incorporar, modificar o derogar senyals d'una manera més àgil, evitant l'existència de senyalitzacions no previstes en la normativa vigent.

El títol tercer regula el procediment de les autoritzacions administratives, estableix les normes generals per aconseguir-les, les normes específiques per obtenir el permís de conduir o el certificat de matriculació del vehicle, i la nul·litat i anul·labilitat i la pèrdua de vigència. Permet el desplegament reglamentari dels procediments i categories, així com la seva harmonització amb les normes internacionals sobre la matèria. S'introdueix també, l'obligatorietat de disposar d'una assegurança per a totes les persones que condueixin un VMP, en els termes que s'estableixin reglamentàriament.

El títol quart estableix les condicions tècniques dels vehicles i fixa els criteris generals que han de complir els vehicles que s'han de matricular. Aquests criteris s'han de desenvolupar reglamentàriament tenint en compte les recomanacions internacionals en la matèria.

El títol cinquè regula el règim sancionador i determina la responsabilitat dels diversos subjectes que intervenen en la seguretat viària, incloent-hi el titular, l'arrendatari, el conductor i la persona responsable d'un menor o d'un conductor que ha d'anar acompanyat. També inclou la qualificació de les infraccions, defineix les conductes infractores i n'estableix la sanció corresponent amb caràcter general. En els supòsits de conductes infractores de rellevància especial, es fixen sancions amb multes específiques adaptades a la gravetat de la infracció.

Així mateix, la Llei preveu, tal com es fa en altres estats, la possibilitat que la persona expedientada efectui el pagament voluntari de la sanció. En aquest cas, amb la reducció del 50% de la sanció imposada, excepte per a algunes infraccions.

Per altra banda, la Llei continua amb el criteri actual de suspendre temporalment el permís de conduir com a pena accessòria a una infracció, per bé que es modifiquen els supòsits en què es pot efectuar i queda reservada a les infraccions qualificades com a molt greus.

La millora de la seguretat viària, la necessitat i la voluntat permanent de reduir el nombre d'accidents i el seu cost social i econòmic han esdevingut un problema d'ordre mundial, reconegut per la mateixa Assemblea General de les Nacions Unides, que, en les resolucions relatives a la millora de la seguretat viària, indica que cal establir les mesures necessàries per evitar conductes infractores reincidents d'alguns conductors poc solidaris que posen en perill la seguretat dels usuaris de la via de manera continuada.

Finalment, i continuant amb el criteri establert, la Llei inclou la reincidència en la comissió d'infraccions lleus d'excés de velocitat o greus de qualsevol tipus, i les sancions amb la suspensió temporal del permís de conduir.

La disposició addicional encomana a Govern que realitzi abans de la finalització del primer trimestre del 2022, un Pla de seguretat viària adaptat al nou Codi de Circulació i a tota la normativa que se'n desprèn.

La disposició transitòria primera preveu que els vehicles matriculats i donats d'alta al Registre de Vehicles que fins ara estaven exempts de passar la inspecció tècnica han de fer-la en un termini màxim de sis mesos a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

La disposició transitòria segona estableix un règim jurídic aplicable a les embarcacions d'esbarjo mentre no entri en vigor el Reglament previst a la Disposició final quarta.

La disposició derogatòria deroga la Llei del Codi de la circulació, del 10 de juny de 1999, així com les successives modificacions de la mateixa Llei, excepció feta de les previsions contingudes al seu article 209, que restaran vigents fins al moment en que entri en vigor el reglament previst a la Disposició final quarta.

La disposició final primera encomana a Govern els desplegaments reglamentaris necessaris per aplicar aquesta Llei en el termini màxim de tres mesos a comptar de l'endemà que es publiqui al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

La disposició final segona habilita expressament el Govern per aprovar les disposicions reglamentàries necessàries a fi de desplegar el règim sancionador previst al títol V d'aquesta Llei, dins dels límits establerts i graduant la sanció a imposar en funció de la conducta infractora concretament duta a terme.

La disposició final tercera habilita expressament el Govern per aprovar les disposicions reglamentàries necessàries per regular tant la realització de proves i assaigs de vehicles autònoms com la circulació d'aquests vehicles.

La disposició final quarta habilita expressament el Govern per aprovar les disposicions reglamentàries necessàries per regular els criteris de matriculació al Registre d'Embarcacions de les embarcacions d'esbarjo, enteses com les destinades exclusivament a un ús personal i no comercial, així com els requisits per obtenir el permís de conducció d'aquests tipus d'embarcacions.

La disposició final cinquena autoritza a Govern a modificar reglamentàriament l'annex I d'aquesta Llei de conformitat amb les variacions d'aquelles definicions que es produeixen en l'àmbit d'aquells acords i tractats internacionals que tinguin transcendència pel Principat d'Andorra.

La disposició final sisena encomana a Govern a realitzar noves disposicions reglamentàries acústiques sobre el nivell sonor dels vehicles de motor, basant-se en aquells límits sonors establerts pel *Reglament (UE) 540/2014 del Parlament Europeu i del Consell de 16 d'abril de 2014 sobre el nivell sonor dels vehicles de motor i dels sistemes silenciadors de recanvi, i per al qual es modifica la Directiva 2007/46 / CE i es deroga la Directiva 70/157 / CEE*, o pels reglaments que els modifiquin en el futur.

La disposició final setena encomana a Govern que, en el termini de sis mesos a comptar de l'endemà de la publicació d'aquesta Llei al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, desenvolupi un reglament per implementar un sistema nacional d'etiquetatge energètic i d'emissions dels vehicles, que alhora permeti homologar els vehicles registrats al Principat d'Andorra amb els sistemes d'etiquetatge seguits pels països membres de la Unió Europea.

La disposició final vuitena encomana a Govern que realitzi els canvis normatius necessaris en matèria d'assegurances per incloure nous supòsits previstos en aquest Codi, com el dels VMP.

La disposició final novena estableix la data d'entrada en vigor de la Llei, l'annex I defineix els conceptes bàsics i l'annex II estableix les infraccions i sancions per excés de velocitat.

Títol preliminar. Disposicions generals

Article 1. *Objecte*

1. Aquesta Llei té per objecte la regulació del trànsit, la circulació de vehicles i vianants, i la seguretat viària.
2. A aquest efecte, regula:
 - a) Les normes de circulació per als vehicles, així com les que per raó de seguretat viària regeixen per a la circulació de vianants i animals per les vies d'utilització general. Amb aquesta finalitat, s'estableixen els drets i les obligacions dels usuaris de les dites vies.
 - b) La regulació de l'obtenció de les autoritzacions administratives obligatòries per a la conducció i la circulació de vehicles de motor i ciclomotors.
 - c) Els elements de seguretat activa i passiva i el seu règim d'utilització, així com les condicions tècniques dels vehicles.
 - d) Els criteris de senyalització de les vies d'utilització general.
 - e) Les infraccions derivades de l'incompliment de les normes establertes i les sancions aplicables, així com el procediment sancionador que cal seguir en aquesta matèria.

Article 2. *Àmbit d'aplicació*

Els preceptes d'aquesta Llei obliguen els titulars i usuaris de les vies i els terrenys públics aptes per a la circulació, tant urbans com interurbans, els de les vies i terrenys que, sense tenir aquesta condició, siguin d'ús comú i, en defecte d'altres normes, els titulars de les vies i els terrenys privats que siguin utilitzats per una col·lectivitat indeterminada d'usuaris.

Article 3. *Conceptes bàsics*

Als efectes d'aquesta Llei i les seves disposicions complementàries, els conceptes bàsics sobre vehicles, vies públiques i usuaris de les vies són els previstos en l'annex I.

Títol I. Normes de la circulació

Capítol primer. Disposicions generals

Article 4. *Usuaris de les vies, conductors i ocupants dels vehicles*

1. Tots els usuaris de les vies públiques han de comportar-se correctament i de forma que no constitueixin cap perill o cap molèstia per a la circulació, i han d'evitar qualsevol dany a les persones o als béns, tant de domini públic com de propietat privada.
2. El conductor ha d'utilitzar el vehicle amb la diligència, la precaució i l'atenció necessàries per evitar qualsevol dany, propi o aliè, i ha de fer tot el possible per no posar en perill els ocupants del vehicle ni la resta d'usuaris de la via. Queda terminantment prohibit conduir de manera negligent o temerària.

3. El conductor d'un vehicle ha de prendre les mesures necessàries per dominar els seus moviments, preveure les seves reaccions i conduir-lo amb prudència.
4. El conductor ha de tenir en tot moment el control del vehicle. En aproximar-se a altres usuaris de la via, ha d'adoptar les precaucions necessàries per a la seva seguretat, especialment amb relació als que són més vulnerables, com els vianants, els ciclistes i els conductors de VMP.
5. El conductor està obligat a mantenir en tot moment la llibertat de moviments, el camp necessari de visió i l'atenció permanent a la conducció. A aquest efecte, ha de vetllar per mantenir una posició adequada, s'ha d'assegurar que també la mantenen la resta d'ocupants del vehicle i ha de col·locar adequadament els objectes o animals transportats a fi que no interfereixin en la conducció.
6. Pel fet de ser incompatible amb l'atenció obligatòria permanent a la conducció, es prohibeix la utilització, per part del conductor i amb el vehicle en moviment, de pantalles amb accés a Internet, monitors de televisió i reproductors de vídeo. Se n'exceptua l'ús de monitors que es trobin a la vista del conductor i la utilització dels quals permeti visualitzar l'accés o la baixada de vianants, la visió de la càmera instal·lada per maniobrar marxa enrere o el dispositiu GPS.
7. Es prohibeix la col·locació al parabrisa i als vidres laterals de les portes davanteres de làmines o dispositius destinats a limitar la influència dels raigs solars, en aquells casos en què pertorbin o disminueixin la visibilitat del conductor. La col·locació de làmines adhesives en els vehicles només es permet en les condicions que reglamentàriament es determinin.
8. Es prohibeix la utilització, durant la conducció, de cascos o d'un o més auriculars connectats a aparells receptors o reproductors de so. Els intercomunicadors degudament homologats no es consideren per als efectes d'aquesta llei com a auriculars i se n'autoritza el seu ús durant la conducció de motocicletes. També es prohibeix la utilització d'aparells de so, integrats o no en el vehicle, amb un volum que pugui pertorbar la capacitat de percepció acústica durant la conducció. El Govern establirà reglamentàriament els límits acústics d'aquests aparells.
9. Es prohibeix la utilització, durant la conducció, de dispositius de telefonia mòbil o de qualsevol altre mitjà o sistema de comunicació, excepte quan el desenvolupament de la comunicació tingui lloc sense utilitzar ni les mans, ni cascos o auriculars, i sempre que no es redueixi l'atenció mínima necessària per garantir en tot moment una conducció segura.
10. El conductor del vehicle és el responsable de la seguretat dels passatgers que transporta, excepte en els casos en què la llei ho determini diferentment.
11. Es prohibeix la circulació de vehicles que portin inhibidors de radars o cinemòmetres a excepció dels vehicles del Cos de la Policia equipats amb aquests sistemes i destinats a la vigilància del trànsit. En general es prohibeix la circulació de vehicles amb mecanismes o sistemes destinats a interferir en el funcionament correcte dels sistemes de vigilància del trànsit i l'emissió de senyals, així com la seva instal·lació. Es prohibeix també la conducció de vehicles que duguin instal·lats mecanismes de detecció de radars. Queden exclosos d'aquesta prohibició els mecanismes d'avís que informen de la posició dels sistemes de vigilància del trànsit.
12. El conductor ha de verificar que les plaques de matrícula del vehicle es trobin en bon estat i que no presentin obstacles o danys que n'impedeixin o en dificultin la lectura i la identificació.
13. El conductor està obligat a col·laborar en la realització de les comprovacions relatives al mateix conductor, a la resta d'ocupants del vehicle, a l'estat del vehicle o a la càrrega transportada que es determinin per llei o en les normes que la desenvolupen.
14. Es prohibeix circular amb vehicles que emetin perturbacions electromagnètiques, sorolls, gasos i altres contaminants a la via pública. El Govern establirà reglamentàriament els límits acústics dels vehicles de motor, basant-se en els límits sonors establerts pel *Reglament (UE) 540/2014 del Parlament Europeu i del Consell de 16 d'abril de 2014 sobre el nivell sonor dels vehicles de motor i dels sistemes silenciadors de recanvi, i per al qual es modifica la Directiva 2007/46/CE i es deroga la Directiva 70/157/CEE*, o pels reglaments que els modifiquin en el futur.

15. Queda prohibida la circulació de motos de neu i vehicles de neu anàlegs per les vies públiques obertes al trànsit, salvat els supòsits extraordinaris o d'urgència, prèviament autoritzats per l'Administració competent.

16. El conductor d'un vehicle que presenciï la comissió d'una infracció tipificada com a greu o molt greu en aquesta Llei i que posi en perill la seguretat de les persones o de les coses té el deure de comunicar aquesta circumstància a l'autoritat competent o als seus agents.

17. El conductor i els ocupants d'un vehicle que presenciïn un accident de circulació s'han de posar al servei de l'autoritat competent per prestar la col·laboració necessària per esclarir els fets.

Article 5. *Titulars, arrendataris i conductors de vehicles*

1. El titular -i, si escau, l'arrendatari- del vehicle té el deure d'actuar amb la màxima diligència per evitar els riscos que comporta utilitzar-lo i, en tot cas, no n'ha d'autoritzar la conducció a persones que no disposin del permís de conduir corresponent.

2. El titular del vehicle té l'obligació de facilitar a l'Administració la identificació del conductor en el moment de la comissió d'una infracció. Si el propietari és una empresa de lloguer de vehicles sense conductor, aquesta empresa té l'obligació de lliurar una còpia del contracte d'arrendament.

3. El titular del vehicle pot comunicar al Registre de Vehicles, pel procediment que reglamentàriament s'estableixi, la identitat del conductor habitual. En aquest cas, el titular del vehicle queda alliberat de les obligacions contingudes en els apartats primer i segon d'aquest article, que es traslladen al conductor habitual.

4. En cas d'arrendament del vehicle, les obligacions establertes en els apartats primer i segon d'aquest article, així com la comunicació descrita en l'apartat tercer, corresponen a l'arrendatari del vehicle, sempre que s'hagi deixat constància d'aquest fet en el Registre de Vehicles.

5. El titular d'un vehicle en règim d'arrendament per un termini superior a dos anys té l'obligació de comunicar al Registre de Vehicles, pel procediment que reglamentàriament s'estableixi, la identitat de l'arrendatari.

Capítol segon. Velocitat i distància entre vehicles

Article 6. *Adequació de la velocitat a les circumstàncies concurrents*

1. El conductor d'un vehicle ha de regular la velocitat en funció de l'estat de la calçada, de la visibilitat, de les dificultats de la circulació i dels obstacles previsibles.

2. El conductor d'un vehicle ha de reduir la velocitat, extremar les precaucions i parar el vehicle si les circumstàncies hi obliguen, especialment en els casos següents:

a) A les aglomeracions, als camins i als llocs on hi ha habitatges pròxims a la calçada, prop de les escoles, davant la presència a la calçada d'un o més vianants i quan s'aproximin bicicletes circulant. També quan pugui preveure's racionalment la presència de vianants, ciclistes i VMP.

b) Als encreuaments, als passos estrets, als túnels, als passos de vianants no regulats per semàfors o agents encarregats de la vigilància i la disciplina del trànsit, a les proximitats de vies d'ús exclusiu de bicicletes, a les rotondes i als passos a nivell.

c) En condicions de visibilitat insuficient o en creuar-se amb altres vehicles i l'enlluernament ocasionat o les circumstàncies meteorològiques o ambientals no permetin fer-ho amb seguretat.

d) Quan el paviment es trobi nevat, gelat, mullat, en mal estat de conservació, o amb grava o fang que limitin l'adherència dels pneumàtics i puguin projectar el vehicle sobre altres vehicles o vianants.

e) En cas d'avançament o creuament d'autobusos o altres vehicles de transport públic i escolar, en el moment de càrrega o descàrrega de passatgers.

f) A les baixades prolongades o de fort desnivell.

g) En aproximar-se a un vehicle immobilitzat a la calçada i quan hi hagi animals a la part de la via que s'està utilitzant o es prevegi racionalment la irrupció en aquesta via.

h) En general, davant la presència d'algun obstacle a la calçada que pugui provocar un canvi de trajectòria o de velocitat amb relació a la que es té en aquell moment.

Article 7. Competència de velocitat

1. Es prohibeix la competència de velocitat entre tota classe de vehicles o animals quan circulin per vies públiques obertes al trànsit general.

2. Es prohibeix l'organització de proves o curses de velocitat a les vies públiques, tret que hagi estat expressament autoritzada per l'Administració competent segons la normativa sectorial aplicable.

Article 8. Límits màxims de velocitat

1. Els límits màxims de velocitat, que no han de ser superats tret que hi hagi una senyalització específica que indiqui un altre límit de velocitat, són els següents:

- a) 90 km/h a les carreteres generals i 60 km/h a les carreteres secundàries.
- b) 50 km/h a les zones urbanes per a tota mena de carreteres.
- c) 30 km/h a les zones establertes com Zona 30.
- d) 20 km/h a les zones establertes com Zona 20.

2. Prevalen sobre els límits màxims de velocitat indicats anteriorment els que es fixin per a determinats vehicles o conjunts de vehicles per raó de la càrrega o de les característiques especials.

Article 9. Reducció de velocitat

1. No s'ha de reduir bruscament la velocitat, excepte en casos de perill imminent, a fi d'evitar el risc de col·lisió amb els vehicles que circulen al darrere. El conductor ha de cerciorar-se que pot reduir la velocitat sense risc per a altres conductors i ha d'advertir la maniobra de la forma prevista a l'article 35.

2. No s'ha de circular a una velocitat anormalment reduïda que dificulti la marxa dels altres vehicles sense causa justificada.

3. El vehicle que, amb motiu justificat, circuli a una velocitat anormalment reduïda i dificulti el trànsit en una via urbana o interurbana, s'ha d'aturar a la seva dreta per permetre el pas dels vehicles que el segueixen quan sigui possible, sense crear cap situació de perill i sempre que la visibilitat ho permeti.

Article 10. Distància entre vehicles

1. El conductor d'un vehicle que circuli darrere d'un altre ha de deixar lliure una separació suficient per evitar possibles col·lisions en cas de disminució brusca de velocitat per part del vehicle que el precedeix. Tanmateix, es permet als conductors de bicicletes circular en grup sense mantenir la separació esmentada si extremen en aquesta ocasió l'atenció a fi d'evitar el contacte entre ells.

2. La separació esmentada a l'apartat anterior ha de permetre al conductor del vehicle que circuli darrere d'un altre poder avançar-lo amb seguretat, excepte si es tracta de ciclistes que circulen en grup, cas en el qual s'entén que el grup de ciclistes conforma un vehicle.

Aquesta possibilitat està exclosa en els supòsits següents:

- a) En zona urbana.
- b) On estigui prohibit l'avançament.
- c) On hi hagi més d'un carril destinat a la circulació en un mateix sentit.
- d) Quan la circulació estigui tan saturada que no permeti l'avançament.

3. La separació de seguretat s'ha de calcular considerant les circumstàncies meteorològiques del moment o d'altres que motivin una disminució de la visibilitat o d'adherència a la calçada.

Capítol tercer. Canvi de direcció i prioritat de pas

Article 11. *Canvi de direcció*

1. Tot conductor que pretengui girar a la dreta o a l'esquerra ha de comprovar prèviament que pot efectuar la maniobra sense risc de col·lisió amb altres vehicles i sense obligar-los a executar maniobres sobtades, i adaptar la seva velocitat a aquest efecte.

S'ha d'abstenir de fer la maniobra quan es tracti d'un canvi de direcció a l'esquerra i no hi hagi visibilitat suficient.

2. Tota maniobra que impliqui un canvi de carril ha de portar-se a terme respectant la prioritat del que circuli pel carril que es pretén ocupar.

3. El canvi de direcció s'ha d'advertir als vehicles que circulin al darrere o en sentit contrari, amb antelació suficient, amb el braç o mitjançant indicadors òptics de la forma prevista a l'article 35. Per desviar-se a la dreta, el conductor ha d'aproximar-se al costat dret de la calçada. Si és a la part esquerra, el conductor ha d'aproximar-se tant a la vora com li sigui possible de l'eix central de la calçada, sense sobrepassar-lo, quan la circulació s'efectuï en ambdós sentits, o al costat esquerre quan la circulació sigui en sentit únic.

4. De forma excepcional, si per les dimensions del vehicle o per altres circumstàncies que ho justifiquin no és possible efectuar el canvi de direcció amb subjecció estricta al que es disposa en els apartats anteriors, el conductor ha d'adoptar les precaucions necessàries a fi d'evitar tot perill a l'hora de dur a terme la maniobra.

Article 12. *Cessió de pas i interseccions*

1. El conductor d'un vehicle que hagi de cedir el pas a un altre no ha d'iniciar, continuar o reprendre la marxa o maniobra fins a assegurar-se que, amb la mateixa marxa o maniobra, no obliga el conductor del vehicle que té la preferència a modificar bruscament la trajectòria o velocitat. Ensenms, ha de mostrar amb la suficient antelació, amb la forma de circular i, especialment, mitjançant la reducció gradual de velocitat, que es disposa a efectuar aquesta cessió.

2. Encara que tingui prioritat de pas, cap conductor no ha de penetrar amb el vehicle en una intersecció o en un pas de vianants o en un espai habilitat per a ciclistes si la situació de la circulació fa presumible que pugui quedar detingut de forma que impedeixi o obstaculitzi la circulació transversal.

3. Tot conductor que es trobi interrompent el trànsit enmig d'una intersecció regulada per senyals lluminosos pot evacuar-la sense esperar el senyal de pas lliure, amb la condició de no crear cap perill ni per als altres vehicles que avancen en les direccions on la circulació és oberta, ni per a les persones que travessen la calçada en aquell indret.

Article 13. *Prioritat de pas en interseccions*

1. En les interseccions amb senyalització, la preferència de pas la regula la mateixa senyalització.

2. A manca de senyalització reguladora de la preferència de pas, el conductor està obligat a cedir-lo als vehicles que s'aproximin per la seva dreta, llevat dels casos següents:

a) Tenen preferència de pas els vehicles que circulen per una via pavimentada davant dels que procedeixen d'una altra via sense pavimentar, i els que circulen per una carretera general davant els que ho fan per una carretera de categoria inferior.

b) Els vehicles que circulen sobre rails tenen preferència de pas sobre els altres usuaris.

c) A les rotondes, llevat de senyalització específica, els vehicles que es troben dins la via circular tenen preferència de pas sobre els que pretenen accedir-hi.

d) D'acord amb el que disposa a aquest efecte l'article 19 d'aquesta Llei, els vehicles en servei d'urgència tenen prioritat, sempre i en tot cas, sobre tots els altres vehicles.

Article 14. *Conductors, vianants, bicicletes i animals*

1. Els conductors tenen prioritat de pas per als seus vehicles respecte dels vianants, llevat dels casos següents:
 - a) En els passos de vianants degudament senyalitzats.
 - b) Quan estiguin a punt de girar amb el vehicle per entrar en una altra via on hi hagi vianants creuant-la, encara que no hi hagi cap pas de vianants.
 - c) Quan el vehicle creui un voral pel qual es trobin circulant vianants que no disposin de zona de vianants.
2. En les zones de vianants, quan els vehicles creuin pels passos habilitats a aquest efecte, els conductors tenen l'obligació de deixar passar els vianants que hi circulin.
3. Els conductors dels vehicles també han de cedir el pas:
 - a) Als vianants que estiguin a punt de pujar a un vehicle de transport col·lectiu de passatgers o n'hagin baixat, en una parada senyalitzada com a tal, quan es trobin entre el vehicle esmentat i la zona de vianants o el refugi més pròxim.
 - b) A les fileres escolars o a les comitives organitzades.
4. Els conductors de bicicleta tenen prioritat de pas respecte dels vehicles de motor en els casos següents:
 - a) Quan circulin per un carril bici, per un pas per a ciclistes o per un voral degudament senyalitzats.
 - b) Quan, circulant en grup, el primer ja hagi iniciat el creuament o hagi entrat en una rotonda.

En la resta de casos, s'apliquen als conductors de bicicleta les normes generals sobre prioritat de pas entre vehicles.

5. Els conductors tenen prioritat de pas per als seus vehicles respecte dels animals, llevat dels casos següents:
 - a) Quan estiguin a punt de girar amb el vehicle per entrar en una altra via on hi hagi animals creuant-la.
 - b) Quan els animals vagin en ramat o en grup, i el primer -o el guia, si escau- hagi iniciat el creuament o hagi entrat a la rotonda.
 - c) Quan el vehicle creui un voral on hi hagi animals.

Article 15. *Prioritat de pas en cas d'estretall*

1. En els trams de la via en els quals, per l'amplada, sigui impossible o molt difícil el pas simultani de dos vehicles que circulin en sentit contrari, i on no hi hagi senyalització específica, té preferència de pas el que hi hagi accedit primer. En cas de dubte sobre aquesta circumstància, té prioritat el vehicle que tingui més dificultats de maniobra tenint en compte les dimensions i característiques dels vehicles. Quan es tracti de vehicles del mateix tipus, té preferència de pas el que hagi d'efectuar marxa enrere una distància més gran.
2. En trams de gran pendent en els quals es donin les circumstàncies d'amplada insuficient assenyalades a l'apartat precedent d'aquest article, la preferència de pas la té el vehicle que circula en sentit ascendent. En cas de dubte sobre el grau d'inclinació del pendent, preval el que disposa l'apartat anterior.

S'entén per trams de gran pendent els que tinguin una inclinació mínima del set per cent.

Article 16. *Incorporació de vehicles a la circulació*

1. La incorporació d'un vehicle a la via pública s'ha de fer en tots els casos lentament marxa endavant i mitjançant la realització dels senyals òptics obligatoris d'advertiment, de conformitat amb el que estipula l'article 35. Si la via a la qual s'accedeix està dotada d'un carril d'acceleració, el conductor s'hi ha d'incorporar amb la velocitat adequada.
2. S'ha de cedir el pas als altres vehicles i als vianants fins i tot quan aquesta incorporació es produeixi després que un altre vehicle s'hagi parat per facilitar la maniobra.

3. És expressament prohibit accedir a una via pública marxa enrere, llevat que aquest accés es dugui a terme des d'un garatge o aparcament que, per les seves característiques, no permeti fer-ho d'una altra manera. En aquest cas, el conductor ha d'extremar les precaucions i, si és possible, s'ha de fer assistir per una altra persona que indiqui aquesta circumstància excepcional als altres usuaris.

Article 17. Circulació en zona d'obres

1. Quan en una via s'efectuen obres, els vehicles han de circular per l'indret assenyalat a aquest efecte, a excepció dels vehicles en urgència del Servei de Policia, de Duana, de Bombers, de Banders, dels serveis de circulació, d'assistència sanitària i d'altres vehicles oficials que poden passar pel tram de via en reparació sempre que adverteixin aquest pas mitjançant l'ús de la senyalització corresponent i no causin cap perill ni dany a l'obra en qüestió.

2. Tot vehicle que s'aproximi a una zona en la qual es realitzin obres de reparació de la via i, en arribar-hi, en trobi un altre esperant en el mateix sentit de circulació, ha de col·locar-se al darrere de l'arribat en primer lloc, al més a prop possible al costat dret de la calçada i sense intentar avançar el que el precedeix.

3. Els usuaris de la via estan obligats a seguir les indicacions del personal destinat a la regulació del pas de vehicles.

Article 18. Vehicles de transport col·lectiu de persones

1. A les zones urbanes, els autobusos i els autocars tenen prioritat davant els altres vehicles, llevat dels vehicles en servei d'urgència. A fi de facilitar la circulació dels vehicles de transport col·lectiu de persones, els conductors dels altres vehicles han de disminuir la velocitat i, si és necessari, parar per deixar-los efectuar les maniobres necessàries per aturar-se o tornar a iniciar la marxa després de les parades que tenen assenyalades.

2. Els conductors dels vehicles de transport col·lectiu de persones, després d'advertir el canvi de direcció mitjançant els indicadors òptics de conformitat amb l'article 35, han de prendre totes les precaucions necessàries per evitar tot risc d'accident.

Article 19. Vehicles en servei d'urgència

1. Tots els usuaris de les vies públiques han de deixar el pas lliure als vehicles en servei d'urgència, com Policia, Duana, Bombers, Banders, serveis de circulació, assistència sanitària i altres vehicles oficials, que circulin fent ús simultàniament dels senyals òptics i acústics corresponents.

De forma excepcional, els conductors dels vehicles en servei d'urgència poden utilitzar només els senyals òptics quan l'omissió dels senyals acústics no comporti cap perill per als usuaris restants de la via.

2. Tan aviat com es percebin els senyals acústics o òptics, els conductors han d'adoptar les mesures necessàries per facilitar-los el pas, aproximant-se a les vores de la calçada i parant, si és necessari.

3. Els conductors dels vehicles en servei d'urgència han d'observar com a norma general les regles de la circulació, fent ús de la senyalització especial únicament quan presten un servei d'urgència, i no vulnerant la prioritat de pas als encreuaments o les indicacions dels semàfors sense haver adoptat precaucions extremes per d'assegurar-se que no hi ha risc d'atropellar un vianant i que els conductors dels altres vehicles han aturat el vehicle o estan disposats a fer-ho. Els ordres i els senyals dels agents encarregats de la vigilància i disciplina del trànsit són sempre d'obligat compliment.

4. Els conductors dels vehicles en servei d'urgència han d'evitar els avançaments en revolts sense visibilitat, quan l'amplada de la calçada impedeix el pas a un possible vehicle que circuli en direcció contrària, així com anar contra direcció en vies d'un únic sentit de circulació.

Capítol quart. Sentit de la circulació, utilització de carrils i vorals, i canvi del sentit de la marxa

Article 20. Sentit de la circulació i utilització de carrils i vorals

1. És prohibit circular en sentit contrari en una via amb un únic sentit de circulació.
2. Amb caràcter general, tots els vehicles i els animals han de circular per la dreta i al més a prop possible del marge dret de la calçada, encara que el centre es trobi lliure. És imperatiu circular per la dreta en revolts sense visibilitat, canvis de rasant, túnels, ponts i, en general, en qualsevol lloc on la visibilitat sigui reduïda. Únicament els vianants poden circular per la vorera excepte en els casos en que la Llei determini una altra cosa.
3. El conductor d'un vehicle automòbil ha de circular per la calçada, utilitzar el voral únicament per raons d'emergència i seguir les regles següents:
 - a) En calçades amb doble sentit de circulació i dos carrils, separats o no per marques viàries, s'ha de circular pel carril situat més a la dreta del sentit de marxa.
 - b) En calçades amb doble sentit de circulació i tres carrils separats amb marques viàries discontinües, s'ha de circular pel carril situat més a la dreta del sentit de marxa. És prohibit circular pel carril situat més a l'esquerra i, pel que fa al central, només pot utilitzar-se per efectuar avançaments puntuals i per canviar de direcció cap a l'esquerra.
 - c) En calçades de més d'un carril per al mateix sentit de marxa s'ha de circular normalment pel situat més a la dreta, encara que es pot utilitzar la resta del mateix sentit quan les circumstàncies del trànsit ho aconsellin a condició que no s'entorpeixi la marxa de la resta de vehicles. En zona urbana es pot utilitzar el carril que millor convingui, sempre que no s'obstaculitzi la circulació dels altres vehicles, i només s'ha d'abandonar per preparar-se per canviar de direcció, avançar, parar o estacionar.
4. A les calçades amb doble sentit de circulació, quan les marques dobles discontinües delimiten un carril per ambdós costats, indiquen que és reversible; és a dir, que en aquest la circulació pot estar regulada en un o altre sentit mitjançant semàfors de carril o altres mitjans.
5. El conductor d'un vehicle de tracció animal, bicicleta, ciclomotor, vehicle per a persones amb discapacitat o vehicles de seguiment de ciclistes ha de circular pel voral de la seva dreta si és transitable i suficient i, si no ho és, ha d'utilitzar la part imprescindible dreta de la calçada.

En zones urbanes, la circulació dels vehicles esmentats en el paràgraf anterior pot efectuar-se a una distància de l'extrem dret de la calçada que sigui suficient per garantir la seva seguretat en cas d'obertura indeguda de les portes dels vehicles estacionats, però sense constituir una dificultat en la circulació per als altres vehicles en les zones sense vehicles estacionats.

En descensos perllongats amb revolts o si hi ha raons de seguretat que ho fan recomanable, els conductors de bicicleta poden utilitzar la part dreta de la calçada que necessitin.
6. Es prohibeix que els vehicles enumerats en l'apartat anterior circulin en posició paral·lela, excepte les bicicletes, que poden fer-ho en columnes de dos. S'han de situar tant com sigui possible a l'extrem dret de la via i col·locar-se en filera a partir de la posta de sol, en trams sense visibilitat i en el cas que les condicions de la circulació ho exigeixin, especialment quan formin retencions de vehicles.
7. En cas que una part de la via estigui especialment destinada als conductors de bicicletes, els ciclistes han de fer-ne ús, però també poden circular de la manera assenyalada en els apartats 5 i 6 anteriors quan les condicions de seguretat de la calçada ho aconsellin.
8. Les bicicletes no poden circular per la vorera excepte que es tracti d'una vorera bici, en què han de circular pel lloc que els està expressament destinat, o que sigui un espai especialment autoritzat per l'Administració competent. Els menors de deu anys poden circular per les voreres acompanyats d'una persona major d'edat, a una velocitat adaptada al pas de persones i sempre respectant els vianants.

Article 21. *Divisió de la via en calçades*

1. A les vies dividides en dos calçades per jardins centrals, voreres, mitjanes, separadors o dispositius similars, els vehicles han d'utilitzar la calçada de la dreta en el seu sentit de la marxa.
2. Quan hi hagi tres calçades, la central és destinada a la circulació en ambdós direccions, o en sentit únic, de forma permanent o temporal, segons el que es disposi amb els senyals corresponents. Pel que fa a les laterals, es destinen a la circulació en una sola direcció, sense perjudici que l'autoritat responsable de la regulació del trànsit pugui establir un altre sentit de la circulació, que ha d'estar convenientment senyalitzat.

Article 22. *Refugis, illes o dispositius de guia*

1. Quan al centre de les vies públiques hi hagi refugis, senyals indicadors o dispositius anàlegs, els vehicles han de circular pel costat dret corresponent al sentit de la seva marxa. S'exceptuen d'aquesta regla les vies públiques d'un sol sentit de circulació amb dos carrils o més.
2. A les places i les interseccions de vies públiques s'ha de circular deixant el centre a l'esquerra.

Article 23. *Canvi del sentit de la marxa*

1. Abans de canviar el sentit de la marxa i sempre que no s'adverteixi la presència d'un o més vehicles circulant en sentit contrari, el conductor ha d'advertir aquesta maniobra amb antelació suficient a la resta d'usuaris de la forma que assenyala l'article 35, sempre que la senyalització no ho prohibeixi i sense risc per als altres usuaris. Ensenms, ha d'efectuar la maniobra interceptant la via el mínim temps possible i sense impedir la marxa dels vehicles que circulen al seu darrere.
2. Es prohibeix el canvi de sentit de la marxa en els casos següents:
 - a) En revolts i canvis de rasant de visibilitat reduïda, encreuaments, bifurcacions i, en general, en qualsevol circumstància en què no hi hagi visibilitat suficient.
 - b) En ponts, túnels, autopistes, autovies i en tots els trams de via en què estigui prohibit l'avançament, excepte quan sigui expressament autoritzat.

Capítol cinquè. Aturada, inici de la marxa i marxa enrere

Article 24. *Aturada i inici de la marxa*

El conductor de qualsevol vehicle ha de comprovar, abans d'iniciar la marxa per incorporar-se a la via pública o d'aturar-se per abandonar-la, que disposa del temps suficient per efectuar la maniobra sense causar perill o alteració del trànsit. Especialment, ha de comprovar que els vehicles que s'aproximen estan a una distància suficient per permetre la incorporació a la circulació o bé l'aturada del seu vehicle sense causar cap mena de perturbació o perill. La maniobra s'ha d'anunciar amb la senyalització òptica tal com s'estipula a l'article 35.

Article 25. *Marxa enrere*

1. Quan un vehicle inicia la marxa enrere, el conductor ha de comprovar prèviament, mitjançant els retrovisors del vehicle i baixant del vehicle a comprovar-ho si és necessari, que no hi ha cap altre vehicle parat ni cap altre obstacle que li impedeixi la maniobra.
2. Es prohibeix circular marxa enrere, llevat dels casos en què no sigui possible circular endavant, ni canviar de direcció en sentit de la marxa, i en les maniobres complementàries d'alguna altra que ho exigeixi, sempre realitzant el recorregut mínim indispensable i sent aplicable el que disposa l'article 16.
3. El conductor d'un vehicle que pretengui efectuar marxa enrere ha d'advertir el seu propòsit en la forma prevista a l'article 35 i ha d'efectuar la maniobra amb la màxima precaució i detenint el vehicle ràpidament si un altre vehicle, persona o animal, es troba a prop o ho exigeixen motius de seguretat, i desistint de la maniobra si és necessari.

Capítol sisè. Avançaments

Article 26. Prescripcions generals

1. Com a norma general, sempre que no hi hagi un obstacle que ho impedeixi, l'avançament s'ha d'efectuar pel costat esquerre del vehicle que es pretén avançar. Els avançaments per la dreta només es poden fer en els supòsits previstos a l'article 27.
2. En tots els casos en què l'avançament impliqui un desplaçament lateral, cal advertir la maniobra de la forma prevista a l'article 35.
3. Als efectes d'aquest article, no es considera *avançament* l'efectuat entre ciclistes que circulen en grup.
4. La maniobra d'avançament s'ha de fer observant les prescripcions següents:
 - a) Abans d'iniciar un avançament que requereix desplaçament lateral, el conductor que pretén avançar ha d'advertir clarament i amb l'antelació suficient, mitjançant els indicadors de direcció corresponents i amb senyal acústic, si escau, la maniobra que es pretén efectuar.
 - b) Assegurar-se que després de l'avançament és possible retornar al seu carril de forma gradual, deixant una separació mínima respecte al vehicle avançat del doble de la llargada d'aquest darrer i que la maniobra no posa en perill de col·lisió ni entorpeix els altres usuaris que es trobin circulant, obligant-los a modificar la trajectòria o velocitat, ni els que, eventualment, es trobin estacionats al marge de la calçada.
 - c) Assegurar-se que la velocitat relativa dels dos vehicles permet efectuar l'avançament amb la rapidesa i la seguretat suficients.
 - d) Assegurar-se que la separació lateral entre vehicles és suficient per fer la maniobra de forma segura. En zona interurbana i en el cas de vianants, animals, vehicles de dos rodes, VMP o vehicles de tracció animal, la separació ha de ser d'un mínim d'un metre i mig. Queda expressament prohibit avançar posant en perill o entorpint els ciclistes o altres usuaris rodats de la via que circulin en sentit contrari.
 - e) Quan l'avançament s'efectuï a qualsevol altre vehicle diferent dels esmentats en la lletra anterior, o tingui lloc en zona urbana, el conductor del vehicle que ha d'avançar ha de deixar un marge lateral de seguretat proporcional a la velocitat, a l'amplada i a les característiques de la calçada.
5. Cap conductor no pot avançar més d'un vehicle si no té la seguretat de poder retornar cap al seu carril sense causar perjudicis o posar en perill algun dels vehicles avançats.
6. Cap vehicle no ha d'intentar avançar-ne un altre si un tercer que el segueix li ha demanat prèviament pas per avançar-lo.
7. Si durant la maniobra s'observa que hi ha un perill o que la velocitat és insuficient, el conductor ha de desistir d'avançar i ha de tornar a situar-se al costat dret de la calçada, sense posar en perill la resta d'usuaris amb aquesta maniobra.
8. El conductor que observi que un altre vehicle que el segueix té el propòsit d'avançar-lo, s'ha d'aproximar tant com pugui a l'extrem dret de la calçada, sense augmentar la velocitat ni efectuar maniobres que impedeixin o dificultin l'avançament.
9. En les calçades que tinguin, almenys, dos carrils reservats a la circulació en el sentit de la marxa, el conductor que efectuï un nou avançament pot romandre, abans de tornar-se a situar a la dreta a la finalització de la maniobra, en el carril que hagi utilitzat per a l'anterior, a condició d'assegurar-se que pot fer-ho sense molèsties indegudes als conductors que circulin darrere seu i més ràpidament.
10. En calçades de doble sentit de circulació i tres carrils separats per marques viàries discontinües, el conductor ha de circular pel carril dret i l'avançament es pot efectuar solament quan els conductors que circulen en sentit contrari no hagin ocupat prèviament el carril central a fi de realitzar la maniobra d'avançament.

Article 27. *Avançaments per la dreta*

1. S'autoritza l'avançament per la dreta quan s'avança un vehicle que pretén girar a l'esquerra o parar en aquest costat de la via i que ha minorat sensiblement la marxa per efectuar la maniobra.
2. Quan la densitat de la circulació sigui tal que els vehicles ocupin tota l'amplada de la calçada, de manera que la velocitat de la circulació a cada carril depengui de la dels vehicles precedents, el fet que els vehicles d'un carril circulin més ràpidament que els dels altres no comporta la realització de cap avançament. En aquesta situació, cap conductor no ha de canviar de carril ni per avançar ni per efectuar qualsevol altra maniobra que no sigui preparar-se per girar a la dreta o a l'esquerra, sortir de la calçada o prendre una determinada direcció. Està prohibit circular sobre les línies longitudinals assenyalades sobre la calçada.
3. En zona urbana, a les calçades que tinguin, almenys, dos carrils reservats per a un mateix sentit de circulació, delimitats per marques longitudinals, es permet l'avançament per la dreta a condició que el conductor del vehicle que el realitzi s'asseguri que pot fer-lo sense perill per a la resta d'usuaris.

Article 28. *Prohibicions*

1. En calçades que sols disposin d'un carril per a cada sentit de circulació, no s'ha d'avançar un vehicle si aquest últim no deixa lliure, almenys, la meitat esquerra de la calçada i l'espai suficient per fer l'avançament. Tampoc quan el vehicle indica la intenció d'avançar un tercer vehicle.
2. Es prohibeix avançar els vehicles que ja n'estan avançant un altre si el conductor del tercer vehicle, entès com el més endarrerit en el moment d'iniciar la realització de la maniobra, per efectuar-la ha d'envair la part de la calçada reservada a la circulació en sentit contrari.
3. No es permet avançar als canvis de rasant, als revolts o als llocs sense visibilitat suficient per efectuar la maniobra o desistir de fer-la un cop iniciada, excepte en el cas que els dos sentits de circulació quedin clarament delimitats i la maniobra pugui efectuar-se sense envair la zona reservada al sentit contrari.
4. Es prohibeix l'avançament quan el vehicle precedent vol efectuar un canvi de direcció cap a l'esquerra.
5. Es prohibeix l'avançament darrere d'un vehicle que efectua la mateixa maniobra quan les dimensions del vehicle que la realitza en primer lloc impedeix la visibilitat de la part davantera de la via al conductor del vehicle que el segueix.
6. No es pot avançar en un encreuament ni immediatament abans, llevat dels casos següents:
 - a) Quan es tracti de rotondes.
 - b) Quan l'avançament s'efectuï per la dreta segons el que preveu l'article 27.
 - c) Quan la calçada tingui prioritat en la intersecció i hi hagi una senyalització expressa que així ho indiqui.
7. No es pot avançar a prop d'un pas de vianants. Tampoc no és permès avançar quan el vehicle o els vehicles precedents estiguin duent a terme la maniobra d'aturada, o bé ja estiguin aturats a fi de cedir el pas als vianants.
8. No es permet avançar ni a proximitat d'un pas a nivell, ni a les interseccions amb vies per a ciclistes.
9. En cap cas no es pot efectuar un avançament trepitjant una línia longitudinal contínua. Únicament, i de forma excepcional, es pot dur a terme aquesta maniobra quan en un tram de via en el qual està prohibit l'avançament, es trobi immobilitzat un vehicle que, totalment o en part, ocupi el carril de sentit de la marxa. En aquest cas, llevat que la immobilització sigui producte d'una aglomeració de trànsit i després d'haver-se assegurat que és possible realitzar la maniobra sense perill, es pot efectuar l'avançament encara que per fer-ho calgui ocupar una part del carril esquerre de la calçada.

Amb requisits idèntics, es pot avançar ciclistes, vianants, animals i vehicles de tracció animal quan, per la velocitat a la qual circulen, poden ser avançats sense risc ni per a ells ni per a la circulació en general.

Capítol setè. Parada i estacionament

Article 29. Norma general

No es pot parar ni estacionar un vehicle en un lloc on es dificulti la circulació o constitueixi un risc per a la resta d'usuaris de la via.

Article 30. Lloc de parada o estacionament

1. Les parades i els estacionaments s'han d'efectuar sempre al costat dret de la calçada, tan a prop de la vorera com sigui possible. En una via urbana de sentit únic es pot parar també al costat esquerre.

2. L'estacionament de vehicles a la via pública ha d'efectuar-se obligatòriament als llocs previstos a aquest efecte, determinats per les zones d'aparcament lliures destinades a vehicles o bé per les zones d'aparcament blaves, verdes o altres, segons correspongui, les quals són regulades pels comuns, que podran gestionar-les directament, mitjançant agents de circulació o amb treballadors públics encarregats del servei de gestió i control de l'estacionament, o indirectament, per concessió de l'esmentat servei. Els vehicles no poden estar estacionats de forma continuada en un mateix lloc de la via pública durant un període superior a quinze dies.

3. No es poden fer parades ni estacionaments de vehicles als llocs següents:

a) Revolts i canvis de rasant de visibilitat reduïda, interseccions, passos a nivell, passos inferiors, passos per a ciclistes, ponts i túnels.

b) Prop de senyals de trànsit de manera que el vehicle parat pugui tapar-los de la vista dels conductors d'altres vehicles, als llocs on hi hagi el senyal de prohibició d'estacionament i, en general, a menys de 5 m dels encreuaments perquè generarien perill per falta de visibilitat o dificultarien el gir a altres vehicles.

c) A la calçada, a l'altura d'una línia longitudinal contínua, si no es deixa lliure l'espai suficient perquè puguin circular els altres vehicles sense envair la zona esquerra de la calçada.

d) Davant d'un gual degudament senyalitzat o en cas que s'obstaculitzi la utilització normal d'un accés a un immoble per part de persones i animals.

e) Sobre les voravies, els passos de vianants i la seva zona d'influència, que s'estén fins a 2 m dels extrems transversals.

f) En doble fila, llevat del temps necessari perquè pugin o baixin les persones transportades.

g) En els carrils o part de la via destinats o reservats específicament al transport públic urbà, per al servei de determinats usuaris o en els reservats per a bicicletes.

h) Als llocs destinats a les parades d'autobús o taxi, a les places d'aparcament destinades a persones amb discapacitat -on només les persones autoritzades poden estacionar-hi-, a les zones de càrrega i descàrrega o als espais expressament reservats als vehicles en servei d'urgència o seguretat.

i) Quan s'impedeix la incorporació a la circulació d'un altre vehicle parat o estacionat.

j) Quan tinguin lloc en illetes, mitjanes o senyalitzadors o altres elements de canalització del trànsit.

k) Excepte en cas d'absoluta necessitat, als marges o als vorals d'emergència de les carreteres o vies públiques situades fora de zona urbana, en els quals s'han d'observar les normes contingudes en els articles següents d'aquest capítol i les previstes en l'article 62 quan siguin aplicables.

l) En general, allà on pugui constituir-se un perill o es pertorbi la circulació de vianants i vehicles.

4. Quan l'autoritat competent ho autoritzi, en coordinació amb el departament de mobilitat, i senyalitzi correctament la zona, els vehicles podran fer parades i estacionar en els llocs habilitats a l'efecte, sempre que es garanteixi la seguretat dels vianants i dels conductors que utilitzin la via en qüestió.

Article 31. *Entrada i sortida dels usuaris dels vehicles*

Els usuaris dels vehicles han d'entrar-hi i sortir-ne pel costat més pròxim a la vorera. Si, per qualsevol circumstància, s'ha de fer per la part de la calçada, s'ha d'observar que aquesta maniobra no comporti perill ni molèstia per a altres usuaris. Queda prohibit deixar les portes dels vehicles obertes sense assegurar-se que no es crea un perill per als altres usuaris de la calçada.

Article 32. *Abandó del lloc d'estacionament*

El conductor no ha d'abandonar mai el lloc d'estacionament sense haver pres les precaucions necessàries per preveure qualsevol mena d'accident atribuïble a la seva absència.

Article 33. *Forma de realització de la parada o l'estacionament*

1. La parada i l'estacionament es fan situant el vehicle en paral·lel a la vora de la calçada. Excepcionalment, es permet una col·locació diferent quan les característiques de la via o altres circumstàncies així ho aconsellin.

2. El conductor ha de parar o estacionar el vehicle de forma que es permeti la millor utilització possible de la resta de l'espai disponible.

3. En cas de vehicle de motor o ciclomotor, si el conductor ha de deixar el seu lloc, ha d'aplicar les mesures següents:

a) Parar el motor i desconnectar el sistema d'arrencada. Si s'allunya del vehicle, ha d'adoptar les precaucions necessàries per impedir que s'usi sense autorització.

b) Deixar accionat el fre d'estacionament.

c) En cas de vehicle proveït de caixa de canvis, deixar col·locada la primera velocitat en pendent ascendent i la marxa enrere en descendent o, si es cau, la posició d'estacionament.

d) Si es tracta d'un vehicle de més de 3.500 kg de massa màxima autoritzada, d'un autobús o d'un conjunt de vehicles, i la parada o l'estacionament es fa en un indret amb un pendent sensible, el conductor ha de deixar-lo degudament calçat amb una trava o dispositiu anàleg, sense que es puguin utilitzar amb aquesta finalitat altres mitjans no destinats específicament a aquesta funció com, per exemple, pedres. Alternativament, el conductor pot optar per recolzar una de les rodes directrius a la vorera, inclinar-les cap al centre de la calçada en pendents ascendents i cap enfora en pendents descendents. Un cop utilitzades i abans de reprendre la marxa, les traves han de ser retirades de la via.

Capítol vuitè. Advertències dels conductors

Article 34. *Normes generals*

1. Els conductors estan obligats a advertir la resta d'usuaris de la via de les maniobres que efectuïn amb els vehicles.

2. Com a norma general, les advertències es fa utilitzant la senyalització òptica del vehicle o, si no n'hi ha, amb el braç. La validesa de les fetes amb el braç està supeditada al fet que siguin perceptibles pels altres usuaris de la via i s'efectuïn de conformitat amb el que disposa l'article següent, supòsit amb el qual anul·len qualsevol indicació òptica que les contradigui.

Article 35. *Advertiments òptics*

1. El conductor ha d'advertir mitjançant senyals òptics tota maniobra que impliqui un desplaçament lateral o cap enrere del seu vehicle, així com el propòsit d'immobilitzar-lo o de frenar la marxa de forma considerable. Les advertències òptiques s'efectuen amb antelació suficient a la iniciació de la maniobra i, si són lluminoses, es mantenen en funcionament fins que s'acaba la maniobra.

2. Als efectes de l'apartat anterior, cal tenir en compte el següent:

a) El desplaçament lateral s'adverteix utilitzant o bé el llum indicador de direcció corresponent al costat cap al qual es realitza, o bé el braç, en posició horitzontal amb el palmell de la mà estès cap a sota, si el

desplaçament es produeix cap al costat que la mà indica, o plegat cap amunt, també amb el palmell de la mà estesa, si té lloc a la inversa. En les maniobres que impliquin un desplaçament lateral, és aquest el que exclusivament s'avisarà, i que ha de concloure tan aviat com el vehicle hagi emprès una nova trajectòria.

b) La marxa enrere s'advertirà amb el llum corresponent de marxa enrere, si se'n disposa, o en cas contrari, estenent el braç horitzontalment amb el palmell de la mà cap enrere.

c) La intenció d'immobilitzar el vehicle o de frenar de forma considerable encara que sigui per raó de les circumstàncies del trànsit, ha d'advertir-se sempre que sigui possible, mitjançant l'ús reiterat dels llums de frenada o movent el braç alternativament de dalt cap a baix amb moviments curts i ràpids. En indrets o circumstàncies que disminueixen la visibilitat, s'ha de senyalitzar la presència del vehicle mitjançant el llum d'emergència -si se'n disposa- o el llum de posició. Si la immobilització es fa per parar o estacionar ha d'utilitzar-se, a més, l'indicador lluminós corresponent al costat cap al qual s'efectua la maniobra, si el vehicle disposa d'aquest dispositiu.

3. Amb la mateixa finalitat que l'assenyalada per als advertiments acústics a l'article següent, poden efectuar-se advertències lluminoses utilitzant de forma intermitent els enllumenats d'encreuament o de carretera, o ambdós alternativament, amb intervals molt curts i de forma que s'eviti l'enlluernament.

Article 36. *Advertiments acústics*

1. Els senyals acústics han de ser d'un so en concordança a la reglamentació en matèria acústica que aprovi el Govern i han d'efectuar-se de forma tan breu com sigui possible. Queda prohibit fer-ne un ús immotivat.

2. Es prohibeix l'ús de sirenes o avisadors de sons múltiples fora del cas de vehicles d'urgències quan circulin en servei.

3. Únicament queda autoritzat l'ús de senyals acústics per advertir els altres usuaris de la via pública en els casos següents:

a) Per evitar un possible accident i, de forma especial, en vies estretes amb molts revolts.

b) Per advertir, fora d'aglomeracions, al conductor d'un altre vehicle el propòsit d'avançar-lo.

c) Excepcionalment, amb l'autorització prèvia de l'Administració competent, es poden fer servir en comitives, desfilades o altres esdeveniments.

4. Durant la nit els advertiments s'han de fer per senyals lluminosos de la forma que assenyalava l'apartat 3 de l'article 35. Els senyals acústics solament han d'efectuar-se en casos d'absoluta necessitat.

Capítol novè. Càrrega i descàrrega

Article 37. *Disposició de la càrrega*

1. La càrrega que transporti un vehicle i els accessoris que s'utilitzen per condicionar-la o protegir-la han d'estar disposats, si és necessari de forma subjecta, de manera que no puguin:

a) Arrossegar, caure totalment o parcialment o desplaçar-se de forma perillosa i, en general, posar en perill les persones o danyar les propietats públiques o privades.

b) Disminuir la visibilitat del conductor o comprometre l'estabilitat o la conducció del vehicle.

c) Ocultar els dispositius d'enllumenat o senyalització lluminosa, les plaques o distintius obligatoris i les advertències manuals dels conductors.

d) Provocar sorolls, pols o altres incomoditats evitables. En especial, els vehicles que portin sorra, terra, grava o altres materials que puguin caure o desprendre's han d'estar degudament tancats per les parts anterior, posterior i laterals de la caixa i coberts amb una vela o similar per evitar que la càrrega pugui desprendre's durant el trajecte.

2. El transport de residus i matèries la naturalesa o l'olor dels quals puguin molestar o posar en perill la salut pública, solament pot efectuar-se en vehicles o recipients hermèticament tancats i impermeables

de conformitat amb el que reglamentàriament determini la normativa sectorial de residus. En cap cas no poden parar a la via pública més temps del necessari per efectuar la càrrega i la descàrrega.

3. Els conductors han de prendre les mesures adequades per no embrutar la calçada amb terra, sorra o altres materials enganxats a les rodes del vehicle. Especialment, els vehicles agrícoles, de transport de desmuntats o altres de similars que efectuïn servei a les obres, tant si són públiques com privades, abans d'incorporar-se a la via pública han de netejar les rodes de manera que no embrutin la calçada per la qual circulen.

4. La regulació del transport de càrregues molestes, nocives, insalubres o perilloses, i les que comportin especialitats en el condicionament o estiba, es complementa amb la normativa específica existent en la matèria.

5. Les operacions de càrrega i descàrrega s'han d'efectuar amb el motor parat.

Article 38. *Operacions de càrrega i descàrrega*

Les operacions de càrrega i descàrrega s'han d'efectuar fora de la via pública. Excepcionalment, i quan sigui imprescindible fer-les a la via pública, s'han de realitzar sense ocasionar perills ni perturbacions greus al trànsit dels altres usuaris i tenint en compte les normes següents:

a) S'han de respectar les disposicions sobre la parada i l'estacionament i, a més a més, les que dicti l'Administració competent amb relació al lloc i el moment de fer-ho.

b) S'han d'efectuar, sempre que sigui possible, pel costat del vehicle més pròxim a la vora de la calçada.

c) S'han de fer amb els mitjans necessaris per aconseguir la màxima celeritat i procurar evitar sorolls i molèsties innecessaris. Queda prohibit dipositar mercaderies o qualsevol tipus d'objecte a la calçada, a la vorera o a les zones destinades als vianants, excepte els supòsits expressament autoritzats pels comuns mitjançant la normativa corresponent. És obligatori retirar les mercaderies d'aquests espais amb el mínim temps possible i amb un màxim de diligència.

d) Les operacions de càrrega de les mercaderies molestes, nocives, insalubres o perilloses, així com les que comporten especialitats en la manipulació o l'estiba, s'han de regir, a més a més, per les disposicions específiques que regulen la matèria.

e) Els vehicles proveïts d'elevadors per a la càrrega i descàrrega de mercaderies han de disposar de dispositius de senyalització de la plataforma per evitar qualsevol dany a tercers, tant en el moment de maniobrar com en el moment en què les mercaderies estan disposades per procedir a l'operació de càrrega i descàrrega.

Article 39. *Dimensions de la càrrega*

1. La càrrega no ha de sobrepassar la projecció en planta del vehicle, excepte en els casos i les condicions previstos als apartats següents.

2. En els vehicles destinats exclusivament al transport de mercaderies, si es tracta de càrregues indivisibles i sempre que es compleixin les condicions establertes per a l'estiba i el condicionament previstes a l'article 37, poden sobresortir:

a) En el cas de les bigues, els pals, els tubs o altres càrregues de longitud indivisible:

- En els vehicles de longitud superior a 5 m, 2 m per la part anterior i 3 m per la part posterior.

- En els vehicles de longitud igual o inferior a 5 m, el terç de la longitud del vehicle per cada extrem anterior i posterior.

b) En cas que la dimensió menor de la càrrega indivisible sigui superior a l'amplada del vehicle, pot sobresortir fins a 0,40 m per cada costat lateral, sempre que l'amplada total no sigui superior a 2,55 m i que les característiques tècniques del vehicle ho permetin. Si l'amplada de la càrrega i el vehicle és superior a 2,55 m, es considera a tots els efectes un transport especial i es regeix per les normes específiques determinades en aquesta Llei i la seva normativa de desenvolupament.

3. En la resta de vehicles no destinats exclusivament al transport de mercaderies, la càrrega pot sobresortir en la part posterior fins a un 10% de la longitud i, si fos indivisible, fins a un 15%.
4. En els vehicles d'amplada inferior a 1 m, la càrrega no ha de sobresortir lateralment més de 0,5 m a cada costat de l'eix longitudinal. No pot sobresortir per l'extrem anterior, ni més de 0,25 m pel posterior.
5. Quan la càrrega sobresurt de la projecció en planta del vehicle, sempre dins dels límits dels apartats anteriors, s'han d'adoptar totes les precaucions convenients per evitar danys o perills als altres usuaris de la via pública i ha d'anar resguardada a l'extrem sortint per minvar els efectes d'un possible xoc o rascada.
6. En tot cas, la càrrega que sobresurti pel darrere dels vehicles als quals fan referència els apartats 1 i 2 d'aquest article, ha de ser senyalitzada per mitjà d'un panell de 50x50 cm de dimensió, pintat amb franges diagonals alternes de color vermell i blanc. El panell s'ha de col·locar a l'extrem posterior de la càrrega de forma que ha de quedar constantment perpendicular a l'eix del vehicle. Quan la càrrega sobresurt longitudinalment tota l'amplada de la part posterior del vehicle s'han de col·locar transversalment dos panells de senyalització, cadascun en un extrem de la càrrega o de l'amplada del material que sobresurt.
7. En el supòsit indicat a l'apartat precedent d'aquest article, quan el vehicle circula entre la posta i la sortida del sol, o sota condicions meteorològiques o ambientals que disminueixen sensiblement la visibilitat, la superfície del panell -quan no sigui de material reflector- ha de tenir en cada cantonada un dispositiu reflector de color vermell, i la càrrega ha d'anar senyalitzada, a més, amb un llum vermell no incorporat a la placa. Quan la càrrega sobresurt per davant del vehicle, la senyalització ha d'efectuar-se per mitjà d'un llum blanc i d'un dispositiu reflector de color blanc.
8. Les càrregues que sobresurten lateralment del gàlib del vehicle -de tal forma que l'extrem lateral es trobi a més de 0,40 m de la vora exterior del llum davanter o darrer de la posició del vehicle- han de trobar-se degudament senyalitzades entre la posta i la sortida del sol, com també quan hi ha condicions meteorològiques o ambientals que disminueixen sensiblement la visibilitat, en cadascuna de les extremitats laterals; per la part davantera de la càrrega, per mitjà d'un llum blanc i d'un dispositiu reflector de color blanc, i per la part del darrere per mitjà d'un llum vermell i d'un dispositiu reflector de color vermell.

Capítol desè. Seguretat de la via pública: obstrucció de la via pública, realització d'obres o d'instal·lacions, esdeveniments, i prevenció d'incendis

Article 40. *Obstrucció de la via pública*

1. Es prohibeix llençar, dipositar o abandonar sobre la via objectes o matèries que puguin entorpir la lliure circulació, la parada o l'estacionament, fer-los perillosos o deteriorar la via o les seves instal·lacions, o produir a la mateixa via o als voltants efectes que modifiquin les condicions apropiades per circular, parar o estacionar.
2. Si, per alguna classe d'obstacle a la via pública, només hi ha espai per al pas d'un sol vehicle, i s'hi apropen dos vehicles que van en sentit contrari l'un de l'altre, té preferència de pas el que troba l'obstacle a l'esquerra.
3. Els que han situat voluntàriament o involuntàriament a la via pública algun obstacle o han creat algun perill, han de fer-lo desaparèixer al més aviat possible, i adoptar immediatament, i mentre l'obstacle o el perill subsisteixi, les mesures necessàries perquè pugui ser advertit pels altres usuaris i perquè no es dificulti la circulació.
4. Per advertir de la presència a la via de qualsevol obstacle o perill creat, qui l'hagi causat ha de senyalitzar-ho de forma eficaç, tant de dia com de nit, de conformitat amb el que especifiquen els articles 41 i 59 d'aquesta Llei.

Article 41. *Realització d'obres o d'instal·lacions que afecten la circulació*

1. La realització d'obres o d'instal·lacions, sigui a la via pública, sigui en un lloc pròxim on puguin afectar la circulació, necessita l'autorització administrativa corresponent de conformitat amb la legislació sectorial de carreteres.

2. Les obres o instal·lacions que dificultin de qualsevol manera la circulació o la seguretat viària han de ser senyalitzades, tant de dia com de nit, i abalisades lluminosament durant les hores nocturnes o quan les condicions meteorològiques o ambientals ho exigeixin, a càrrec del realitzador de l'obra.

3. La senyalització que s'ha d'emprar en la realització d'obres o d'instal·lacions que afecten la circulació és la senyalització d'abalisament o circumstancial que modifica el règim normal de la via, a la qual fa referència la lletra b) de l'article 84 d'aquesta Llei i la normativa que la desenvolupa.

Article 42. *Celebració d'esdeveniments*

1. La celebració de qualsevol esdeveniment, sigui a la via pública, sigui en un lloc pròxim on pugui afectar la circulació, necessita l'autorització administrativa corresponent de conformitat amb la legislació sectorial de carreteres i la normativa vigent en matèria de seguretat pública.

2. El control i el seguiment de l'esdeveniment, tant pel que fa als participants com pel que fa a la resta d'usuaris de la via, recauen en els agents del Cos de Policia i del Servei de Circulació de la parròquia on tingui lloc.

3. Quan l'autoritat competent autoritzi la celebració d'un esdeveniment que necessiti establir limitacions a la circulació en vies urbanes o interurbanes, prohibir l'accés de vehicles o vianants a la zona o itineraris afectats per l'acte, pot habilitar personal auxiliar per desenvolupar aquestes funcions.

4. Poden exercir les funcions d'auxiliar el personal i col·laboradors de Protecció Civil, així com altre personal relligat a l'organització de l'acte sempre que així s'hagi previst en les reunions de coordinació prèvies i sempre sota la direcció dels agents, segons correspongui.

5. El personal auxiliar ha d'anar degudament identificat i equipat amb elements reflectors que permetin identificar-los com a part del dispositiu preventiu i els usuaris de la via estan obligats a seguir les seves instruccions i indicacions.

Article 43. *Prevenició d'incendis*

Es prohibeix llençar a la via o al seu voltant qualsevol objecte que pugui donar lloc a incendis o, en general, posar en perill la seguretat viària i la de les persones o coses en general.

Capítol onzè. Circulació en zona urbana

Article 44. *Normes generals*

1. A més de totes les disposicions contingudes en aquesta Llei que siguin aplicables, són obligatòries, pel que fa a la circulació en zona urbana, les mesures dels apartats següents.

2. Cal conduir sense forçar les marxos per evitar sorolls molestos com els que es produeixen com a conseqüència d'acceleracions innecessàries o de forçar el motor en pendents.

3. Quan hi hagi un pas de vianants senyalitzat a la calçada s'ha d'actuar de la manera següent:

a) Si la circulació de vehicles està regulada per semàfors o per un agent que tingui encomanada la regulació del trànsit, els conductors han de parar abans del pas de vianants mentre els sigui prohibit el pas. Quan puguin circular, han de cedir el pas als vianants que es trobin en situació de creuar la calçada en aquell moment o a punt de fer-ho.

b) Si els conductors giren per entrar en un carrer a l'inici del qual hi ha un pas de vianants, han de circular lentament i cedir el pas als vianants, i s'han de parar si és necessari.

c) Si la circulació dels vehicles no està regulada per semàfors ni per agents que tinguin encomanada la regulació del trànsit, els conductors s'han d'aproximar al pas de vianants a una velocitat suficientment moderada per poder aturar el vehicle i permetre als vianants travessar la calçada en el cas de trobar-se algun vianant sobre la superfície del pas de vianants o a punt de fer-ho.

d) Després de permetre als vianants travessar la calçada, els conductors no han de continuar la marxa fins que els vianants es trobin a una distància de seguretat suficient o fins que es trobin a la mitjana o al refugi de vianants, en cas d'haver-n'hi.

Article 45. *Altres disposicions*

Es prohibeix rentar, reparar o efectuar operacions de manteniment o manipulació de vehicles a la via pública fora de les reparacions d'emergència per poder continuar la marxa.

Capítol dotzè. Regulació de la circulació de vehicles per raons de seguretat, de fluïdesa i de tipologia de vehicles

Article 46. *Limitacions a la circulació*

1. El Govern pot, per raons de seguretat viària i fluïdesa de la circulació, establir reglamentàriament mesures de regulació del trànsit que afectin els vehicles i el transport especial, la maquinària agrícola, els vehicles que transportin matèries perilloses i els vehicles de transport de mercaderies o tots aquells en general que, per les dimensions, les prestacions, la maniobrabilitat o la càrrega, puguin dificultar la circulació o la seguretat viària o suposar un perill.
2. En casos imprevistos o per circumstàncies excepcionals, quan es consideri necessari per a una fluïdesa o seguretat de la circulació, els agents encarregats de la vigilància i la disciplina del trànsit determinen, durant el lapse de temps necessari, les restriccions que cal aplicar mitjançant l'adopció de les mesures oportunes.
3. En casos d'urgència reconeguda -amb la justificació prèvia per part de l'interessat-, poden concedir-se autoritzacions especials per a la circulació de vehicles dins els itineraris i durant el lapse de temps objecte de les restriccions imposades en els apartats anteriors.

Capítol tretzè. Vehicles de mobilitat personal (VMP)

Article 47. *Característiques generals*

1. Com a regla general, l'edat mínima per circular amb un VMP per les vies i els espais públics és de setze anys. Com a excepció, es permet circular als menors d'edat, compresos entre els catorze i setze anys, sempre que no circulin per les vies interurbanes. Aquests darrers, si estan en possessió de la llicència per conduir ciclomotors de fins 49cc, també poden circular amb un VMP per les vies interurbanes si van degudament equipats amb el casc reglamentari i circulen pel carril bici. Els menors de setze anys poden circular fent ús d'un VMP quan resulti adequat a la seva edat, alçada i pes, en espais tancats al trànsit, amb l'obligatorietat de dur el casc degudament cordat. En cas de transportar persones en un vehicle homologat o certificat a aquest efecte, el conductor ha de tenir divuit anys.
2. És aplicable als conductors dels VMP el respecte a les normes de la circulació, la senyalització i la seguretat viària establertes en aquesta Llei.
3. Es prohibeix la circulació amb la taxa d'alcohol superior a les establertes en aquesta Llei, o sota els efectes d'estupefaents, psicotròpics, estimulants i substàncies anàlogues.
4. Els VMP, en funció de les característiques tècniques, es classifiquen en les tipologies que es determinin reglamentàriament.

Article 48. *Circulació de vehicles de mobilitat personal*

1. Es prohibeix la circulació dels VMP per voreres, places, jardins i altres espais reservats amb caràcter exclusiu per al trànsit, l'estada i la recreació dels vianants.
2. Els conductors de VMP han de circular amb diligència i precaució per evitar danys propis i aliens, evitant posar en perill la resta de les persones que utilitzin la via. Han d'adequar la velocitat en creuar-se o trobar-se a prop d'altres vehicles o persones, i han d'aturar el vehicle quan les circumstàncies ho exigeixin.

3. Els conductors de VMP han de respectar sempre la prioritat de pas dels vianants en les zones determinades a aquest efecte i especialment en itineraris compartits on la prioritat sempre la té el vianant.
4. En zona interurbana, i en cas de no haver-hi vies ciclistes, carrils bici o voreres bici, s'autoritza la circulació dels VMP per les voreres, respectant el que estableix el punt segon d'aquest article. Els conductors estan obligats a utilitzar el casc de protecció personal degudament cordat.
5. La circulació dels VMP en zona urbana s'ha d'efectuar per vies ciclistes, carrils bici o voreres bici o per la part dreta de la calçada. En aquest darrer cas, han de fer-ho a una distància suficient per garantir la seva seguretat en cas d'obertura indeguda de les portes dels vehicles estacionats, però sense constituir una dificultat en la circulació per als altres vehicles en les zones sense vehicles estacionats.
6. Els VMP que estiguin autoritzats per circular per la calçada han de tenir sistema de frenada, avisadors acústics, enllumenat i els elements reflectors que es defineixin reglamentàriament.
7. La persona que utilitzi els VMP ha d'anar dreta per sobre el vehicle. Reglamentàriament es defineixen les excepcions de VMP homologats o certificats que poden circular altrament.
8. Els patins i monopatins sense motor no poden circular per la via pública excepte quan es tracti de zones, vies o parts d'aquestes que estiguin degudament autoritzades per l'Administració competent. Els menors de deu anys poden circular per les voreres acompanyats d'una persona major d'edat, a una velocitat adaptada al pas de persones i sempre respectant els vianants.

Capítol catorzè. Vianants

Article 49. Normes generals

1. Els vianants han de circular sempre per les voreres i, en cas que no n'hi hagi, tan a prop com sigui possible dels costats de la calçada. A les vies sense voreres, els vianants han de circular pel marge esquerre de la calçada segons el seu sentit de la marxa excepte quan concorrin circumstàncies que així ho justifiquin per raons de seguretat.
2. Així mateix, encara que hi hagi zona de vianants, si es provoquen molèsties importants als altres vianants, sempre que s'adoptin les degudes precaucions i durant el termini més breu possible, es permet circular pel voral o, si no n'hi ha o no és transitable, per l'extrem de la calçada, en els casos següents:
 - a) Als vianants que portin objectes de grans dimensions o que empenyin o arrosseguin un vehicle de dimensions reduïdes que no sigui de motor, si la seva circulació per la zona de vianants o pel voral provoca molèsties importants a altres vianants.
 - b) A tot un grup de persones dirigit per una persona o quan es formi una comitiva.
 - c) A la persona amb discapacitat que circuli amb cadira de rodes amb motor o sense, a la velocitat del pas humà.
3. En els supòsits de vianants que empenyin una bicicleta o un ciclomotor, carros de mà o aparells similars; tot grup de persones dirigit per una persona o que formi comitiva; i la persona amb discapacitat que circuli amb cadira de rodes, la circulació en zona interurbana ha d'efectuar-se per l'extrem dret de la calçada i respectant les indicacions donades pels agents que tinguin encomanada la regulació del trànsit i els semàfors, així com la resta de senyals que els siguin aplicables.
4. Els grups de vianants que formin una comitiva i que circulin per la calçada ho han de fer, tant com sigui possible, en una sola fila.

Article 50. Circulació nocturna

1. Fora de les zones urbanes, entre l'ocàs i la sortida del sol o en condicions ambientals que disminueixin sensiblement la seguretat, tot vianant, quan circuli per la calçada o el voral, ha d'anar proveït d'un element lluminós o reflector homologat que sigui visible a una distància mínima de 150 m per als conductors que s'aproximin.

2. Els grups de vianants poden circular per la calçada, però en cas de poca visibilitat o de gran intensitat de circulació, han de circular tant com sigui possible en una sola fila i dur, a més, pel costat més pròxim al centre de la calçada, els llums necessaris per precisar la seva situació i dimensions, que han de ser de color blanc o groc cap endavant i de color vermell cap enrere (poden constituir, si escau, un únic conjunt).

Article 51. *Pas de vianants i encreuament de calçades*

1. Els vianants han de creuar la calçada de manera prudent, fent ús obligatori dels passos per a vianants quan n'hi hagi, a una distància de menys de 50 m del lloc per on es pretén creuar, sense que ho puguin fer a prop dels mateixos passos, i han d'observar les normes següents:

- a) Si el pas està equipat amb un semàfor per a vianants, se n'han de respectar les indicacions.
- b) Si el pas no està equipat amb un semàfor per a vianants, però sí amb un semàfor per a vehicles o hi ha un agent encarregat de la regulació del trànsit, els vianants no han d'accedir a la calçada mentre el semàfor o la indicació de l'agent permetin el pas als vehicles.
- c) Als passos no regulats per semàfors o agents, els vianants, fent ús de la prudència indicada anteriorment i malgrat la prioritat reflectida a l'article 14, no han d'accedir a la calçada precipitadament sense tenir en compte la distància i la velocitat dels vehicles que s'aproximen.

2. Per creuar la calçada fora d'un pas de vianants, els vianants s'han d'assegurar que poden accedir a la calçada sense pertorbar la circulació dels vehicles. Han de creuar la calçada perpendicularment.

3. En tots els casos dels apartats anteriors, els vianants no han d'efectuar parades ni pèrdues de temps innecessàries mentre creuen la calçada.

4. Les rotondes no poden ser creuades si no tenen cap pas de vianants. Per consegüent, han de ser voltades per les voreres.

Capítol quinzè. Circulació d'animals

Article 52. *Normes generals*

El trànsit d'animals de tir, de càrrega o de sella, o caps de bestiar guiats o en ramat, per la xarxa bàsica de carreteres tan sols es permet quan no hi ha un itinerari practicable per una via pecuària i sempre que vagin custodiats per una persona.

Article 53. *Normes especials*

Els animals a què es refereix l'article anterior han de anar conduïts, almenys, per una persona de més de divuit anys, capaç de dominar-los en tot moment, i que ha de complir, a més de les normes establertes per als conductors, les prescripcions següents:

- a) No envair la zona de vianants.
- b) Els animals de tir, de càrrega o de sella o els animals guiats han de circular pel voral del costat dret i, si han d'utilitzar la calçada, ho han de fer al més a prop possible del costat dret.
- c) Els animals conduïts en ramats han d'anar al pas, al més a prop possible del costat dret de la calçada, dividits en grups de longitud moderada, cadascun dels quals amb un conductor almenys i suficientment separats per entorpir tan poc com sigui possible la circulació.
- d) Els animals de sella han d'anar al pas, en grup i en una sola fila.
- e) Els conductors dels ramats han d'anar equipats amb armilles reflectores tant de dia com de nit.
- f) Es prohibeix deixar animals en qualsevol tipus de via o al voltant, sempre que hi hagi la possibilitat que puguin envair la calçada.

Article 54. *Circulació nocturna*

Si circulen de nit per una via insuficientment il·luminada o amb condicions meteorològiques o ambientals que disminueixen sensiblement la visibilitat, els conductors han de dur al costat més pròxim al centre de la calçada llums en nombre necessari per precisar la seva situació i dimensions, que han de ser de color blanc o groc cap al davant i de color vermell cap al darrere (poden constituir, si escau, un únic conjunt).

Article 55. *Normes en encreuaments i en estretalls*

1. Els animals guiats o en ramat tan sols poden creuar la calçada per passos autoritzats i senyalitzats a aquest efecte o per altres indrets que reuneixin les degudes condicions de seguretat.

2. En estretalls, interseccions i altres casos en què les respectives trajectòries es creuin o tallin, han de cedir el pas als vehicles, excepte en els casos previstos en l'article 14.

Capítol setzè. Accidents**Article 56. *Norma general***

Els conductors i acompanyants d'un vehicle que estiguin implicats en un accident de circulació, que el presenciïn o que en tinguin coneixement, estan obligats a auxiliar o sol·licitar auxili per atendre les víctimes, si n'hi ha, prestar la seva col·laboració per evitar majors perills o danys i restablir, en la mesura que sigui possible, la seguretat de la circulació i esclarir els fets. També han de facilitar als agents encarregats de la vigilància i la disciplina del trànsit les seves dades per poder ser localitzats en cas que sigui necessari.

Article 57. *Accident amb danys corporals*

Tot usuari de la via implicat en un accident de circulació té l'obligació, en la mesura de les seves possibilitats, d'adoptar les iniciatives següents:

- a) Aturar-se de forma que no creï un nou perill per a la circulació.
- b) Utilitzar una armilla reflectora d'alta visibilitat homologada o certificada en cas de sortir del vehicle i ocupar la calçada.
- c) Senyalitzar, si és necessari, l'accident per evitar nous accidents motivats per la situació dels vehicles o les persones implicades en el primer sinistre i, en cas de necessitat, tallar completament el trànsit pel carril o la via on s'hagi produït l'accident.
- d) Informar i sol·licitar l'auxili dels serveis sanitaris d'urgència en cas d'existència de ferits.
- e) Avisar el Cos de Policia si, aparentment, hagués resultat ferida o morta alguna persona i romandre o retornar al lloc de l'accident fins que arribi la Policia, a menys que hagués estat autoritzat pel Cos a abandonar el lloc o donar auxili als ferits, o que hagués de ser atès ell mateix.
- f) Prestar en la mesura de les seves possibilitats, la primera ajuda a les víctimes.
- g) Si hi ha ferits o morts, evitar la modificació tant dels vehicles com dels vestigis que hi pugui haver sobre la calçada o per l'entorn, sempre que amb això no es perjudiqui la seguretat ni dels ferits ni de la circulació.
- h) Comunicar, si escau, la seva identitat i les dades dels vehicles a altres persones implicades en l'accident, si ho demanen.

Article 58. *Accidents amb danys materials*

En cas d'accident únicament amb danys materials en el qual no hagi resultat cap persona ferida i només s'hagin produït danys materials, els conductors implicats han de seguir les normes següents:

- a) Han de parar, dins de les seves possibilitats, en un lloc adequat a fi d'evitar al màxim pertorbar la circulació dels altres usuaris de la via. En vies interurbanes i en cas que sigui necessari per motius de seguretat, han de senyalitzar prèviament el lloc de l'accident.

b) Han d'utilitzar una armilla reflectora d'alta visibilitat homologada o certificada abans de sortir del vehicle i ocupar la calçada.

c) Han d'omplir la declaració amistosa d'accident de trànsit i comunicar l'accident prop de les respectives companyies d'assegurances en un termini màxim de vuit dies naturals a comptar del moment de l'accident.

d) En cas que els implicats no disposin d'un formulari estàndard de declaració amistosa d'accident o no estiguin d'acord amb els fets produïts, cal que mútuament es facilitin les dades mínimes següents:

- Nom, cognoms, data de naixement i domicili del conductor.
- Marca, model, matrícula del vehicle implicat i propietari del vehicle en cas que no sigui el conductor.
- Nom de la companyia d'assegurances, número de la pòlissa de responsabilitat civil i data de vigència de la pòlissa.

e) Els conductors han d'alertar el Cos de Policia en els casos següents:

- Quan alguna de les parts detecti alguna anomalia referent a la documentació presentada per les parts contràries.
- Quan els implicats no es posin d'acord en la confecció de la declaració amistosa d'accident i això pugui derivar en un problema d'ordre públic. En aquest cas, addicionalment es pot requerir també la presència dels agents de circulació de la parròquia on hagi tingut lloc l'accident.
- Quan alguna de les parts detecti o tingui sospites que algun conductor pot presentar símptomes de trobar-se sota els efectes de les drogues o les begudes alcohòliques.

f) Tot conductor que per la seva imprudència causi danys materials a un vehicle estacionat, a instal·lacions públiques o privades, té el deure d'identificar-se per tal de respondre dels danys causats mitjançant la seva companyia d'assegurances i té l'obligació d'efectuar la declaració d'accident en les mateixes condicions que en la lletra c) d'aquest article.

En el cas de causar danys materials a un vehicle estacionat, ha d'identificar-se mitjançant una nota escrita on han de constar les dades que s'especifiquen en la lletra c) anterior i, en els altres casos, ha de posar el fet en coneixement de l'autoritat competent de forma immediata.

Article 59. *Senyalització del vehicle o de la càrrega per accident o avaria*

1. En cas d'avaria o accident del vehicle o que la càrrega obstaculitzi la calçada, els conductors han de senyalitzar convenientment el vehicle o l'obstacle creat i adoptar les mesures necessàries perquè sigui retirat al més aviat possible, treure'l de la calçada i situar-lo complint les normes d'estacionament, sempre que sigui factible.

2. Sempre que, per qualsevol emergència, un vehicle quedi immobilitzat a la calçada o la seva càrrega hagi caigut sobre la calçada, el conductor o, en la mesura que sigui possible, els ocupants del vehicle han de procurar col·locar l'un i l'altra on obstaculitzin tan poc com sigui la circulació, i poden utilitzar, si és necessari, el voral o la mitjana.

3. En els supòsits previstos a l'apartat anterior, sense perjudici d'encendre el llum o la senyalització d'emergència —si el vehicle en porta—, i quan siguin procedents els llums de posició, mentre es deixi lliure la via, tot conductor ha de fer ús dels dispositius reglamentaris de senyalització de perill per advertir la circumstància esmentada, llevat que les condicions de la circulació no permetin efectuar-ho. La col·locació dels elements es determina reglamentàriament, va associada al tipus de dispositiu emprat, lluminós o reflectant, i els ha de fer sempre visibles per als conductors que s'aproximen des d'una distància mínima de 100 m. Els tipus de dispositiu de senyalització de perill es determinen també reglamentàriament.

4. Els conductors tenen l'obligació de retirar de la via pública els objectes, les senyalitzacions i els altres elements utilitzats per raó de la immobilització del vehicle o la caiguda de la càrrega.

Article 60. *Registre d'accidents*

El Cos de Policia i els comuns, dins el seu àmbit d'actuació respectiu, han de portar un registre d'accidents de circulació de vehicles a l'efecte d'estadística i investigació dels accidents de trànsit en col·laboració amb altres organismes, que poden ser públics o privats, en la forma que es determini reglamentàriament.

Capítol dissetè. Altres normes de circulació

Article 61. *Portes*

1. És prohibit dur les portes del vehicle obertes, obrir-les abans que el vehicle estigui completament immobilitzat i obrir-les o baixar del vehicle sense haver comprovat prèviament que això no implica cap perill o obstacle per als altres usuaris, especialment quan es refereixi a conductors de bicicletes.
2. Com a norma general, s'ha d'entrar i s'ha de sortir del vehicle pel costat més pròxim a la vorera, i només quan el vehicle està aturat.

Article 62. *Apagada del motor*

1. Tot conductor que es trobi obligat a romandre aturat amb el seu vehicle a l'interior d'un túnel o d'un altre lloc tancat durant un període de temps superior a dos minuts, ha d'interrompre el funcionament del motor de combustió fins que hagi de reprendre la marxa i ha de tenir encès l'enllumenat de posició i, si escau, el d'urgència.
2. Per carregar combustible al dipòsit d'un vehicle, s'ha de parar el motor de combustió. Els propietaris dels aparells distribuïdors de combustible o els empleats d'aquests últims no poden facilitar el combustible per carregar-lo si no està parat el motor de combustió i apagats els llums, o els altres dispositius elèctrics com la ràdio, i sense utilitzar els telèfons mòbils.
3. En absència dels propietaris d'aparells distribuïdors de combustible o d'empleats d'aquests últims, el conductor del vehicle o, si escau, la persona que carregui el combustible del vehicle ha de complir els mateixos requisits establerts en l'apartat anterior.
4. Qualsevol vehicle en situació d'estacionament ha d'estar amb el motor parat.

Article 63. *Targetes per a persones amb discapacitat*

Les persones amb discapacitat que els ocasiona greus problemes de mobilitat i els impossibilita o els dificulta la utilització del transport col·lectiu poden disposar de la targeta d'aparcament en les condicions que estableixi la normativa vigent en cada moment en matèria d'accessibilitat.

Reglamentàriament es defineix la senyalització horitzontal i vertical de les places d'aparcament per a persones amb discapacitat.

Capítol divuitè. Limitació de masses i dimensions. Transports i vehicles especials

Article 64. *Limitacions de masses i dimensions*

La longitud, l'amplada, l'altura o la càrrega dels vehicles que circulin per una via no ha de sobrepassar la que es determini reglamentàriament o, si escau, la que assenyali la via per la qual circulin.

Article 65. *Transports especials*

1. Els vehicles que transportin peces o màquines indivisibles d'unes dimensions que els facin ultrapassar els límits que estableix l'article anterior han de disposar de l'autorització administrativa de transport especial lliurada a aquest efecte pel ministeri competent.

Aquestes autoritzacions s'han de demanar amb l'antelació mínima que es determini reglamentàriament i tenen les característiques següents:

- a) Les condicions de circulació que es fixen en l'autorització administrativa prevalen sobre les normes generals de circulació que els siguin aplicables.
- b) El propietari del vehicle ha d'assegurar-se, fins i tot recorrent l'itinerari prèviament a la realització de cada viatge, que no hi ha limitacions o obstacles físics que n'impedeixin la realització.
- c) En cas d'obligatorietat de vehicle pilot, s'ha de poder establir comunicació per ràdio i per telèfon entre el personal de la cabina del vehicle especial o en règim de transport especial.

2. Reglamentàriament es fixen les condicions de circulació dels transports especials segons les dimensions i els pesos. Aquestes condicions poden preveure restriccions de trànsit, l'obligatorietat d'acompanyament d'agents de l'autoritat encarregats de la vigilància i la disciplina del trànsit, vehicles d'acompanyament, dispositius de senyalització, dates i horaris, i altres mesures de regulació.

Article 66. *Circulació de vehicles especials*

1. A més de les condicions generals que els siguin aplicables, els vehicles especials poden circular per les vies públiques en les condicions que es determinin reglamentàriament.

2. Els conductors de vehicles especials -i, excepcionalment, els que no ho siguin- emprats en els treballs de construcció, reparació i conservació de carreteres no estan obligats a complir les normes de circulació sempre que es trobin efectuant treballs en la zona on es portin a terme, prenguin les precaucions necessàries i la circulació estigui convenientment regulada.

3. En tot cas, per circular per la via pública han de complir el següent:

a) Dur en funcionament el senyal lluminós específic de vehicle especial en els casos següents:
- Tant de dia com de nit, quan circulin per vies d'ús públic a una velocitat no superior a 40 km/h. Segons la tipologia de vehicle especial, es poden establir excepcions a aquesta obligació.
- Quan treballin a la via pública, per indicar la seva situació als altres usuaris, si pot suposar un perill.

b) Els conductors dels vehicles especials, quan siguin conduïts dins les zones de treball, fora de les vies públiques, han de tenir com a mínim divuit anys. En la circulació per les vies públiques, el conductor ha de tenir el permís de conduir de la categoria que reglamentàriament es determini.

c) Es prohibeix la circulació amb finalitats comercials de vehicles especials matriculats a l'estranger. Per causes extraordinàries i degudament justificades, el departament competent en matèria de vehicles pot autoritzar-ne la importació temporal i la circulació.

d) Els vehicles especials que circulin per la via pública i que sobrepassin les dimensions establertes en l'article 64 estan sotmesos a l'autorització administrativa de transport especial.

Capítol dinovè. Transport de persones

Article 67. *Normes generals*

1. El nombre de persones que transporta un vehicle no pot ser superior al de les places que té autoritzades i, en cap cas, no pot ultrapassar entre els passatgers i l'equipatge el pes màxim autoritzat per a cada vehicle.

2. Els menors de deu anys d'estatura inferior a 1,50 m han d'ocupar els seients del darrere. Les excepcions a aquest supòsit i l'obligatorietat d'utilitzar sistemes de retenció infantil s'especifiquen en l'article 69.

3. A l'efecte de còmput del nombre de persones transportades:

a) En els vehicles autoritzats per al transport escolar i de menors, cal atènyer-se al que estableix la normativa específica sobre la matèria que es determini reglamentàriament.

b) En la resta de casos, es considera que el menor d'edat ocupa una plaça.

4. Es prohibeix el transport de persones en emplaçaments diferents dels específicament destinats i condicionats per a elles en els vehicles. Al respecte, resulten aplicables les normes següents:

a) No es poden transportar persones a les caixes dels camions o camionetes o en altres llocs no destinats al transport de persones.

b) No es poden transportar persones als remolcs ni als semiremolcs si no estan específicament construïts amb aquesta finalitat. En tot cas, aquest tipus de transport necessita l'autorització especial del departament competent en matèria de vehicles i el sol·licitant ha de predeterminar el recorregut que ha d'efectuar el vehicle. Aquest tipus de vehicles només estan autoritzats a circular a una velocitat inferior

a 40 km/h en calçades el pendent de les quals sigui inferior al 5% i sempre que el trajecte permeti unes condicions òptimes de maniobrabilitat i seguretat.

5. Els vehicles autoritzats a transportar simultàniament persones i càrrega han d'anar proveïts d'una protecció adequada a la càrrega que transporten de forma que no ha de destorbar els ocupants ni poder danyar-los en cas que sigui projectada.

Article 68. *Normes relatives a bicicletes, ciclomotors, motocicletes i anàlegs*

1. Les bicicletes i altres cicles que, per la seva conducció, no puguin ser ocupats per més d'una persona poden transportar, quan el conductor sigui major d'edat, un menor en un seient addicional homologat.

2. És prohibit en bicicletes i altres cicles, ciclomotors, motocicletes, tricicles o quadricicles de motor el transport de persones, objectes o materials que puguin dificultar la conducció, posar en perill l'estabilitat del vehicle, causar risc a la seguretat dels usuaris o altres persones i béns o pertorbar la circulació.

3. En els ciclomotors i en les motocicletes, a més del conductor i, si escau, de l'ocupant del sidecar, hi pot viatjar -sempre que consti en el certificat de matriculació- un passatger de més de set anys, sempre que utilitzi el casc de protecció i compleixi les condicions següents:

- a) Que vagi assegut de forma segura i amb els peus recolzats en els reposapeus laterals.
- b) Que utilitzi el seient corresponent al darrere del conductor.

En cap cas, el passatger no pot situar-se en un lloc intermedi entre la persona que condueix i el manillar de direcció del ciclomotor o de la motocicleta.

4. Els ciclomotors conduïts per persones de menys de divuit anys no poden transportar passatgers.

5. Les bicicletes, els ciclomotors, les motocicletes, els tricicles i els quadricicles, els vehicles de tres rodes i anàlegs poden arrossegar un remolc o semiremolc homologat sempre que compleixin les condicions següents:

- a) Que la circulació sigui diürna i en condicions que no disminueixin la visibilitat.
- b) Que no transportin persones en el vehicle remolcat, excepte les bicicletes quan circulin per voravies bici o per carrils bici segregats de la circulació dels vehicles automòbils.

Capítol vintè. Elements de seguretat per als conductors: cinturons, sistemes de retenció infantil i cascos

Article 69. *Cinturons de seguretat i sistemes de retenció infantil*

1. El conductor i els passatgers dels vehicles estan obligats a utilitzar els cinturons de seguretat degudament cordats, tant en via urbana com interurbana. No és exigible la utilització del cinturó de seguretat en els vehicles que, per la seva antiguitat o tipologia, no en tinguin instal·lats.

2. En els vehicles autoritzats per al transport escolar i de menors, cal atènyer-se al que estableix la normativa específica sobre la matèria que es determini reglamentàriament.

3. En els vehicles de més de nou places, inclòs el conductor, s'han de seguir les regles següents:

- a) S'ha d'informar els passatgers de l'obligatorietat de portar cordats el cinturó de seguretat o els altres sistemes de retenció infantil homologats, mitjançant pictogrames, rètols o audiovisuals, de la forma que es determini reglamentàriament.
- b) Els menors de deu anys i d'estatura inferior a 1,50 m han d'utilitzar els sistemes de retenció homologats adaptats a la seva talla i el seu pes. Quan no es disposi d'aquests sistemes, s'han d'utilitzar els cinturons de seguretat sempre que siguin adequats.

4. En els vehicles de fins a nou places, inclòs el conductor, els ocupants menors de deu anys i d'estatura inferior a 1,50 m han d'utilitzar els sistemes de retenció infantil adequats a la seva talla i el seu pes. Aquests

ocupants han de situar-se als seients del darrere. Excepcionalment, poden ocupar el seient del davant utilitzant el sistema de retenció infantil adaptat a la seva talla i el seu pes en els casos següents:

- a) Que el vehicle no disposi de seients al darrere.
- b) Quan els seients del darrere ja estiguin ocupats per menors amb sistema de retenció infantil.
- c) Quan no sigui possible instal·lar en els esmentats seients tots els sistemes de retenció infantil.
- d) Quan l'infant es transporta cap al darrere en un sistema homologat de retenció especialment concebut per ser instal·lat al seient del davant i el coixí de seguretat frontal ha estat desconnectat.

5. Els sistemes de retenció infantil s'han d'instal·lar en el vehicle d'acord amb les instruccions que faciliti el fabricant en forma de manual, fullet o publicació electrònica.

6. Els cinturons de seguretat i els sistemes de retenció infantil han d'estar homologats per qualsevol estat membre de la Unió Europea o pel departament competent en matèria de seguretat industrial. Els criteris d'homologació aplicats a Andorra són equivalents en matèria de seguretat als que aplica qualsevol estat membre de la Unió Europea.

Article 70. *Cascos i altres elements de protecció*

1. Els usuaris de motocicletes, ciclomotors, tricicles o quadricicles de qualsevol cilindrada, tant si són conductors com si són passatgers, han de circular sempre equipats de manera obligatòria i continuada amb casc de protecció personal degudament cordat, i guants adaptats a la circulació d'aquest tipus de vehicle.

2. Si les motocicletes, els ciclomotors, els vehicles de tres rodes o els quadricicles disposen d'estructures d'autoprotecció i de cinturons de seguretat, els ocupants estan exempts d'utilitzar el casc de protecció i estan obligats a utilitzar el cinturó de seguretat en tota classe de vies.

3. Els conductors i, si escau, els ocupants de bicicletes i VMP estan obligats a utilitzar cascos de protecció quan circulin per vies interurbanes o quan tinguin una edat inferior a setze anys, excepte per raons mèdiques greus o en cas de discapacitat, que s'acrediten segons el que estableix l'article 71.

4. Els cascos han d'estar homologats o certificats per qualsevol estat membre de la Unió Europea o pel departament competent en matèria de seguretat industrial. Els criteris d'homologació aplicats a Andorra són equivalents en matèria de seguretat als que aplica qualsevol estat membre de la Unió Europea.

5. Els conductors de vehicles -excepte bicicletes, ciclomotors, motocicletes, tricicles, quadricicles i vehicles agrícoles- han d'utilitzar una armilla reflectora d'alta visibilitat homologada o certificada quan surtin del vehicle i ocupin la calçada o el voral de les vies interurbanes. També és obligatori d'utilitzar una armilla reflectora d'alta visibilitat homologada o certificada en cas d'accident, sigui de danys materials o de danys corporals, en tot tipus de vies.

Article 71. *Excepcions*

1. Poden circular sense cinturons o altres sistemes de retenció homologats:

- a) Les persones que disposin d'un certificat mèdic eximent per raons mèdiques greus o en cas de discapacitat. En el certificat mèdic hi ha de constar el període de validesa i hi ha d'indicar expressament que la persona no ha de portar el cinturó de seguretat. El certificat ha d'estar signat per un facultatiu col·legiat en exercici. Els certificats expedits per autoritats competents per un estat membre de la Unió Europea són vàlids.
- b) Les persones la morfologia de les quals sigui manifestament inadequada per portar-ne.
- c) Els passatgers de vehicles d'urgència en servei, exceptuant els copilots.

2. Els conductors de taxis poden transportar en zones urbanes menors de deu anys que no arribin a 1,50 m d'estatura sense utilitzar un sistema de retenció infantil, sempre que ocupin el seient del darrere.

3. S'eximeix de l'obligatorietat de portar el casc les persones que circulin amb bicicleta o VMP i que disposin d'un certificat mèdic eximent per raons mèdiques greus o en cas de discapacitat. En el certificat mèdic hi ha de constar el període de validesa. El certificat ha d'estar signat per un facultatiu col·legiat en exercici. Els certificats expedits per autoritats competents per un estat membre de la Unió Europea són vàlids.

Capítol vint-i-unè. Utilització de pneumàtics de claus i d'equipaments especials

Article 72. *Utilització de pneumàtics de claus i d'equipaments especials*

1. De forma general és obligatori per a tots els vehicles de motor circular amb equipaments especials, com ara pneumàtics d'hivern o pneumàtics tipus M+S, pneumàtics de claus, cadenes de neu o accessoris similars (cadena de lona, spider o altres), en situacions on la calçada estigui totalment o parcialment nevada o gelada, i és obligatori circular a una velocitat adaptada a les condicions climatològiques del moment

2. És obligatori per a tots els vehicles de motor circular amb els equipaments especials d'acord amb l'estat del tram de carretera sobre el que circulen i la qualificació que les autoritats competents estableixin en cada moment respecte a les fases i colors de la neu. La correspondència dels tipus de vehicles autoritzats a circular, els equipaments i les fases del dispositiu especial nevades es desplega de forma reglamentària.

3. En el cas específic dels pneumàtics de claus, la seva utilització està autoritzada únicament des de l'1 de novembre fins al 15 de maig de cada any. Les dimensions i la forma dels claus poden ser determinades pel departament competent en matèria de mobilitat.

4. És prohibit circular amb cadenes de neu o accessoris similars quan la calçada estigui neta de neu o de gel.

5. A partir de l'1 de novembre i fins al 15 de maig de cada any, tots aquests vehicles han de dur cadenes de neu o accessoris similars a punt per ser utilitzats, llevat que circulin amb pneumàtics d'hivern o pneumàtics tipus M+S.

6. Els agents encarregats de la vigilància i el control del trànsit, a més d'imposar les sancions econòmiques previstes, poden immobilitzar els vehicles que, atenent l'estat nevad o gelat de la calçada i l'estat o les característiques dels pneumàtics o del vehicle, puguin representar un perill raonable per a la circulació o un factor de congestió del trànsit.

Capítol vint-i-dosè. Túnel i passos a nivell

Article 73. *Túnel*

1. En els túnels o passos inferiors, el conductor ha d'aplicar rigorosament totes les normes de circulació contingudes en aquesta Llei i, especialment, les prohibicions de parar, d'estacionar, de canviar el sentit de la marxa, de fer marxa enrere i de fer avançaments. A més, ha d'utilitzar l'enllumenat corresponent.

2. En els túnels o passos inferiors amb circulació en ambdós sentits, és prohibit l'avançament, llevat que hi hagi més d'un carril per al seu sentit de la circulació, en els quals es pot efectuar un avançament sense envair el sentit contrari de la circulació.

3. Els conductors i els usuaris que circulin en un túnel o pas inferior han d'obeir les indicacions dels semàfors i panells d'informació variable i seguir les instruccions que arribin de la megafonia o d'altres mitjans.

4. Cap usuari no ha de penetrar en un túnel o en un pas inferior si, a la boca d'entrada, un semàfor no li permet el pas, a excepció dels equips d'emergència, d'assistència mecànica i de conservació de carreteres.

5. Si, per motius d'emergència, un conductor queda immobilitzat amb el seu vehicle en un túnel o pas inferior, ha de fer el següent:

a) Apagar el motor, connectar el senyal d'emergència i mantenir encesos els llums de posició.

b) Si és possible, dirigir el vehicle cap a la zona més pròxima reservada per a emergències. Si no n'hi ha, ha d'immobilitzar el vehicle al més a prop possible de l'extrem dret de la calçada.

c) Col·locar correctament sobre la calçada els dispositius de presenyalització de perill.

d) Demanar auxili sense demora per mitjà del punt de socors (punt SOS) més pròxim, si n'hi ha, i seguir les instruccions que, a través seu, se li facin arribar.

e) El conductor i els ocupants del vehicle han d'abandonar el vehicle i dirigir-se ràpidament al refugi o a la sortida més pròxims, sense que en cap cas es transiti per la calçada si hi ha zones excloses a la circulació de vehicles.

f) Si es tracta d'una avaria que permeti la marxa del vehicle, ha de continuar fins a la sortida del túnel o el pas inferior i, si no és possible, fins a una zona reservada d'emergència.

Article 74. *Passos a nivell*

1. Tot vehicle que, en arribar a un pas a nivell, el trobi tancat, ha de quedar deturat i ocupar el costat dret de la calçada en el sentit de la seva marxa. Si durant el temps que es trobi tancat el pas a nivell arribessin altres vehicles, cada un ha de situar-se darrere dels que es trobin aturats. Resta prohibida l'ocupació de la meitat esquerra de la calçada.

2. Tot conductor ha de moderar la velocitat en arribar a un pas a nivell i circular a velocitat reduïda en travessar-lo.

3. Si un pas a nivell no està proveït de barreres, cap conductor no pot creuar-lo sense estar segur que no s'apropa cap mena de ferrocarril.

4. No pot perllongar-se indegudament la permanència d'un vehicle sobre un pas a nivell. En cas d'immobilització forçosa d'un vehicle sobre les vies, el conductor ha de desocupar-les ràpidament i, en cas d'impossibilitat, ha de prendre les mesures oportunes per tal d'avisar ràpidament els operaris de la via fèrria.

Capítol vint-i-tresè. Enllumenat

Article 75. *Normes generals*

1. Tots els vehicles que circulin entre la posta i la sortida del sol o a qualsevol hora del dia en els túnels, passos inferiors i trams de via afectats pel senyal de *Túnel* han de portar encès l'enllumenat que correspongui, segons el que es determina en aquest capítol.

2. La regulació dels sistemes d'enllumenat que no estiguin prohibits, o tot el que no estigui expressament previst en aquesta Llei, s'ha d'ajustar al que preveuen les normes reguladores dels vehicles que determinen les condicions tècniques i d'utilització que s'exigeixen als diferents tipus i sistemes d'enllumenat.

Article 76. *Utilització de l'enllumenat*

1. Tots els vehicles han de seguir les normes generals d'utilització de l'enllumenat següents:

a) L'enllumenat de posició ha de ser utilitzat obligatòriament quan el vehicle es troba estacionat i en una via poc il·luminada que no sigui una zona d'estacionament i en circular entre la posta i la sortida del sol en les vies urbanes i al pas per túnels, passos inferiors o trams de via afectats amb el senyal de *Túnel* o en condicions meteorològiques o ambientals que disminueixin la visibilitat. Si l'amplada del vehicle excedeix 2,10 m o la llargada és de 6 m o superior, també ha de portar encès l'enllumenat de gàlib.

b) L'enllumenat d'encreuament, a més de l'enllumenat de posició, ha de ser obligatòriament utilitzat en circular entre la posta i la sortida del sol a les vies urbanes i interurbanes suficientment il·luminades, o a qualsevol hora del dia als túnels, passos inferiors i trams de via afectats amb el senyal de *Túnel*. Així mateix, quan la via estigui insuficientment il·luminada, s'ha de fer servir obligatòriament les llums de carretera i especialment en zones urbanes (poblats).

c) L'enllumenat de carretera ha de ser obligatòriament utilitzat per tot vehicle que circuli a més de 40 km/h entre la posta i la sortida del sol, fora de poblats, per vies interurbanes insuficientment il·luminades, i a qualsevol hora del dia, als túnels, passos inferiors i trams de via amb el senyal de *Túnel* insuficientment il·luminats, excepte quan s'utilitzi l'enllumenat d'encreuament, segons el que preveu la lletra b)

d'aquest article i per evitar l'enlluernament en els supòsits previstos en l'article 77 d'aquesta Llei. Es prohibeix fer servir l'enllumenat de carretera sempre que el vehicle estigui parat o estacionat.

2. És obligatori utilitzar l'enllumenat quan hi hagi condicions meteorològiques o ambientals que disminueixin sensiblement la visibilitat, com en el cas de boira, pluja intensa, nevades o altres circumstàncies anàlogues. En aquestes situacions, s'ha d'utilitzar el llum antiboira davanter o el llum d'encreuament o el llum de carretera. El llum antiboira del darrere únicament s'ha de fer servir quan les condicions meteorològiques o ambientals siguin especialment desfavorables.

3. Es prohibeix la utilització alternativa, en forma de centelleigs, de l'enllumenat de carretera, d'encreuament o ordinari amb finalitats diferents de les previstes en aquesta Llei.

4. S'entén per *via insuficientment il·luminada* aquella en què, amb vista normal, en algun punt de la calçada no pugui llegir-se la placa de matrícula del vehicle precedent a 10 m o no es distingeixi un vehicle pintat fosc a 50 m de distància.

Article 77. Enlluernament

1. Cal substituir l'enllumenat de carretera pel d'encreuament tan bon punt s'adverteixi la possibilitat d'enlluernar altres usuaris de la mateixa via o de qualsevol altra via de comunicació, especialment els conductors que circulen en sentit contrari encara que aquests últims no compleixin aquesta prescripció, i no s'ha de restablir l'enllumenat de carretera fins a ultrapassar, en l'encreuament, la posició del conductor del vehicle creuat.

2. La mateixa prescripció s'ha de guardar respecte dels vehicles que circulin en el mateix sentit i quan els seus conductors puguin ser enlluernats pels miralls retrovisors.

3. En cas d'enlluernament, es redueix la velocitat tant com calgui, si convé fins a la detenció total, per evitar qualsevol topada amb els vehicles que circulin en el mateix sentit. La maniobra s'ha de dur a terme en tot cas evitant de provocar cap situació de perill per als altres usuaris.

Article 78. Altres supòsits d'utilització de l'enllumenat

1. Les motocicletes i els ciclomotors que circulin per qualsevol via objecte d'aquesta Llei han de portar encès durant el dia l'enllumenat d'encreuament.

2. Les bicicletes, quan circulin entre la posta i la sortida del sol, quan les condicions meteorològiques o ambientals disminueixin sensiblement la visibilitat o quan circulin per túnels o passos senyalitzats amb el senyal obligatori d'enllumenat, han de disposar dels dispositius següents:

a) Enllumenat de posició al davant de color blanc i al darrere de color vermell.

b) Els elements reflectors que es determinin reglamentàriament.

3. Tot vehicle que per qualsevol circumstància es trobi immobilitzat entre la posta i la sortida del sol o en condicions ambientals que disminueixen la visibilitat, a la calçada o al voral d'una via, ha de tenir encès els llums de posició i, si escau, el de gàlib.

4. Tot vehicle parat o estacionat entre la posta i la sortida del sol o en condicions ambientals que disminueixin la visibilitat a la calçada o al voral d'una via insuficientment il·luminada o fora d'aparcament ha de tenir encès els llums de posició, que pot substituir pels d'estacionament, o pels dos llums de posició del costat que correspon a la calçada, quan estigui estacionat en línia. Si, per qualsevol causa, l'estacionament pot crear alguna dificultat als altres usuaris, s'ha de connectar la senyalització d'emergència.

En vies urbanes, llevat de les travesseres, no és obligatori que els vehicles estacionats tinguin encès l'enllumenat de posició quan la il·luminació permeti als altres usuaris distingir-los a una distància suficient.

5. Si, per inutilització o avaria irreparable en carretera de l'enllumenat corresponent, calgués circular amb enllumenat d'intensitat inferior, s'ha de reduir la velocitat fins que es permeti la detenció del vehicle dins la zona il·luminada.

Capítol vint-i-quatrè. Controls d'alcoholèmia, estupefaents i substàncies que alterin la capacitat d'obrar

Article 79. *Taxes d'alcohol*

1. No poden circular per les vies objecte d'aquesta Llei els conductors de vehicles, de bicicletes o de VMP amb una taxa d'alcohol a la sang superior a 0,5 g/l.
2. Els conductors de vehicles especials, de transport de mercaderies perilloses, de transport de mercaderies o industrials amb una massa màxima autoritzada de més de 3.500 kg, en servei d'urgència i de transport públic o privat de passatgers, atenent la perillositat superior o la sinistralitat potencial en cas d'accident, no poden circular amb una taxa d'alcohol a la sang superior a 0,0 g/l.

Article 80. *Persones obligades a efectuar controls d'alcoholèmia*

Els agents del Cos de Policia poden sotmetre a controls d'alcoholèmia:

- a) Qualsevol usuari de la via o conductor de vehicle, de bicicleta o de VMP quan es vegi implicat en un accident de circulació.
- b) Els conductors de vehicle, de bicicleta o VMP quan presentin símptomes evidents, manifestacions que denotin o fets que permetin suposar raonablement que ho fan sota la influència de l'alcohol.
- c) Els conductors que hagin estat denunciats per la comissió d'alguna de les infraccions tipificades en aquesta Llei i en la seva normativa de desenvolupament.
- d) Els conductors que siguin requerits per un control preventiu ordenat per l'autoritat competent.

Article 81. *Proves de detecció d'alcoholèmia i pràctica*

1. Les proves de detecció d'alcoholèmia s'han de fer mitjançant la utilització d'aparells de detecció, oficialment autoritzats pel ministeri competent en matèria d'interior, que determinen de forma quantitativa el grau d'impregnació alcohòlica del conductor sotmès a la prova.
2. Si el conductor es mostra disconforme amb el resultat obtingut mitjançant l'aparell de detecció oficialment autoritzat pel ministeri competent en matèria d'interior, o no accepta ser sotmès a la prova esmentada, té dret a sol·licitar que se li efectui una anàlisi de sang per detectar el grau d'impregnació alcohòlica, amb l'autorització prèvia expressa de l'interessat, al centre clínic més pròxim. L'anàlisi ha de ser efectuada pel personal competent. En cas que el resultat de la anàlisi resulti positiu, les despeses corresponents són a càrrec del conductor.
3. En el cas que el conductor, una vegada al centre mèdic al qual hagi estat traslladat per efectuar les proves de detecció alcohòlica, no permeti l'extracció de sang, el personal mèdic ha d'emetre un informe sobre aquest fet.
4. Tota persona que refusi ser sotmesa a la prova d'alcoholèmia i refusi també o no autoritzi expressament la pràctica d'una prova sobre el cos humà a fi de poder realitzar una anàlisi de sang amb la finalitat de detectar el grau d'alcohol a la sang, sempre que el seu control estigui motivat d'acord amb els apartats indicats en l'article 80, haurà de respondre penalment en aplicació de les normes penals vigents en la matèria.

Article 82. *Normes sobre estupefaents, psicotròpics, estimulants i substàncies anàlogues*

1. No poden circular per les vies públiques objecte d'aquesta Llei els conductors de vehicles, de bicicletes o de VMP que hagin ingerit o incorporat al seu organisme estupefaents, psicotròpics, estimulants o substàncies anàlogues, entre les quals s'inclouen, en qualsevol cas, els medicaments o altres substàncies que alteren l'estat físic o mental per conduir sense perill.
2. Les proves s'han de realitzar inicialment mitjançant la utilització d'aparells de detecció indicaris o definitius, oficialment autoritzats pel ministeri competent en matèria d'interior, que determinen un resultat positiu o negatiu, ja sigui mitjançant l'anàlisi de mostres de saliva o altres que en el futur puguin ser autoritzades pel ministeri competent en matèria d'interior.

3. Tant si la prova ha estat realitzada mitjançant aparells de detecció indicaris com si es tracta d'aparells definitius, la persona sotmesa al control que hagi donat un resultat positiu té dret a sol·licitar una prova de contrast del resultat obtingut. A aquest efecte, ha de lliurar, prèviament, una autorització per a la pràctica d'una prova sobre el cos humà.

4. La prova de contrast s'efectua, o bé en un centre clínic, o bé en un laboratori privat degudament autoritzat pel ministeri competent en matèria d'interior. Pot fer-se mitjançant l'anàlisi d'una mostra de sang, de saliva o de la forma que en un futur pugui autoritzar el ministeri competent en matèria d'interior amb la finalitat de determinar si la persona es trobava en el moment del control sota els efectes d'estupefaents o de substàncies d'efectes anàlegs.

5. Tota persona que es trobi en una situació anàloga a les enumerades a l'article 80 respecte de les persones obligades a efectuar controls d'alcoholèmia queda obligada a sotmetre's a les proves assenyalades en aquest article.

6. Tota persona que refusi ser sotmesa a la prova de control de tòxics, d'estupefaents o de substàncies d'efectes anàlegs i que també refusi ser sotmesa a la prova de contrast o no autoritzi expressament la pràctica d'una prova sobre el cos humà, sempre que el seu control estigui motivat d'acord amb els apartats indicats en l'article 80, ha de respondre penalment en aplicació de les normes penals vigents en la matèria.

Títol II. Senyalització

Capítol únic. Disposicions generals

Article 83. *Normes generals*

1. La senyalització és el conjunt de senyals i ordres dels agents encarregats de la vigilància i disciplina del trànsit, senyals d'abalisament o circumstancial que modifiquin el règim normal de la via, així com semàfors, senyals verticals de circulació i marques viàries que tenen com a missió advertir o informar els conductors o ordenar o reglamentar el seu comportament amb antelació en determinades circumstàncies de la via o de la circulació.

2. Tots els usuaris de les vies objecte d'aquesta Llei estan obligats a obeir els senyals de circulació que estableixen obligació o prohibició i han d'adaptar el seu comportament al missatge de la resta dels senyals reglamentaris que es trobin a les vies per les quals circulin.

3. Quan un senyal imposi una obligació d'aturada, el conductor no pot continuar la marxa fins a haver complert l'obligació que estableix el senyal.

4. Llevat de circumstàncies especials justificades, els usuaris han d'obeir les prescripcions indicades pels senyals, encara que sembli que es contradiuen amb les normes de comportament de la circulació.

5. Els usuaris han d'obeir les indicacions dels semàfors i dels senyals verticals de circulació situats immediatament a la seva dreta, damunt la calçada o damunt del seu carril i, si no són en aquests llocs i volen girar cap a l'esquerra o endavant, els situats immediatament a la seva esquerra.

6. Si hi ha semàfors o senyals verticals de circulació amb diferents indicacions a la dreta i a l'esquerra, els que volen girar cap a l'esquerra o continuar endavant només han d'obeir els situats immediatament a la seva esquerra o damunt del seu carril.

Article 84. *Prioritat entre senyals*

1. L'ordre de prioritat entre els diferents tipus de senyals de circulació és el següent:

- a) Els senyals i les ordres dels agents encarregats de la vigilància i la disciplina del trànsit.
- b) La senyalització d'abalisament o circumstancial que modifica el règim normal d'utilització de la via.
- c) Els semàfors.
- d) Els senyals verticals de circulació.
- e) Les marques viàries.

2. En el cas que les prescripcions indicades per diferents senyals semblin estar en contradicció entre si, preval el prioritari, segons el que determina l'apartat anterior, o el més restrictiu, si es tracta de senyals del mateix tipus.

Article 85. *Tipus i significat dels senyals de circulació*

1. Reglamentàriament, el Govern determina els tipus i el significat dels senyals i de les ordres dels agents encarregats de la vigilància i la disciplina del trànsit; de la senyalització d'abalisament o circumstancial; dels semàfors; dels senyals verticals de circulació i de les marques viàries. Aquest reglament regula també els senyals i tipus de missatges dels panells de missatges variables, l'obligatorietat o no de complir-los i la seva equivalència a efectes de tipus de senyals.

2. Aquest reglament inclou el Catàleg oficial de senyals de circulació, que especifica la forma, els símbols, el color, el disseny i el significat dels senyals així com les seves dimensions, en funció de cada tipus de via i els seus sistemes de col·locació.

3. Tota senyalització ha d'ajustar-se al que estableixen les reglamentacions i recomanacions internacionals en la matèria.

Article 86. *Senyals en els vehicles*

Els senyals en els vehicles estan destinats a donar a conèixer als usuaris de les vies determinades circumstàncies o característiques dels vehicles en què estan col·locats, del servei que porten a terme, de la càrrega que transporten o del mateix conductor.

Reglamentàriament es defineixen els tipus, el significat, el disseny i les altres característiques dels senyals en els vehicles.

Títol III. Autoritzacions administratives

Capítol primer. Disposicions generals

Article 87. *Normes generals*

1. Amb l'objecte de garantir l'aptitud dels conductors per conduir vehicles i la seva idoneïtat per circular amb el mínim risc possible, la circulació de vehicles de motor i ciclomotors per les vies objecte d'aquesta Llei queda sotmesa a l'obtenció de la corresponent autorització administrativa prèvia.

2. El conductor d'un vehicle ha de disposar del permís de conduir vàlid i portar-lo amb ell, així com el certificat de matriculació del vehicle, el certificat d'assegurança del vehicle en vigor o el rebut acreditatiu de la vigència de la pòlissa i, si escau, el certificat de la inspecció tècnica del vehicle, i ha d'exhibir-los als agents encarregats de la vigilància i la disciplina del trànsit que així ho sol·licitin.

Se n'exceptuen els aprenents que han d'anar acompanyats d'un instructor legalment autoritzat de la forma que es determini reglamentàriament.

Capítol segon. Permisos de conduir

Article 88. *Permisos de conduir*

1. La conducció de vehicles de motor i de ciclomotors exigeix haver obtingut prèviament el permís de conduir, dirigit a comprovar que els conductors reuneixen els requisits de capacitat, coneixements i habilitat necessaris per a la conducció del vehicle, d'acord amb el que es determini reglamentàriament, sense perjudici de les habilitacions complementàries que, si escau, siguin necessàries.

2. Cap persona no pot ser titular de més d'un permís de conduir.

Article 89. *Permisos vàlids per conduir*

1. Són vàlids per conduir els permisos següents:

- a) Els expedits pel Govern d'Andorra.

b) Els internacionals expedits de conformitat amb l'annex núm. 10 de la Convenció de Ginebra, del 19 de setembre de 1949, acompanyats del permís de conduir nacional del titular d'acord amb les categories autoritzades.

c) Els internacionals expedits a l'estranger de conformitat amb l'annex núm. 7 de la Convenció de Viena, del 8 de novembre de 1968, acompanyats del permís de conduir nacional del titular d'acord amb les categories autoritzades.

d) Els nacionals d'altres països que siguin conformes al model de l'annex núm. 9 de la Convenció de Ginebra o al model de l'annex núm. 6 de la Convenció de Viena, o que en difereixin únicament en l'addició de rúbriques suplementàries.

e) Els nacionals d'altres països amb els quals el Govern hagi atorgat el corresponent conveni bilateral o multilateral d'homologació de permisos de conduir i les condicions que s'hi indiquin.

2. En cas que els titulars tinguin la residència habitual a Andorra, perquè els permisos indicats a les lletres b), c), d) i e) de l'apartat 1 d'aquest article siguin considerats vàlids, és condició indispensable que es compleixin els requisits addicionals següents:

a) Que el titular tingui l'edat requerida a Andorra per obtenir un permís andorrà equivalent i que el permís en qüestió sigui vigent.

b) Que no hagi transcorregut el termini establert per bescanviar-lo per un permís andorrà quan sigui obligatori.

Article 90. *Homologació i bescanvi de permisos estrangers*

1. Les persones de nacionalitat andorrana que tinguin la residència habitual a Andorra, així com les estrangeres amb autorització de residència o residència i treball al Principat de qualsevol de les categories previstes en la Llei, titulars d'un permís de conduir expedit per un estat estranger obtingut anteriorment a la data d'obtenció de la residència al Principat d'Andorra, queden obligades a bescanviar-lo per un d'andorrà, un cop homologat pel Registre de Permisos de Conduir.

2. En cap cas no es bescanvia un permís de conducció estranger si no és vigent el dia en què es presenta o si ha estat obtingut sent la persona interessada ja resident al Principat d'Andorra.

3. Reglamentàriament s'han d'establir els requisits, els procediments i els terminis de bescanvi dels permisos de conduir estrangers.

Article 91. *Categories de permisos de conduir*

1. Reglamentàriament es determinen les categories de permisos de conduir dels vehicles i els requisits necessaris per obtenir els permisos segons les recomanacions internacionals existents en la matèria.

2. El permís de conduir té una validesa limitada en el temps i s'ha de renovar en els terminis i les condicions que es determinin reglamentàriament.

El titular d'un permís de conduir ha d'efectuar la conducció amb subjecció a les mencions, adaptacions, restriccions i altres limitacions respecte a persones, vehicles i circulació que figuren en la dita autorització.

Article 92. *Registre de Permisos de Conduir*

1. El Registre de Permisos de Conduir recull les dades de totes les persones titulars d'un permís de conduir andorrà. Les dades que hi han de constar es fixen per la via reglamentària, així com les suspensions administratives o judicials, temporals o definitives.

2. El Govern regula per la via reglamentària el funcionament del Registre de Permisos de Conduir.

Article 93. *Centres de formació de conductors*

1. L'ensenyament dels coneixements i de les tècniques necessaris per conduir, com també el perfeccionament posterior i la renovació de coneixements, han de ser impartits per centres de formació dotats de

l'autorització prèvia necessària per desenvolupar la seva activitat de la forma que es determini reglamentàriament.

2. Amb l'objectiu de garantir la seguretat viària, el Govern ha de determinar per la via reglamentària els elements personals i els materials mínims dels centres d'ensenyament i les condicions per autoritzar-los, i regular-ne el règim docent i el funcionament. La titulació i l'acreditació dels professors i directores s'han de fonamentar en proves objectives que permetin valorar els coneixements, l'aptitud pedagògica i l'experiència pràctica.

3. Es pot autoritzar l'ensenyament no professional en les condicions que es determinin reglamentàriament.

Article 94. *Proves d'aptitud psicofísiques*

1. S'han de sotmetre a les proves i exploracions necessàries per determinar si reuneixen les aptituds psicofísiques requerides totes les persones que pretenguin obtenir o prorrogar un permís de conduir i les que, en relació amb l'ensenyança o les tasques de conducció, hi estiguin obligades reglamentàriament.

2. La constatació de les aptituds psicofísiques dels conductors es fa per mitjà de metges autoritzats per exercir al Principat d'Andorra. Les aptituds psicofísiques per obtenir els permisos de conduir de vehicles de més de 3,5 t o de transport públic de passatgers de més de nou places o amb remolc autoritzat de més de 750 kg únicament les pot fer l'organisme oficial determinat pel Govern per a aquesta finalitat.

3. Es pot demanar un informe complementari als serveis sanitaris competents en els casos següents:

a) Quan els responsables del Registre de Permisos de Conduir o el Cos de Policia adverteixin en l'aspirant a l'obtenció del permís de conducció o en qualsevol altre moment del procediment indicis racionals de deficiències psicofísiques que ho aconsellin.

b) Quan els conductors implicats en un accident de circulació mostrin símptomes d'una afecció o d'un defecte incompatible amb la conducció, adquirits o detectats posteriorment a l'obtenció del permís de conduir.

c) Quan el ministeri competent en matèria d'interior, mitjançant el Cos de Policia, la Batllia o un altre organisme públic o privat, tingui coneixement de l'existència d'una afecció de qualsevol mena en un conductor que impossibiliti la conducció o la dificulti suficientment. En aquest cas, per comprovar-ho, requereix al conductor que se sotmeti a les proves mèdiques oportunes. En ambdós supòsits, i mentre no s'obté la resolució definitiva, es pot decretar la retenció temporal del permís de conduir de la persona afectada. En cas de dictamen mèdic desfavorable, i amb la tramitació prèvia del procediment administratiu de dret comú, el ministre competent en matèria d'interior pot prendre les mesures següents:

- L'anul·lació definitiva del permís de conduir.

- La suspensió provisional del permís de conduir per un període màxim de dos anys. Aquesta suspensió es pot prorrogar tantes vegades com sigui necessari, llevat que la persona interessada se sotmeti de nou a les proves mèdiques oportunes i obtingui un dictamen favorable. Si el resultat d'aquestes noves proves mèdiques indica amb caràcter definitiu que la persona no és apta per conduir, cal tramitar l'anul·lació d'aquest permís.

4. Reglamentàriament es determinen les proves d'aptitud psicofísica, que tenen per objecte deixar constància que no hi ha cap malaltia o deficiència que pugui incapacitar per conduir o comprometre la seguretat viària, o que el conductor reuneix les aptituds psicofísiques requerides per obtenir el permís de conduir subjecte a adaptacions, restriccions o altres limitacions en persones, en vehicles o de circulació.

Capítol tercer. Autoritzacions relatives als vehicles

Article 95. *Certificat de matriculació*

1. La circulació de vehicles de motor, de remolcs i de semiremolcs exigeix que hagin obtingut prèviament el corresponent certificat de matriculació, dirigit a verificar que les característiques, els equips, els recanvis i els accessoris s'ajusten a les prescripcions tècniques determinades en el reglament de vehicles. Es prohibeix la circulació dels vehicles que no disposin del certificat de matriculació.

2. En el certificat de matriculació hi figuren el nom del propietari, el del titular, els caràcters de la matrícula, la data de la matriculació, la de la fabricació i el número de xassís, així com les dimensions i la massa màxims autoritzats, inclosa la càrrega, i el nombre màxim de places autoritzades. Reglamentàriament, es determinen les condicions d'emissió del certificat de matriculació i altres dades complementàries que han de constar en el certificat de matriculació.

3. El certificat de matriculació ha de renovar-se quan canvia la propietat registral del vehicle i ha de quedar anul·lat quan es dona de baixa en el Registre de Vehicles, a instància de part o perquè no és apte per a la circulació, d'acord amb el que es determini reglamentàriament.

4. La circulació d'un vehicle sense certificat de matriculació, bé per no haver-lo obtingut, bé per haver estat objecte d'anul·lació o bé perquè se n'ha declarat la pèrdua de vigència, dona lloc a la immobilització del vehicle fins que es disposi del certificat esmentat, d'acord amb el que es determini reglamentàriament.

Article 96. Matriculació de vehicles

1. Per posar en circulació els vehicles de motor, els ciclomotors, els remolcs i els semiremolcs, cal haver-los matriculat i que portin les plaques de matrícula amb els caràcters que els assigni el Registre de Vehicles, d'acord amb el que es determini reglamentàriament.

2. En casos justificats, per expedir el certificat de matriculació el Registre de Vehicles pot atorgar, si així es preveu reglamentàriament, permisos temporals que autoritzin la circulació provisional del vehicle, abans de la matriculació definitiva o mentre es resol.

3. Per poder matricular els vehicles, els equips, els recanvis i els accessoris, han d'haver estat prèviament homologats o ser objecte d'una inspecció tècnica unitària abans de ser admesos a la circulació, d'acord amb el que es determini reglamentàriament. Aquests vehicles han de ser identificables i tenir gravats o encunyats, de manera llegible i indeleble, les marques i contrasenyes que siguin exigibles a l'objecte d'individualitzar-los, autenticar-ne la fabricació i especificar-ne la utilització o el posterior acoblament i els elements importants.

4. L'agricultor o ramader que justifiqui la necessitat d'un vehicle per a ús exclusivament agrícola o ramader —tractor agrícola o similar— per als seus treballs pot obtenir l'autorització de matriculació d'un vehicle sense complir les condicions tècniques de vehicles per poder ser matriculats i que s'assenyalen en el títol IV d'aquesta Llei, sempre que hagi superat la inspecció tècnica de vehicles i després de presentar una sol·licitud al departament competent. En cap cas, aquesta excepció no pot ser invocada per obtenir la matriculació de vehicles del tipus tot terreny, camioneta, furgoneta, camió o similars. En tot cas, un cop matriculat el vehicle en qüestió, només pot ser traspassat a una altra persona que dugui a terme una activitat agrícola o ramadera, la qual ha de ser justificada davant el departament competent. En tot cas, la menció *Ús exclusiu agrícola o ramader* ha de figurar en el certificat de matriculació del vehicle.

5. El certificat de matriculació i les plaques de matrícula formen conjuntament un document compost que identifica el vehicle de motor, ciclomotor, remolc o semiremolc. És prohibit instal·lar o conduir vehicles en els quals les plaques de matrícula no corresponguin a les assignades pel Registre de Vehicles.

Article 97. Registre de Vehicles

1. El Registre de Vehicles recull les dades de tots els vehicles matriculats a Andorra, les dades de les persones que en són propietàries i, si escau, les dades de la persona titular o arrendatària. En aquest Registre hi han de figurar les dades que consten en el certificat de matriculació i altres que es determinin reglamentàriament.

2. Els vehicles de motor, els remolcs i els semiremolcs que circulin per territori andorrà i siguin d'una persona física andorrana resident a Andorra, d'una persona física estrangera amb autorització de residència o residència i treball o d'una persona jurídica legalment establerta a Andorra han de disposar del certificat de matriculació i estar inscrits en el Registre de Vehicles.

3. Poden inscriure vehicles al seu nom:

a) Les persones físiques andorranes residents a Andorra.

b) Les persones físiques estrangeres residents a Andorra amb autorització de residència o residència i treball.

- c) Les societats de dret andorrà.
 - d) Les entitats sense ànim de lucre legalment establertes a Andorra.
 - e) Les administracions públiques i les entitats parapúbliques del Principat.
 - f) Les autoritats que emanen dels coprínceps.
 - g) Els membres del cos diplomàtic acreditats a Andorra i els de les missions estrangeres inscrites al ministeri competent en matèria d'exteriors.
 - h) Les persones físiques andorranes no residents a Andorra i les persones físiques estrangeres sense autorització de residència o residència i treball poden immatricular vehicles amb matrícula temporal.
4. Per motius de canvi de residència, una persona física que traslladi el domicili a Andorra té la possibilitat d'inscriure al Registre de Vehicles els vehicles que estiguin prèviament matriculats al seu nom en el lloc d'anterior residència. Reglamentàriament s'estableixen els terminis, els requisits i les condicions per a l'acompliment d'aquesta obligació, així com les possibles excepcions.
5. Les persones físiques andorranes residents a Andorra i les persones físiques estrangeres residents a Andorra amb autorització de residència o de residència i treball, exceptuat el cas que s'especifica en l'apartat 4 d'aquest article, no poden conduir vehicles immatriculats a l'estranger ni tampoc vehicles amb matrícula turística immatriculats a Andorra. Se n'exceptua la conducció de vehicles en les condicions establertes en la normativa d'admissió temporal de mitjans de transport.
6. El Govern regula el funcionament del Registre de Vehicles i determina, entre altres, la documentació necessària per inscriure un vehicle -sigui nou o d'ocasió-, així com les condicions i els requeriments per donar-lo de baixa.
7. El propietari d'un vehicle està obligat sota la seva responsabilitat a notificar al Registre de Vehicles qualsevol canvi de les dades que hi constin en el termini de quinze dies hàbils a partir de la data en què s'hagin produït.
8. El propietari d'un certificat de matriculació que hagi obtingut un duplicat està obligat a retornar-lo al Registre de Vehicles, en cas de retrobar l'original.

Article 98. Assegurances

1. De conformitat amb la legislació vigent en matèria d'assegurances, tot automòbil matriculat a Andorra, sigui quina sigui la seva classe, ha d'estar obligatòriament assegurat en una de les companyies legalment autoritzades a operar a Andorra. Se n'exceptuen els vehicles propietat del cos diplomàtic acreditat a Andorra o de les missions estrangeres degudament acreditades al ministeri competent en matèria d'exteriors, els quals poden tenir contractada la pòlissa d'assegurança al país on han estat matriculats. Per una altra part, totes les persones que conduïxin un VMP, han de disposar d'una assegurança en els termes que s'estableixin reglamentàriament.
2. Els vehicles estrangers que circulin per Andorra han d'estar coberts per una pòlissa d'assegurança que, com a mínim, cobreixi les responsabilitats derivades de la seva conducció exigides per als vehicles matriculats al Principat d'Andorra.
3. L'assegurança obligatòria ha de cobrir, com a mínim, els danys a tercers i a ocupants, amb responsabilitat fins a 50.000.000 d'euros per sinistre, i ha de tenir una vigència mínima d'un any. Excepcionalment, pel que fa als vehicles amb matrícula temporal, la pòlissa d'assegurança pot tenir la mateixa vigència que la matrícula.
4. Els agents encarregats de la vigilància i de la disciplina del trànsit poden sol·licitar al conductor de qualsevol vehicle la presentació del comprovant de la pòlissa de l'assegurança i el rebut de la seva vigència.
5. En causar baixa l'assegurança d'un vehicle, sigui pel motiu que sigui, les companyies d'assegurances han de comunicar-ho al Registre de vehicles trametent una còpia del certificat de la baixa corresponent.
6. La circulació d'un vehicle sense assegurança comporta obligatòriament la seva immobilització fins que es disposi de l'assegurança obligatòria, d'acord amb el previst en l'article 130 de la Llei.

Article 99. *Inspecció tècnica de vehicles*

1. Els vehicles matriculats i donats d'alta al Registre de Vehicles, sigui quina sigui la seva categoria i les seves funcions, han de ser sotmesos a una inspecció tècnica en els supòsits establerts amb la periodicitat, els requisits i les excepcions que es fixin reglamentàriament.
2. El Govern determina reglamentàriament els controls i les verificacions mínimes, la regulació de l'avaluació, la classificació i el seguiment de les deficiències detectades.
3. Una vegada comprovada la identificació del vehicle i la vigència de l'assegurança obligatòria, la inspecció tècnica té per objecte les condicions del vehicle en relació amb la seguretat viària, la protecció del medi ambient, les reformes i, quan així es determini, la vigència dels certificats per als transports específics.
4. Les inspeccions tècniques dels vehicles són efectuades a l'estació del Servei d'Inspecció Tècnica de Vehicles autoritzada pel ministeri competent en matèria de vehicles.
5. Obtingut, com a resultat dels controls i de les proves, un dictamen oficial favorable del bon estat del vehicle, es lliura el distintiu de la inspecció tècnica de vehicles o targeta ITV, la qual s'ha de portar en un lloc que no dificulti la visibilitat, a la part interior del parabrisa davanter.

Article 100. *Vehicles històrics*

1. Poden ser considerats vehicles històrics, als efectes d'aquesta Llei, els següents:
 - a) Els vehicles que tenen l'antiguitat mínima que reglamentàriament es determini comptada a partir de la data de fabricació. Si aquesta data no es coneix, es pren com a referència la de la primera matriculació a Andorra o a l'estranger o, si no és possible, la data en què el corresponent tipus o variant va deixar de fabricar-se.
 - b) Els vehicles que, independentment de la data de fabricació, tenen unes característiques mecàniques, tècniques, estètiques, artístiques, de producció o altres assimilables que fan tinguin un valor històric.
2. Perquè un vehicle pugui ser considerat històric per l'antiguitat de conformitat amb la lletra a) de l'apartat 1, és imprescindible que les peces constitutives hagin estat fabricades en el període de producció del vehicle, a excepció dels elements fungibles que poden ser substituïts per reproduccions o equivalències, però que han d'estar inequívocament identificats. Si hi ha hagut modificacions o transformacions en l'estructura o en els components, poden ser acceptades si són conformes amb les recomanacions internacionals de vehicles històrics.
3. Per matricular un vehicle com a històric, és imprescindible la resolució favorable del ministeri competent en matèria de vehicles, la qual ha de tenir en compte l'informe que elabori la Comissió de Vehicles Històrics.
4. La Comissió de Vehicles Històrics està formada per un representant del ministeri titular del Registre de Vehicles, per un representant del ministeri responsable de cultura, pel president de l'Automòbil Club d'Andorra o una persona delegada, i per un representant del comitè tècnic del Museu Nacional de l'Automòbil.
5. La Comissió de Vehicles Històrics, en vista de la documentació aportada i de la inspecció tècnica del vehicle, elabora un informe favorable o desfavorable i determina la classificació del vehicle segons les recomanacions internacionals de vehicles històrics, fixa les limitacions que s'imposen a la circulació del vehicle, les limitacions tècniques que no se li exigeixen amb motiu de la inspecció tècnica i, si escau, la instal·lació de mesures i elements complementaris que es consideren imprescindibles per a la seguretat viària.
6. La valoració del vehicle a l'efecte de determinar l'impost general indirecte (IGI) és efectuada per la Comissió de Vehicles Històrics o, en absència d'aquesta Comissió, per qualsevol altre organisme autoritzat pel Govern.
7. El Govern dicta les disposicions reglamentàries pel que fa a la inscripció al Registre de Vehicles, les plaques de matrícula, la classificació del vehicle, la inspecció tècnica, el certificat de matriculació i les condicions de circulació dels vehicles històrics.

Capítol quart. Nul·litat, anul·labilitat i pèrdua de vigència

Article 101. *Declaració de nul·litat o anul·labilitat i pèrdua de vigència*

1. Les autoritzacions administratives regulades en aquest títol poden ser objecte de declaració de nul·litat o anul·labilitat quan concorri algun dels supòsits previstos en la normativa vigent.
2. El procediment per declarar nul·litat o anul·labilitat s'ha d'ajustar al que disposa el Codi de l'Administració.
3. Amb independència del que es disposa en els apartats anteriors, la vigència de les autoritzacions administratives regulades en aquest títol està subordinada al fet que es mantinguin els requisits exigits per atorgar-les.
4. Els ministeris competents poden declarar la pèrdua de vigència de les autoritzacions regulades en aquest títol quan s'acredita la desaparició dels requisits sobre coneixements, habilitats o aptituds psicofísiques exigits per atorgar l'autorització de conducció; la modificació no autoritzada de les característiques originals del vehicle que van donar lloc a l'autorització per poder circular o quan el funcionament del vehicle en qüestió suposi un risc per a la seguretat viària. Abans de declarar la pèrdua de vigència, l'autoritat competent ha de notificar a l'interessat la presumpta manca del requisit exigint i ha de donar-li la facultat d'acreditar-ne l'existència en la manera i els terminis que es determinin reglamentàriament.
5. El titular d'una autorització amb pèrdua de vigència pot obtenir-la de nou si segueix el procediment i supera les proves que es determinin en els reglaments.

Article 102. *Suspensió provisional*

1. En el curs dels procediments de nul·litat, d'anul·labilitat i de pèrdua de vigència de les autoritzacions administratives s'ha d'acordar la suspensió provisional de l'autorització en qüestió quan el seu manteniment comporti un perill greu per a la seguretat viària. En aquest cas, l'autoritat que tingui coneixement dels fets ha d'ordenar, mitjançant resolució fonamentada, la intervenció immediata de l'autorització i la pràctica de les mesures que siguin necessàries per impedir l'exercici efectiu de la mateixa autorització.
2. La suspensió provisional del permís de conduir es fa d'acord amb el que disposa a aquest efecte l'article 94.3 lletra c) d'aquesta Llei.

Títol IV. Condicions tècniques dels vehicles

Capítol únic. Homologacions i condicions tècniques

Article 103. *Homologacions*

1. Els vehicles, nous o d'ocasió, els seus equips i els seus recanvis i accessoris que es pretenguin matricular han de correspondre a tipus prèviament homologats i han de complir les especificacions tècniques que figuren en aquesta Llei i en els reglaments que la desenvolupin, els quals han de tenir en compte les normes internacionalment adoptades referents a les mesures de seguretat dels vehicles i de protecció del medi ambient. El Registre de Vehicles pot requerir la presentació dels assaigs i les comprovacions oportuns referents al seu compliment, efectuats per un organisme acreditat.
2. Reglamentàriament es determinen les excepcions a l'apartat 1 anterior relatives a l'homologació de tipus dels vehicles de motor, els remolcs i els semiremolcs i la possibilitat d'homologar-los de forma unitària.
3. Es prohibeix la posada en servei o la venda per a aquest fi dels components i les unitats tècniques independents que passin a ser muntats en vehicles destinats a circular per les vies públiques i no compleixin els requisits de la legislació que sigui aplicable a aquells vehicles.

Article 104. *Característiques dels vehicles*

Reglamentàriament es fixen les condicions tècniques que han de complir els vehicles de motor, els remolcs i els semiremolcs, les seves parts i peces, perquè puguin ser matriculats o posats en circulació amb les

limitacions i les excepcions que es creguin convenients, tenint en compte les prescripcions tècniques i les normes de seguretat dels vehicles i de protecció del medi ambient de la Unió Europea.

Article 105. Modificacions de les característiques dels vehicles

1. Es considera *reforma d'importància* qualsevol modificació de les característiques tècniques o funcionals d'un vehicle matriculat que pugui afectar el xassís, els frens, els grups motopropulsors o qualsevol altre element que incideixi en la seguretat i que alteri les dades del certificat d'homologació.
2. Les reformes d'importància les poden fer el fabricant del vehicle o tallers de reparació autoritzats, amb l'aprovació prèvia del ministeri competent en matèria de vehicles del projecte de reforma.
3. Reglamentàriament es determinen els tipus de reforma d'importància, així com la seva tramitació i regularització administrativa.

Article 106. Vehicles greument accidentats

1. Es considera vehicle greument accidentat el que, com a conseqüència d'un accident de circulació, tingui danys importants en l'estructura o en el seu funcionament, especialment del xassís, els frens, els grups motopropulsors o qualsevol altre element que pugui alterar les condicions de seguretat i no pugui circular sense risc de perill per a la seguretat de les persones, els béns o el trànsit.
2. Els agents encarregats de la vigilància i la disciplina del trànsit han de retirar el certificat de matriculació del vehicle accidentat i enviar-lo al Registre de Vehicles.
3. Els agents del Servei de Duana han de complir la mateixa obligació prevista a l'apartat anterior amb relació als vehicles andorrans greument accidentats que passen pels controls duaners.
4. Reglamentàriament es determinen les condicions de control, de reparació, tramitació, regularització administrativa i donada de baixa definitiva dels vehicles greument accidentats.

Article 107. Conjunt de vehicles

1. La compatibilitat per formar conjunts de vehicles es determina reglamentàriament.
2. Com a norma general -i tret de les excepcions reglamentàriament establertes-, cap vehicle tractor no pot arrossegar alhora més d'un remolc o d'un semiremolc.
3. Els vehicles de motor no poden remolcar un altre vehicle de motor, excepte en cas en què es trobi accidentat o avariats i no pugui ser arrossegat per un altre vehicle específicament destinat a aquest fi i amb l'autorització expressa de l'autoritat encarregada del trànsit.

Article 108. Plaques de matrícula

1. Les dimensions i les característiques de les matrícules es regulen per la via reglamentària. No s'hi poden inscriure o fixar ornaments o altres motius diferents que els establerts reglamentàriament.
2. No es poden utilitzar plaques de matrícula en vehicles inscrits al Registre de Vehicles que no siguin les lliurades per l'Automòbil Club d'Andorra.
3. Els caràcters que figuren en les matrícules, així com els símbols d'Estat que han de portar els vehicles, són propietat del Govern, que cedeix en cada cas el dret a usar-los, d'acord amb les condicions que es determinin per la via reglamentària.

Títol V. Règim sancionador

Capítol primer. Infraccions

Article 109. Disposicions generals

1. Les accions o omissions contràries a aquesta Llei tenen el caràcter d'infracció administrativa i són sancionades en els termes previstos en la mateixa Llei.

2. Quan les accions o omissions puguin ser constitutives d'infracció penal resulta aplicable el que disposa l'article 123 de la Llei.

3. Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

Article 110. *Infraccions lleus*

Són infraccions lleus les conductes tipificades en aquesta Llei referides a:

- a) Circular en una bicicleta o VMP sense fer ús de l'enllumenat, els catadiòptrics i els elements reflectors en situacions de manca o de disminució de visibilitat.
- b) No cedir el pas en zones urbanes a un vehicle de transport col·lectiu de persones.
- c) Incomplir les disposicions d'utilització de carrils i vorals per als cicles, les bicicletes, els patins, els monopatins i similars.
- d) No respectar els límits de velocitat establerts o circular en un tram a una velocitat mitjana superior a l'establerta, d'acord amb l'annex II d'aquesta Llei.
- e) Incomplir les normes incloses en aquesta Llei que no es qualifiquin expressament com a infracció greu o molt greu en els articles següents.

Article 111. *Infraccions greus*

Són infraccions greus, quan no siguin constitutives d'infracció penal, les conductes tipificades en aquesta Llei consistents a:

- a) Conduir de forma negligent, entenent com a tal la inobservança de les normes de cura o de zel que ha de respectar el conductor en compliment de les obligacions imposades per aquesta Llei.
- b) Llençar, dipositar o abandonar sobre la via i les proximitats objectes o matèries que puguin produir incendis, entorpir la lliure circulació, provocar accidents o deteriorar la via o les seves instal·lacions.
- c) No respectar els límits de velocitat establerts o circular en un tram a una velocitat mitjana superior a l'establerta, d'acord amb l'annex II d'aquesta Llei.
- d) Parar o estacionar en els carrils o la part de la via destinats o reservats específicament al transport públic urbà o per al servei de determinats usuaris, o en els reservats per a bicicletes, zones d'estacionament per a ús exclusiu de persones amb discapacitat, passos de vianants, voreres o en doble fila, llevat del temps necessari perquè pugin o baixin les persones transportades, en un encreuament de visibilitat reduïda o en un gual degudament senyalitzat o si s'obstaculitza la utilització normal d'un accés a un immoble de persones i animals, o en qualsevol altre lloc en el qual s'obstaculitzi greument la circulació o es creï un risc, especialment per als vianants, tret que la dita infracció sigui qualificada com a molt greu.
- e) Circular sense fer ús de l'enllumenat quan sigui obligatori o produir enlluernament a altres usuaris de la via o circular amb un vehicle que incompleix els requisits d'enllumenat i senyalització òptica reglamentaris, excepte en el cas de bicicletes, en què la infracció té el caràcter de lleu.
- f) No facilitar, a l'agent encarregat de la vigilància i la disciplina del trànsit, la identificació o les dades del vehicle implicat en un accident de circulació, sol·licitades pels afectats, o no comunicar la identitat i les dades del vehicle a altres persones implicades en un accident, si aquestes últimes ho demanen.
- g) Estar implicat en un accident amb danys materials i no comunicar la identitat quan els afectats estan absents.
- h) No respectar els senyals i les ordres donats pels agents encarregats de la vigilància i la disciplina del trànsit.
- i) Circular amb un vehicle sense regular la velocitat en funció de l'estat de la calçada, de la visibilitat, de les dificultats de la circulació i dels obstacles previsibles o sense reduir la velocitat i, si escau, sense parar si les circumstàncies ho demanen.

- j) No respectar el senyal d'estop o el senyal de *cediu el pas*.
- k) No fer ús del cinturó de seguretat, dels sistemes de retenció infantil, del casc o d'altres elements de protecció obligatoris, excepte en el cas de bicicletes, en què la infracció té el caràcter de lleu.
- l) Circular amb menors de set anys com a passatgers de ciclomotors o de motocicletes o en condicions no permeses o amb menors en els seients davanters o posteriors quan no estigui permès.
- m) No respectar el llum vermell d'un semàfor.
- n) Incomplir les disposicions d'aquesta Llei en matèria de canvi de direcció i prioritat de pas, sentit de la circulació, utilització de carrils i de vorals i de canvi del sentit de la marxa, aturada, inici de la marxa i marxa enrere, avançaments, així com l'incompliment dels senyals de circulació associats als incompliments esmentats, tret que les dites infraccions siguin qualificades com a molt greus.
- o) Incomplir les regulacions de la circulació de vehicles per raó de seguretat, fluïdesa de la circulació o tipologia dels vehicles.
- p) No circular amb equipaments especials en situacions en què la calçada estigui totalment o parcialment nevada o gelada o que s'hagi determinat l'ús d'equipaments obligatoris per part de les autoritats competents
- q) No circular amb els equipaments especials, que definits reglamentàriament, corresponguin a la fase i color de la neu determinada per les autoritats competents.
- r) Conduir vehicles amb la càrrega mal disposada o amb perill de caiguda o de provocar sorolls, pols o altres incomoditats evitables o sense cobrir amb una vela o similar les matèries transportades del tipus sorra, terra, grava o altres matèries que puguin caure o desprendre's.
- s) Circular amb el vehicle sense plaques de matrícula al davant o al darrere, o col·locades de forma indeguda.
- t) Incomplir l'obligació de tot conductor de verificar que les plaques de matrícula del vehicle es troben en bon estat i que no presenten obstacles o danys que n'impedeixin o en dificultin la lectura i identificació.
- u) L'ocupació excessiva del vehicle que suposi augmentar el nombre de places autoritzades.
- v) Circular amb un vehicle que incompleixi les condicions tècniques que s'estableixin reglamentàriament excepte que la infracció sigui qualificada com a molt greu.
- w) Circular amb un vehicle amb infracció a les normes que la inspecció tècnica de vehicles regula.
- x) No efectuar el canvi de nom d'un vehicle en el cas de venda o cessió en els terminis establerts reglamentàriament.
- y) Conduir utilitzant qualsevol tipus de casc d'àudio o d'auricular connectat a aparells receptors o reproductors de so o a altres dispositius que puguin pertorbar la capacitat de percepció acústica durant la conducció o, de forma no autoritzada en aquesta llei i reglaments que la despleguen
- z) Conduir un vehicle sent titular d'una autorització sense vàlida per no haver complert els requisits administratius exigits per fer-ho.
- aa) Autoritzar el titular -o, si escau, l'arrendatari o el conductor habitual- a la conducció del vehicle a qui no disposi del permís de conduir corresponent.
- bb) Incomplir les normes sobre el règim d'autorització i funcionament dels centres d'ensenyament i de formació o dels centres de reconeixement de conductors autoritzats, tret que la dita infracció sigui qualificada com a molt greu.
- cc) Circular amb un vehicle amb vidres tintats o acolorits no homologats o circular amb un vehicle en què la superfície no permet al conductor una visibilitat diàfana sobre la via per la col·locació de làmines, adhesius o altres elements no autoritzats.

dd) No advertir els altres usuaris o no senyalitzar convenientment la presència a la calçada dels obstacles o dels perills per part de qui els ha creat.

ee) Utilització inadequada o fraudulenta de la targeta de discapacitat.

ff) Incomplir les disposicions relatives a la circulació en zona urbana, excepte l'incompliment de la conducció sense forçar les marxes per evitar sorolls molestos, que té la consideració d'infracció lleu.

gg) Conduir vehicles que tinguin instal·lats detectors de radars.

hh) Conduir un vehicle en què s'utilitzen dispositius visuals incompatibles amb l'atenció permanent.

Article 112. Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus, quan no siguin constitutives d'infracció penal, les conductes tipificades en aquesta Llei referides a:

a) Conduir de forma temerària, entenent com a tal la conducció perillosa que posi en risc la resta d'usuaris de la via.

b) Circular amb competència de velocitat en les vies públiques obertes al trànsit.

c) Efectuar un avançament en revolts sense visibilitat, túnels, ponts o canvis de rasant, envaint la meitat esquerra de la calçada.

d) No circular per la dreta de la calçada en revolts sense visibilitat i en canvis de rasant, en túnels i en ponts.

e) Efectuar la maniobra de canvi de sentit de marxa en llocs sense visibilitat, en encreuaments, en ponts i en túnels.

f) Parar o estacionar en revolts i en canvis de rasant de visibilitat reduïda, en túnels, en passos inferiors, en interseccions o en qualsevol lloc perillós.

g) Circular sense autorització administrativa sobrepassant els vehicles o el conjunt de vehicles de càrrega indivisible, masses i dimensions reglamentàries, o les autoritzades per circular per una via o incomplint les condicions de circulació reglamentàries o que es fixen en l'autorització administrativa, exceptuant les infraccions a la senyalització, que tenen el caràcter de greu.

h) Organitzar competicions o curses de vehicles, de velocitat o altres, que no disposin de l'autorització pertinent, o participar-hi.

i) No respectar els límits de velocitat establerts o circular en un tram a una velocitat mitjana superior a l'establerta, d'acord amb l'annex II d'aquesta Llei.

j) Conduir amb un grau d'alcoholèmia que excedeixi el límit establert legalment.

k) Conduir amb la presència de drogues o substàncies amb efectes anàlegs en l'organisme.

l) Incomplir -el propietari, el titular o l'arrendatari del vehicle-, amb qui hagi comès la infracció de l'obligació d'identificar de forma veraç el conductor responsable de la dita infracció, quan sigui degudament requerit per fer-ho en el termini establert. En el supòsit de les empreses de lloguer de vehicles sense conductor, l'obligació d'identificar s'ajusta als requisits de l'article 5.

m) Conduir un vehicle sense disposar del permís de conduir corresponent, o sent titular d'un permís estranger equivalent que no és susceptible de bescanvi per un permís andorrà quan sigui obligatori.

n) Circular amb un vehicle que no disposa de l'assegurança obligatòria d'automòbil.

o) Conduir un vehicle el certificat de matriculació del qual es troba suspès.

p) Circular amb un vehicle al qual se li han efectuat transformacions, modificacions o reparacions estructurals o funcionals sense autorització que comporten l'alteració de les dades que figuren en el certificat de matriculació.

- q) Circular amb un vehicle que incompleixi les condicions tècniques i creï un perill greu per als conductors i els ocupants del vehicle i la resta d'usuaris de la via.
- r) Conduir un vehicle amb el permís de conduir suspès de forma temporal.
- s) Conduir un vehicle incomplint les condicions d'utilització requerides o les adaptacions, les restriccions i les limitacions que figurin al permís de conduir.
- t) Incomplir l'obligació de tots els conductors de vehicles i dels altres usuaris de la via quan es trobin implicats en algun accident de trànsit, o hagin comès alguna infracció, de sotmetre's a les proves que s'estableixin per detectar la presència d'alcohol, de drogues o de substàncies amb efectes anàlegs en l'organisme.
- u) Conduir vehicles que tinguin instal·lats inhibidors de radars, de cinemòmetres o de qualsevol altre mecanisme encaminat a interferir en el funcionament correcte dels sistemes de vigilància del trànsit.
- v) L'omissió o l'obstaculització del deure de socors en cas de producció d'accident o no avisar els agents de l'autoritat o els serveis d'urgència quan sigui necessari.
- w) Circular amb un vehicle que no disposi de l'autorització administrativa corresponent, amb una autorització que no sigui vàlida perquè no compleix els requisits exigits reglamentàriament, o incomplint les condicions de l'autorització administrativa que habilita la seva circulació.
- x) Circular amb un vehicle la càrrega del qual hagi caigut a la via per la seva mala disposició i creï un perill greu per a la resta d'usuaris de la via.
- y) Incomplir les normes sobre el règim d'autorització i de funcionament dels centres d'ensenyament i de formació que afectin la qualificació dels professors o l'estat dels vehicles utilitzats en l'ensenyament.
- z) No instal·lar la senyalització d'obres o fer-ho incomplint la normativa aplicable, posant en risc greu la seguretat viària.
- aa) Senyalitzar o realitzar obres a la via sense disposar de l'autorització corresponent.
- bb) Circular amb un vehicle especial matriculat a l'estranger sense l'autorització del ministeri competent en matèria de vehicles quan aquesta autorització sigui necessària.
- cc) Conduir utilitzant manualment dispositius de telefonia mòbil, de navegadors o de qualsevol altre dispositiu incompatible amb l'atenció obligatòria permanent a la conducció.

Article 113. *Prescripció*

1. Les infraccions greus i molt greus prescriuen al cap d'un any i les lleus, al cap de sis mesos. Aquests terminis es computen a partir de la data en què s'ha comès el fet.

2. El termini de prescripció s'interromp per la realització de qualsevol actuació que s'adreci a la iniciació, la tramitació o la resolució de l'expedient sancionador.

La interrupció deixa de tenir efecte si no s'incoa l'expedient sancionador o queda paralitzat durant més de sis mesos per causa no imputable a la persona infractora. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció s'inicia de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient sancionador.

3. En el cas de suspensió de la tramitació de l'expedient per causa de prejudicialitat penal, el termini de prescripció de la infracció queda suspès fins que es tingui constància fefaent de la resolució ferma recaiguda en l'àmbit penal.

Capítol segon. Sancions

Article 114. *Tipus*

1. Les infraccions tipificades en aquesta Llei són sancionades amb la imposició d'una multa. En els supòsits especificats en l'article 115, a més de la sanció econòmica que correspongui, la conducta infractora

és sancionada amb la suspensió temporal de l'autorització administrativa per conduir vehicles de motor i ciclomotors.

2. S'entén per *suspensió temporal de l'autorització administrativa per conduir vehicles de motor i/o ciclomotors* la prohibició de conduir qualsevol categoria de vehicle de motor i/o ciclomotor, així com també d'efectuar les proves per a l'obtenció d'una nova categoria mentre duri la suspensió, entesa com a pena accessòria a una infracció o per reincidència en la comissió de diverses infraccions.

Article 115. Correspondència

1. Les infraccions lleus són sancionades amb la imposició d'una multa de fins a 100 euros; les infraccions greus, amb una multa de 101 euros fins a 200 euros, i les infraccions molt greus, amb una multa de 201 euros fins a 400 euros. Tanmateix, les infraccions concernents a no respectar els límits de velocitat se sancionen amb els imports màxims de cada franja, establerts a l'annex II d'aquesta Llei.

2. Sense perjudici del que estableix l'apartat anterior, en la imposició de les sancions cal prendre en consideració el següent:

a) La infracció greu sancionada a la lletra *p*) de l'article 111 és sancionada, pel que fa als vehicles amb massa màxima autoritzada inferior o igual a 3,5 t, amb una multa de 180 euros i, amb relació als vehicles amb massa màxima superior a 3,5 t, amb una multa de 500 euros.

b) Les infraccions molt greus tipificades a les lletres *a*), *b*), *c*), *d*), *e*), *f*), *h*), *i*), *j*), *k*), *m*), *n*), *r*), *t*), *u*), *w*) de l'article 112 són sancionades de forma accessòria amb la suspensió del permís de conduir de fins a un màxim de dos mesos.

c) La infracció molt greu tipificada a la lletra *l*) de l'article 112 és sancionada amb el doble de la multa prevista per a la infracció originària que la va motivar, si és infracció lleu i, amb el triple, si és infracció greu o molt greu.

d) Les infraccions molt greus tipificades a la lletra *j*) de l'article 112 són sancionades amb la multa següent:

- De 0,50 g/l a 0,80 g/l: 400 euros
- Superior a 0,80 g/l: 600 euros

En cas de conductors de vehicles automòbils de transport col·lectiu amb passatgers, vehicles automòbils d'un pes màxim superior a 3.500 kg:

- De 0,0 g/l a 0,50 g/l: 400 euros
- Superior a 0,50 g/l: 600 euros

e) La infracció molt greu tipificada a la lletra *k*) de l'article 112 és sancionada amb una multa de 600 euros i una suspensió accessòria del permís de conduir de fins a sis mesos.

f) La infracció molt greu tipificada a la lletra *n*) de l'article 112 és sancionada amb una multa d'entre 600 i 1.200 euros.

g) La infracció molt greu tipificada a la lletra *t*) de l'article 112 és sancionada amb una multa de 800 euros i una suspensió addicional del permís de conduir de fins a sis mesos.

h) La infracció molt greu tipificada a la lletra *u*) de l'article 112 és sancionada amb una multa de 1.500 euros.

i) Les infraccions molt greus tipificades a les lletres *y*), *z*), *aa*) de l'article 112 són sancionades amb una multa no inferior a 600 euros i no superior a 1.200 euros.

j) La infracció molt greu tipificada a la lletra *bb*) de l'article 112 és sancionada amb una multa d'entre 600 i 3.000 euros.

k) La infracció molt greu tipificada a la lletra *y*) de l'article 112 és sancionada de forma accessòria amb la suspensió de les activitats del centre durant un període no superior a dos mesos. Durant el termini de vigència de la suspensió, el titular del centre no pot obtenir una altra autorització per fer les mateixes activitats.

La realització d'activitats durant el termini de suspensió duu aparellada, a més, una nova suspensió per un període de sis mesos en cas d'un primer crebant, i d'un any en cas de producció d'un segon o de successius crebants.

3. Quan un mateix subjecte responsable cometi dos o més infraccions de forma simultània és sancionat per la comissió de cada infracció.

4. La imposició de sancions greus o molt greus que comporten la suspensió del permís de conduir és comunicada al Registre de Conductors, un cop la resolució que les imposa ha adquirit fermesa.

5. L'autoritat competent pot, a petició del sancionat amb la suspensió del permís de conduir degudament justificada, modular l'aplicació de la sanció quan aquesta sanció causi greus perjudicis professionals.

Article 116. Reincidència

1. A efectes d'aquesta Llei, la reincidència consisteix en la comissió de més de tres infraccions greus o molt greus, amb sanció ferma, en un període de nou mesos.

2. Una conducta infractora reincident és incompatible amb la seguretat viària i produeix la suspensió temporal del permís de conduir, que no pot excedir en qualsevol cas els dos mesos. Aquestes suspensions de permís només poden aplicar-se per acumulació de sancions que no comportin per si soles la suspensió temporal del permís de conduir.

3. En el Registre de Conductors hi ha de constar, degudament actualitzats, els apunts corresponents tant a la pèrdua de vigència com a la recuperació de l'autorització administrativa prèviament suspesa.

Article 117. Prescripció

1. La prescripció de les sancions amb multa és de tres anys i les de suspensió de permís de conduir és d'un any.

2. El termini de prescripció de les sancions es comença a comptar a partir de l'endemà del dia en què la resolució que les imposa ha esdevingut ferma.

3. El termini de prescripció s'interromp per l'inici de l'execució de la sanció.

La interrupció deixa de tenir efecte si l'execució queda aturada durant més d'un any per causa no imputable a la persona sancionada. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció es torna a iniciar de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient d'execució.

Article 118. Inscripció i cancel·lació

1. Les sancions per infraccions greus i molt greus han de ser comunicades al Registre d'Infraccions de Conductors del Cos de Policia per l'autoritat que les hagi imposat en el termini de quinze dies naturals que segueixen a la fermesa de les sancions per la via administrativa.

2. Les dites anotacions són cancel·lades d'ofici als efectes d'antecedents un cop transcorreguts tres anys des del moment del compliment o de la prescripció de la sanció.

Capítol tercer. Responsabilitat i competència per sancionar

Article 119. Subjectes responsables

La responsabilitat per la comissió de les infraccions disposades en aquesta Llei recau directament en l'autor del fet infractor. Tanmateix:

- a) El professor o instructor del centre d'ensenyament autoritzat que dirigeix la formació en pràctiques de l'alumne és responsable de les infraccions comeses per l'alumne en el transcurs de la pràctica duta a terme sota la seva responsabilitat. S'entén a aquest efecte que el professor o l'instructor té la condició de conductor.

- b) El conductor d'una motocicleta, d'un ciclomotor, d'un vehicle de 3 o 4 rodes sense carrosseria o de qualsevol altre vehicle per al qual s'exigeix l'ús del casc per a conductor i passatgers és responsable tant de la manca d'utilització del casc per part del passatger com del fet de transportar passatgers que no tinguin l'edat mínima exigida.
- c) El conductor del vehicle és responsable de la manca d'utilització dels sistemes de retenció infantil, excepte que es tracti de conductors professionals que es trobin prestant un servei públic a tercers.
- d) L'acompanyant autoritzat d'una persona titular d'un permís de conduir condicionat a anar acompanyat d'una persona autoritzada respon solidàriament amb el conductor de les infraccions comeses únicament i exclusivament pel que fa a la multa imposada.
- e) Quan no resulta possible identificar el conductor del vehicle que ha comès la infracció, la multa recau en el titular del vehicle, sigui persona física o jurídica, tret que concorri causa de força major, s'estableixi que la infracció ha estat comesa amb un vehicle robat o el titular faciliti les dades necessàries per poder identificar de forma veraç l'autor de la infracció.
Quan el vehicle hagi estat arrendat a un tercer, aquesta responsabilitat recau amb les mateixes reserves sobre l'arrendador.
Nogensmenys, quan el vehicle tingui designat un conductor habitual la responsabilitat esmentada en el paràgraf anterior recau en aquest últim.
- f) Quan l'autoria de la infracció recau en un menor de divuit anys responen de la multa imposada, solidàriament amb ell i per aquest ordre, els pares, els tutors, els acollidors o els guardadors legals o de fet.
- g) El fabricant del vehicle i el dels components o, si no n'hi ha, el responsable legal de la seva importació a Andorra és en qualsevol cas responsable de les infraccions relatives a les condicions del vehicle que afectin la seva seguretat així com del fet que estiguin d'acord amb el tipus homologat. Aquestes infraccions són sancionades per la legislació sectorial de seguretat i qualitat industrial.

Article 120. *Extinció*

La responsabilitat s'extingeix pel compliment de la sanció, la defunció de l'infractor, la prescripció de la infracció i la prescripció de la sanció.

Article 121. *Competència per sancionar*

1. El Cos de Policia té competència per constatar i imposar les sancions corresponents a la totalitat de les infraccions establertes en aquesta Llei, tret del que estipula l'apartat següent d'aquest article.
2. És competència exclusiva del ministre titular d'interior la imposició de la suspensió temporal de l'autorització administrativa de conduir vehicles de motor i/o ciclomotors, sigui d'ofici, sigui a proposta d'altres ministeris.
3. És competència exclusiva del Cos de Policia l'establiment de controls de velocitat, de taxa d'alcoholèmia i de detecció de la conducció sota la influència d'estupefaents i d'altres substàncies que alterin la capacitat d'obrar de les persones.
4. Els ministeris competents en matèria d'indústria i/o transports són competents per constatar la comissió d'infraccions i imposar les sancions previstes en aquesta Llei que quedin encabides en les competències que els són pròpies.
5. Els serveis de circulació comunals són competents per constatar i imposar les sancions corresponents a la totalitat de les infraccions establertes en aquesta Llei, a excepció de les que són competència exclusiva del ministre titular d'interior. Tampoc no poden efectuar els controls atribuïts en exclusiva al Cos de Policia, però poden col·laborar en la realització d'aquests controls en els termes previstos als convenis de col·laboració que hi pugui haver.

Capítol quart. Procediment sancionador

Article 122. *Fases del procediment i competència*

1. El procediment sancionador l'incoa d'ofici l'autoritat competent que tingui coneixement de fets que puguin constituir infraccions als preceptes d'aquesta Llei.
2. La competència per instruir el procediment, resoldre'l i, si escau, declarar-ne l'acabament per una altra causa ve determinada, en tot allò no previst per aquesta Llei, per la normativa sectorial aplicable.

Article 123. *Vinculació amb la jurisdicció penal*

1. Si durant la tramitació del procediment sancionador apareix que els fets poden ser constitutius d'una infracció penal, l'òrgan competent que tramita l'expedient comunica aquesta circumstància al Ministeri Fiscal per si procedeix a l'exercici de l'acció penal, i acorda la suspensió de les actuacions administratives.
2. Si durant la tramitació del procediment sancionador queda acreditat que ha estat obert un procés penal pels mateixos fets, s'ha de decidir la suspensió del procediment administratiu fins que recaigui una resolució ferma en la via penal. La suspensió del procediment administratiu sancionador no impedeix el manteniment de les mesures cautelars adoptades, sempre que no siguin incompatibles amb les que s'adoptin en el procés penal.
3. L'òrgan competent per resoldre ha de declarar la no exigència de responsabilitat administrativa i arxivar l'expedient si, abans de dictar la resolució, queda acreditat que ha recaigut una sanció penal prop del mateix subjecte i pels mateixos fets, i s'aprecia, a més, la identitat del fonament de la sanció.
4. En canvi, si el procediment penal finalitza amb una resolució que posi fi a la seva tramitació sense declaració de responsabilitat, i sempre que la mateixa resolució no es fonamenti en la inexistència del fet, resulta possible iniciar o continuar la tramitació del procediment administratiu.
5. En tot cas, els fets declarats provats per una resolució judicial penal ferma vinculen els òrgans administratius respecte dels procediments sancionadors que tramitin.

Article 124. *Procediment sancionador aplicable a les sancions imposades pel Cos de Policia*

1. El procediment sancionador s'incoa amb la denúncia d'un membre del Cos de Policia mitjançant la constatació de la infracció corresponent, que ha de ser notificada a la persona expedientada. Aquesta persona disposa d'un termini de deu dies hàbils, comptats a partir de l'endemà de la notificació, per fer les alegacions que consideri pertinents.
2. Si la persona expedientada presenta alegacions durant el termini esmentat a l'apartat 1 anterior, l'expedient completat degudament amb els documents que s'hi ressenyen és tramès al director del Cos de Policia perquè el resolgui.
3. La resolució dictada pel director del Cos de Policia es notifica a la persona expedientada, la qual disposa d'un termini d'un mes a comptar de l'endemà de la notificació de la resolució per fer efectiu l'import davant del Departament de Policia. Transcorregut aquest termini sense que s'hagi fet efectiu l'import de la sanció, es procedeix per la via executiva. En aquest cas, l'import esmentat s'incrementa amb un recàrrec del 20%.
4. Un cop transcorregut el termini de deu dies hàbils sense que la persona expedientada hagi fet les alegacions oportunes, es considera que l'expedient sancionador ha estat resolt i que la constatació de la infracció ha estat notificada degudament, de forma que l'import de la sanció esdevé ferm. La persona sancionada disposa del termini d'un mes per fer efectiu l'import davant el Departament de Policia, i, en cas contrari, es procedeix per la via executiva. En aquest cas, l'import esmentat s'incrementa amb un recàrrec del 20%.
5. Contra la resolució dictada pel director del Cos de Policia a què fa referència l'apartat 3 anterior es pot interposar recurs, de conformitat amb el que estableix l'article 124 del Codi de l'Administració. La interposició d'aquest recurs suspèn l'execució de la resolució impugnada i és preceptiva per accedir a la via jurisdiccional, en els termes establerts pel Codi de l'Administració.

6. En cas que es faci el pagament voluntari de la sanció en el mateix moment en què s'incoa el procediment sancionador o dins els deu dies hàbils següents, es redueix un 50% l'import de la sanció. Aquest pagament voluntari implica:

- a) La renúncia a fer al·legacions. En cas que se'n facin, es tenen per no formulades.
- b) La finalització del procediment sancionador sense que calgui dictar una resolució expressa.
- c) La fermesa de la sanció amb efectes plens a comptar del dia en què es paga.

Article 125. *Procediment sancionador aplicable a les sancions de suspensió de l'autorització administrativa de conduir vehicles de motor*

El procediment sancionador per les sancions de suspensió de l'autorització administrativa de conduir vehicles de motor s'ha de tramitar d'acord amb el que disposen el Codi de l'Administració i el Reglament regulador del procediment sancionador.

Article 126. *Procediment sancionador aplicable a les sancions imposades pel ministeri competent en matèria d'indústria i/o transports*

El procediment sancionador s'ha de tramitar d'acord amb el que disposen el Codi de l'Administració i el Reglament regulador del procediment sancionador.

Article 127. *Procediment sancionador aplicable a les sancions previstes en la present Llei imposades pels serveis de circulació comunals*

1. El procediment sancionador s'incoa amb la denúncia d'un membre del Servei de Circulació mitjançant la constatació de la infracció corresponent, que ha de ser notificada a la persona expedientada. Aquesta persona disposa d'un termini de vuit dies hàbils, comptats a partir de l'endemà de la notificació, per fer les al·legacions que consideri pertinents.

2. Si la persona expedientada presenta al·legacions durant el termini esmentat a l'apartat 1 anterior, l'expedient completat degudament amb els documents que s'hi ressenyen és tramès al cap del Servei de Circulació perquè el resolgui.

3. La resolució dictada pel cap del Servei de Circulació es notifica a la persona expedientada, la qual disposa d'un termini d'un mes a comptar de l'endemà de la notificació de la resolució per fer efectiu l'import davant del Servei de Circulació. Transcorregut aquest termini sense que s'hagi fet efectiu l'import de la sanció, es procedeix per la via executiva. En aquest cas, l'import esmentat s'incrementa amb un recàrrec del 20%.

4. Un cop transcorregut el termini de vuit dies hàbils sense que la persona expedientada hagi fet les al·legacions oportunes, es considera que l'expedient sancionador ha estat resolt i que la constatació de la infracció ha estat notificada degudament, de forma que l'import de sanció esdevé ferm. La persona sancionada disposa del termini d'un mes per fer efectiu l'import davant el Servei de Circulació; en cas contrari, es procedeix per la via executiva. En aquest cas, l'import esmentat s'incrementa amb un recàrrec del 20%.

5. Contra la resolució dictada pel cap del Servei de Circulació a què fa referència l'apartat 3 anterior es pot interposar recurs, de conformitat amb el que estableixi la normativa vigent. La interposició d'aquest recurs suspèn l'execució de la resolució impugnada i és preceptiva per accedir a la via jurisdiccional en els termes establerts pel Codi de l'Administració.

6. En cas que es faci el pagament voluntari de la sanció en el mateix moment en què s'incoa el procediment sancionador o dins els deu dies hàbils següents, es redueix un 50% l'import de la sanció. Aquest pagament voluntari implica:

- a) La renúncia a fer al·legacions. En cas que se'n facin, es tenen per no formulades.
- b) La finalització del procediment sancionador sense que calgui dictar una resolució expressa.
- c) La fermesa de la sanció amb efectes plens a comptar del dia en què es procedeix al pagament.

7. Els comuns regularan el procediment sancionador aplicable pel cas d'infraccions en l'estacionament en zones d'aparcament lliures destinades a vehicles o bé per les zones d'aparcament blaves, verdes o altres.

Article 128. Constitució de dipòsit

1. Les persones contra les quals s'incoï l'expedient sancionador que no constin com a residents al Principat d'Andorra han de constituir un dipòsit equivalent a l'import de la sanció aplicable des del mateix moment en què s'emet la constatació de la infracció.
2. Si la persona en qüestió no pot dipositar aquest import, s'autoritza la presentació d'una caució o un aval suficient emès per qualsevol entitat bancària del Principat d'Andorra o per qualsevol altra persona solvent a criteri de l'agent que intervingui.
3. En cas contrari, l'agent que intervé immobilitza el vehicle.
4. En cas que la persona sancionada vulgui fer ús del règim previst a l'apartat 6 de l'article 124 o del 127, segons correspongui, ha d'indicar-ho expressament, i pot gaudir -si així ho fa- de la reducció que s'hi regula. En aquest cas, el dipòsit es fa en concepte de la sanció ferma.

Capítol cinquè. Mesures cautelars i altres mesures complementàries

Article 129. Mesures cautelars

1. En qualsevol moment del procediment, l'òrgan competent per resoldre, per iniciativa pròpia o a proposta de l'òrgan que ha dictat la providència d'incoació, si és un altre, o de l'instructor, pot adoptar, mitjançant acord motivat, l'adopció de les mesures cautelars que resultin adequades per garantir l'eficàcia de la resolució que pugui recaure.
2. Les mesures cautelars no tenen caràcter de sanció. Han de ser proporcionades a la finalitat perseguida i s'han d'aixecar tan aviat com perdin la seva finalitat.
3. La immobilització, la retirada i el dipòsit del vehicle constitueixen un tipus específic de mesura cautelar.

Article 130. Immobilització del vehicle

1. Els agents encarregats de la vigilància i la disciplina del trànsit, a més d'imposar les sancions monetàries previstes en aquesta Llei, i sense perjudici de la responsabilitat penal que sigui exigible en cada cas, poden ordenar la immobilització immediata del vehicle, inclosa la mecànica, com a conseqüència de la comissió de presumptes infraccions, en els supòsits següents:
 - a) Quan el conductor no porti el permís de conduir o presenti un permís no vàlid. En aquest cas, la immobilització solament s'ha d'efectuar si de l'actitud o del comportament del conductor es dedueix de manera clara i raonable que no té els coneixements, les condicions físiques i/o psíquiques o l'aptitud necessaris per conduir vehicles.
 - b) Quan el vehicle presenti deficiències tècniques evidents o funcionals de forma que representi raonablement un perill per a les persones, per als altres vehicle o béns o, en general, per a la circulació del trànsit viari, o hagi sofert modificacions destinades a ocultar mercaderies o béns.
 - c) Quan el vehicle circuli amb una amplada o una alçada d'estructura superior al màxim autoritzat o amb una càrrega superior al 10% del pes màxim autoritzat o, si és el cas, a la que indiqui l'autorització especial del Govern.
 - d) Quan les possibilitats de moviment o el camp de visió del conductor del vehicle resultin sensiblement i perillosament reduïts a causa del nombre de passatgers transportats o de les dimensions o les condicions dels objectes carregats.
 - e) Quan, per no haver-se efectuat els reconeixements tècnics obligatoris, s'acordi la prohibició de circular.
 - f) Quan el conductor presenti símptomes d'embriaguesa, símptomes de trobar-se sota la influència d'estupefaents o sota els efectes de medicaments o altres substàncies que alterin l'estat físic o el mental apropiats per conduir sense perill i també quan es produeixi la negativa a efectuar les proves a les quals es refereixen els articles continguts en el capítol vint-i-quatrè del títol I d'aquesta llei o quan les proves donin un resultat positiu.

- g) Quan el conductor o el passatger no facin ús del casc de protecció o dels dispositius de retenció infantil, en els casos en què aquests dispositius siguin obligatoris. Aquesta mesura no s'aplica als ciclistes.
- h) Quan el vehicle circuli sense pneumàtics adequats o sense els equipaments especials obligatoris segons disposa l'article 72 d'aquesta Llei, com també quan circuli amb aquests equipaments per llocs on l'ús és prohibit.
- i) Quan el vehicle no disposi de l'autorització administrativa preceptiva per circular, sigui per no haver-la obtingut, perquè hagi estat objecte d'anul·lació o se n'hagi declarat la pèrdua de vigència o perquè s'incomplixen les condicions de circulació que habiliten la circulació.
- j) Quan el vehicle no disposi de l'assegurança obligatòria.
- k) Quan el vehicle superi els nivells de gasos, de fum i de soroll permesos reglamentàriament segons el tipus de vehicle.
- l) Quan hi hagi indicis racionals que posin de manifest la possible manipulació dels instruments de control o quan el vehicle estigui dotat de mecanismes o sistemes per eludir la vigilància dels agents encarregats de la vigilància i la disciplina del trànsit o dels mitjans de control de captació d'imatges.
- m) Quan, tractant-se d'un vehicle comercial, industrial o de transport públic o privat de passatgers, no disposi del comprovant d'haver superat la inspecció tècnica corresponent en els terminis previstos legalment. Si el vehicle és estranger, ha de ser conduït, prenent les mesures necessàries, fins al Servei de la Inspecció Tècnica de Vehicles per practicar-li la revisió corresponent. Si resulta positiva se li atorga l'autorització per poder circular; si resulta negativa, cal que el conductor faci practicar al vehicle les reparacions determinades pel Servei de la Inspecció Tècnica de Vehicles. Altrament, el vehicle és conduït fora del territori andorrà.
- n) Quan el vehicle estigui estacionat indegudament segons el que s'especifica en l'article 30.
- o) Quan els agents controlin en zona fronterera o zona de duana un vehicle estranger immers en algun dels supòsits previstos en els apartats precedents d'aquest article, no han de permetre que circuli en territori andorrà i han de prendre les mesures oportunes perquè sigui conduït a la frontera més pròxima.
2. L'ordre d'immobilització s'aixeca en el moment en què cessa la causa que la va motivar.
3. En els supòsits previstos a les lletres *b)*, *k)* i *l)* de l'apartat 1, l'ordre d'immobilització únicament s'aixeca en el cas que, traslladat el vehicle a un taller i sota la supervisió de l'agent, el responsable certifiqui o bé que no se superen els nivells permesos reglamentàriament, o bé la desaparició de la manipulació, del mecanisme o del sistema detectat. Les despeses de la inspecció són a càrrec del denunciador si s'acredita la comissió de la infracció.
4. La immobilització del vehicle s'efectua a l'indret que indiquin els agents encarregats de la vigilància i la disciplina del trànsit, que poden ordenar al conductor que circuli fins al lloc més adequat segons les exigències del trànsit i la seguretat viària.

Article 131. Retirada del vehicle

1. Els agents encarregats de la vigilància i la disciplina del trànsit poden retirar o ordenar retirar un vehicle de la via pública i mantenir-lo en dipòsit en el lloc que es designi, si la persona obligada no ho fa, en els supòsits següents:

- a) Quan constitueixi, obstaculitzi, dificulti o suposi un perill per a la circulació de vehicles o vianants o deteriori algun servei o patrimoni públic.
- b) En cas d'estacionament als marges o a les voreres d'emergència de les carreteres o de les vies públiques situades fora de l'àrea urbana, excepte en cas d'absoluta necessitat o d'autorització expressa de l'autoritat competent.
- c) En cas d'accident que impedeixi continuar la marxa.

d) Quan, procedint legalment a la immobilització del vehicle, no es disposi d'un indret adequat per efectuar-la sense obstaculitzar la circulació de vehicles o de vianants.

e) Quan un vehicle immobilitzat pels agents de l'autoritat romanguí més de 48 hores en les mateixes condicions que han produït la immobilització.

f) Quan un vehicle romanguí estacionat en una zona d'aparcament reservada per a ús de persones amb discapacitat sense haver col·locat el distintiu que autoritzi l'ocupació d'aquest espai o quan, havent-lo col·locat, ultrapassi el temps màxim d'autorització que indiqui el senyal corresponent.

g) Quan un vehicle romanguí estacionat en els carrils o parts de les vies reservades exclusivament per a la circulació o per al servei de determinats usuaris i en les zones reservades a càrrega i descàrrega.

h) Quan un vehicle romanguí estacionat en indrets habilitats per a l'estacionament horari sense col·locar el distintiu que l'autoritza, quan s'ultrapassi el temps abonat conforme al que estableixen les ordinacions comunals o quan el vehicle es troba en altres zones reservades d'estacionament regulades pels comuns.

i) Quan el vehicle estigui estacionat en un mateix indret de la via pública durant un període superior a quinze dies.

2. La retirada se suspèn a l'acte si el propietari o una altra persona autoritzada fan acte de presència i adopten les mesures necessàries. El vehicle es restitueix al propietari o al conductor que hagi comès la presumpta infracció.

3. Les despeses motivades per la disposició i l'ús dels mitjans de transport del vehicle, encara que no es porti a terme per la compareixença del propietari o d'una persona autoritzada, són a càrrec seu, llevat del cas d'utilització il·legítima. Independentment de les sancions que pugui ser procedent imposar, el pagament d'aquestes despeses és efectuat en el moment de la restitució del vehicle.

Article 132. Tractament residual del vehicle

1. Els comuns poden ordenar el trasllat del vehicle a un gestor de residus de vehicles autoritzat per desballestar-ne transcorreguts més de dos mesos des de la immobilització o la retirada del vehicle de la via pública, amb la publicació prèvia de l'edicte corresponent al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

2. En els casos en què s'estimi convenient, es pot acordar la substitució del desballestament del vehicle per la seva adjudicació a l'Administració, que podrà alienar-lo pel procediment de pública subhasta, en tractar-se de béns patrimonials, de conformitat amb el procediment previst en la normativa vigent en matèria d'embarquement.

Disposició addicional

S'encomana a Govern que realitzi abans de la finalització del primer trimestre del 2022, un Pla de seguretat viària adaptat al nou Codi de Circulació i a tota la normativa que se'n desprèn.

Disposició transitòria primera

Els vehicles matriculats i donats d'alta al Registre de Vehicles que fins ara estaven exempts de passar la inspecció tècnica han de fer-la en un termini màxim de sis mesos a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria segona

Per mentre no entri en vigor el Reglament previst a la Disposició final quarta, el règim jurídic aplicable a les embarcacions d'esbarjo és el següent:

1. Les persones físiques de nacionalitat andorrana o els estrangers legalment residents al Principat d'Andorra, llevat dels que gaudeixin únicament d'una autorització de sojorn i treball temporal, poden inscriure al Registre d'Embarcacions Esportives del Govern tot tipus d'embarcacions esportives, homologades pel país del fabricant, sempre que estiguin exclusivament destinades a un ús personal no comercial.

2. Els documents que s'han de lliurar al Registre per a la inscripció d'una embarcació esportiva, són els següents:

- a) Factura d'origen, si es tracta d'una embarcació nova, o factura del propietari anterior si és d'ocasió. En el segon cas s'exigeix també la documentació de l'embarcació o en el seu defecte una fotocòpia legalitzada de la documentació. Han de constar a la factura de compra totes les característiques indispensables per a poder transcriure-les a la targeta d'inscripció.
- b) Declaració d'impost de mercaderies indirecte (IMI), lliurat pel Servei de Duana.
- c) Per als estrangers, certificat o autorització de residència de qualsevol de les categories previstes per la Llei, llevat de la temporal.
- d) Certificat d'assegurança de responsabilitat civil obligatòria, contractada amb una companyia d'assegurances legalment autoritzada a Andorra, que cobreixi els danys que es puguin causar a tercers i ocupants.

L'assegurança obligatòria ha de cobrir, com a mínim, els danys a tercers i a ocupants fins a un límit de 400.000 euros en cas de danys a les persones, amb un límit per víctima de 250.000 euros, i un límit de 100.000 euros per danys materials.

3. Per ser identificades les embarcacions han de portar una inscripció convenientment retolada, a manera de matrícula a estribord i a babord de la seva proa, la qual ha de començar amb les inicials E (embarcació esportiva) seguides del número corresponent i de la inscripció AND.

Exemple: E E – 412 – AND

4. Per la conducció d'embarcacions nàutiques esportives, no es requerirà cap tipus de titulació o de permís. Tot i no essent necessari disposar de titulació o de permís per la conducció d'embarcacions esportives, el Govern podrà reconèixer els carnets o títols de capacitació voluntària emesos per l'entitat delegada a tal efecte.

Disposició derogatòria

Queda derogada la Llei del Codi de la circulació, del 10 de juny de 1999, així com les successives modificacions de la mateixa llei, excepció feta de les previsions contingudes al seu article 209, que restaran vigents fins al moment en que entri en vigor el reglament previst a la Disposició final quarta. També queden derogades totes les normes de rang igual o inferior que s'oposin a aquesta Llei o la contradiguin.

Disposició final primera

El Govern ha d'aprovar les disposicions reglamentàries necessàries per aplicar aquesta Llei en el termini màxim de tres mesos a comptar de l'endemà que es publiqui al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Disposició final segona

S'habilita expressament el Govern per aprovar les disposicions reglamentàries necessàries a fi de desplegar el règim sancionador previst al títol V d'aquesta Llei, dins dels límits establerts i graduant la sanció a imposar en funció de la conducta infractora concretament duta a terme.

Disposició final tercera

S'habilita expressament el Govern per aprovar les disposicions reglamentàries necessàries per regular tant la realització de proves i assaigs de vehicles autònoms com la circulació d'aquests vehicles. Les disposicions esmentades han de prendre en consideració les diferents categories de vehicles autònoms, els nivells d'automatització existents i les recomanacions internacionals en la matèria.

Disposició final quarta

S'habilita expressament el Govern per aprovar les disposicions reglamentàries necessàries per regular els criteris de matriculació al Registre d'Embarcacions de les embarcacions d'esbarjo, enteses com les

destinades exclusivament a un ús personal i no comercial, així com els requisits per obtenir el permís de conducció d'aquests tipus d'embarcacions.

Disposició final cinquena

S'autoritza a Govern a modificar reglamentàriament l'annex I d'aquesta Llei de conformitat amb les variacions d'aquelles definicions que es produeixen en l'àmbit d'aquells acords i tractats internacionals que tinguin transcendència pel Principat d'Andorra.

Disposició final sisena

S'encomana a Govern a realitzar noves disposicions reglamentàries acústiques sobre el nivell sonor dels vehicles de motor, basant-se en aquells límits sonors establerts pel *Reglament (UE) 540/2014 del Parlament Europeu i del Consell de 16 d'abril de 2014 sobre el nivell sonor dels vehicles de motor i dels sistemes silenciadors de recanvi, i per al qual es modifica la Directiva 2007/46 / CE i es deroga la Directiva 70/157 / CEE*, o pels reglaments que els modifiquin en el futur.

Disposició final setena

S'encomana a Govern que, en el termini de sis mesos a comptar de l'endemà de la publicació d'aquesta Llei al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, desenvolupi un reglament per implementar un sistema nacional d'etiquetatge energètic i d'emissions dels vehicles, que alhora permeti homologar els vehicles registrats al Principat d'Andorra amb els sistemes d'etiquetatge seguits pels països membres de la Unió Europea.

Aquest etiquetatge es basarà en la normativa d'emissions en vigor en cada moment, i inclourà, com a mínim una etiqueta ZERO emissions i una etiqueta ECO emissions per les categories de vehicles que es determinin reglamentàriament.

Aquesta etiqueta s'incorpora a la informació prevista a l'article 31.2 de la *Llei 21/2018, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Litecc)*.

El corresponent distintiu adhesiu es col·loca al marge inferior dret del parabrises del vehicle. L'Automòbil Club d'Andorra serà l'encarregat de subministrar les etiquetes.

Disposició final vuitena

S'encomana a Govern que realitzi els canvis normatius necessaris en matèria d'assegurances per incloure nous supòsits previstos en aquest Codi, com el dels VMP.

Disposició final novena

Aquesta Llei entrarà en vigor al cap de tres mesos de publicar-se al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Casa de la Vall, 13 de maig del 2021

Roser Suñé Pascuet
Síndica General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Emmanuel Macron
President de la República Francesa
Copríncep d'Andorra

Annex I. Conceptes bàsics

1. **Aglomeració.** També anomenada *poblat, zona o àrea urbana*, és l'espai que comprèn immobles edificats i a les vies d'accés i de sortida del qual estan col·locats, respectivament, els senyals d'accés a aglomeració i de sortida d'aglomeració.
2. **Aturada.** Immobilització d'un vehicle per emergència, per necessitats de circulació o per complir una prescripció reglamentària.
3. **Autobús.** Automòbil amb capacitat per a més de nou persones, incloent-hi el conductor, destinat al transport col·lectiu urbà i interurbà.
4. **Autocar.** Automòbil amb capacitat per a més de nou persones, incloent-hi el conductor, que pot estar destinat tant al transport col·lectiu urbà i interurbà com a transportar un grup nombrós de persones en distàncies llargues o mitjanes.
5. **Automòbil.** Vehicle de motor que és utilitzat normalment per al transport per carretera de persones o de coses o per a la tracció en carretera de vehicles utilitzats per al transport de persones o de coses. Aquest terme inclou els troleibusos; és a dir, els vehicles units a una línia elèctrica que no circulen per damunt de rails. No engloba els vehicles tals com els tractors agrícoles, en què la utilització per al transport per carretera de persones o de materials o la tracció per carretera de vehicles utilitzats per al transport de persones o coses no és més que incidental.
6. **Autopista.** Via que està especialment projectada i construïda per a la circulació d'automòbils, que no dona cap tipus de servei a les propietats contigües i que:
 - a) Excepte en els punts singulars o a títol temporal, comporta per als dos sentits de la circulació calçades diferents separades l'una de l'altra per una franja de terreny no destinada a la circulació o, excepcionalment, per a altres mitjans.
 - b) No creua al mateix nivell ni carreteres, ni vies de tren o de tramvia, ni cap camí per a la circulació de vianants.
 - c) Està especialment senyalitzada com una autopista.
7. **Autovia.** Via assimilada a l'autopista que no reuneix tots els requisits de l'autopista.
8. **Bicicleta.** Cicle de dos rodes.
9. **Calçada.** Part de la via normalment utilitzada per a la circulació dels vehicles. Una calçada es compon d'un cert nombre de carrils.
10. **Carretera.** Via que uneix diverses aglomeracions de domini i ús públic, projectada i construïda fonamentalment per a la circulació d'automòbils.
11. **Carretera general.** Via pública interurbana titularitat del Govern, de conformitat amb la legislació sectorial existent.
12. **Carretera secundària.** Via pública interurbana titularitat d'un comú, de conformitat amb la legislació sectorial existent.
13. **Carril.** Qualsevol de les franges longitudinals en les quals pot estar subdividida la calçada, materialitzades o no per les marques de carretera longitudinals, que tenen una amplada suficient per permetre el flux d'una fila d'automòbils que no siguin les motocicletes.
14. **Carril bici.** Via ciclista que discorre adossada a la calçada en un únic sentit o en doble sentit de circulació.
15. **Carril bici protegit.** Carril bici que disposa d'elements laterals que el separen físicament de la resta de la calçada, així com del voral.
16. **Camió.** Automòbil de com a mínim quatre rodes, concebut i construït per al transport de coses, en què la cabina no està integrada en la resta de la carrosseria i amb un màxim de nou places, inclosa la del conductor.

17. **Camió agrícola.** Vehicle especial autopropulsat, de dos o més eixos, especialment concebut per al transport de productes agrícoles en el camp.

18. **Cicle.** Vehicle proveït de dos rodes com a mínim i propulsat exclusivament o principalment per l'energia muscular de la persona o persones que estan sobre el vehicle, en particular mitjançant pedals. S'inclouen en aquesta definició els cicles de pedaleig assistit que només proporcionin assistència mentre es pedaleja, que el motor es desconnecti a partir de 25 km/h i la seva potència no sigui superior a 250 W.

19. **Ciclomotor.** Tenen la consideració de ciclomotor els vehicles que no siguin considerats reglamentàriament VMP i que es defineixen a continuació:

a) **Vehicle de dos rodes,** amb una velocitat màxima per construcció no superior a 45 km/h i amb un motor de cilindrada no superior a 50 cm³, si és de combustió interna, o bé amb una potència contínua nominal màxima inferior o igual a 4 kW, si és de motor elèctric.

b) **Vehicle de tres rodes,** amb una velocitat màxima per construcció no superior a 45 km/h i amb un motor de cilindrada no superior a 50 cm³ per als motors d'encesa per guspira (positiva), o bé que la seva potència màxima neta sigui inferior o igual a 4 kW per als altres motors de combustió interna, o bé que la seva potència contínua nominal màxima sigui inferior o igual a 4 kW per als motors elèctrics.

c) **Vehicle de quatre rodes** la massa en buit del qual sigui inferior a 350 kg, exclosa la massa de les bateries en el cas de vehicles elèctrics, amb un límit de velocitat, per construcció, que no excedeix els 45 km per hora, i que està equipat amb un motor cilindrada no superior a 50 cm³ per als motors d'encesa per guspira (positiva), o bé que la seva potència màxima neta sigui igual o inferior a 4 kW per als altres motors de combustió interna, o bé que la seva potència contínua nominal màxima sigui inferior o igual a 4 kW per als motors elèctrics.

20. **Conductor.** Persona que, amb les excepcions del paràgraf segon, assumeix el mecanisme de direcció o va al comandament d'un vehicle o qui té al seu càrrec un animal o animals. En vehicles que circulin en funció d'aprenentatge de la conducció, té la consideració de conductor la persona que està a càrrec dels comandaments addicionals.

Per als vehicles autònoms, persona que té un control actiu sobre el vehicle o el vehicle de motor i/o la persona encarregada d'activar i de desactivar la tecnologia autònoma del vehicle.

21. **Conductor habitual.** Persona que disposa del permís de conduir necessari, és inscrita al Registre de Conductors i, amb el seu consentiment previ, és comunicada pel titular del vehicle o, si escau, per l'arrendatari a llarg termini, al Registre de Vehicles pel fet de ser aquella persona la que, de manera usual, condueix el dit vehicle.

22. **Conjunt de vehicles.** Tenen la condició de conjunt de vehicles:

a) Vehicle articulat. Automòbil constituït per un vehicle de motor acoblat a un semiremolc.

b) Tren de carretera. Automòbil constituït per un vehicle de motor enganxat a un remolc.

23. **Dispositiu reflector o catadiòptic.** El que serveix per indicar la presència d'un vehicle, per reflexió de la llum que emana d'una font lluminosa no unida a aquest vehicle i que ha de ser visible, de nit i en condicions de visibilitat normal, pel conductor d'un altre vehicle des d'una distància mínima que ha de fixar la reglamentació d'homologació corresponent. No es consideren catadiòptics:

a) Les plaques de matrícula retroreflectores.

b) Els senyals retroreflectors mencionats a l'ADR.

c) Les altres plaques i els senyals retroreflectors que han de portar-se per complir la reglamentació vigent sobre la utilització de determinades categories de vehicles o de determinats modes de funcionament.

24. **Embarcació d'esbarjo.** Qualsevol tipus d'unitat flotant utilitzada exclusivament per als esports i el lleure, com ara vaixells, iots, cases flotants, etc.

25. **Estacionament.** Quan el vehicle està immobilitzat per qualsevol altra raó que l'aturada o la parada.
26. **Fases de la neu.** Identificador de color que qualifica les fases del dispositiu especial de nevades, que té en compte l'estat de la calçada respecte a neu i gel, i que determinen els vehicles autoritzats a circular i els tipus d'equipaments concrets a emprar, via desplegament reglamentari.
27. **Grup d'eixos.** Els eixos que formen part d'un bogi. En el cas de dos eixos, el grup es denomina *tàndem*, i *tàndem triaxial*, en el cas de tres eixos.
28. **Intersecció.** Tot encreuament a nivell, unió o bifurcació de vies, incloses les places formades per aquests encreuaments, unions o bifurcacions.
29. **Llum de boira davanter.** Llum que serveix per millorar la il·luminació de la via per davant en cas de boira, nevada, tempesta o núvol de pols.
30. **Llum de boira del darrere.** Llum que serveix per millorar la il·luminació de la via per darrere en cas de boira.
31. **Llum de carretera.** Llum o llums situats a la part davantera del vehicle que serveixen per il·luminar suficientment la via, de nit i en condicions de visibilitat normals, fins a una distància mínima pel davant del vehicle d'acord amb l'homologació en vigor. Han de ser de color blanc.
32. **Llum de dia.** Llum o llums destinats a fer que durant el dia un vehicle, quan està en moviment, sigui més visible frontalment.
33. **Llum d'encreuament.** Llum o llums situats a la part davantera del vehicle que serveixen per il·luminar suficientment la via, de nit i en condicions de visibilitat normals, fins a una distància mínima pel davant del vehicle d'acord amb l'homologació en vigor, sense enlluernar ni molestar indegudament els conductors que venen en sentit invers i els altres usuaris de la carretera.
34. **Llum d'enllumenat interior.** Llum destinat a la il·luminació de l'habitacle del vehicle de manera que no produeixi enlluernament ni molesti indegudament els altres usuaris de la via.
35. **Llum d'estacionament.** Llum o llums que serveixen per indicar la presència d'un vehicle estacionat dintre d'una aglomeració, substituint els llums de posició davanters i posteriors.
36. **Llum de frenada.** Llum o llums situats a la part posterior del vehicle que serveixen per indicar als altres usuaris de la carretera que es troben al darrere d'aquest vehicle que el seu conductor acciona el fre de servei.
37. **Llum de gàlib.** Llum o llums instal·lats a prop del lloc més extrem de tota l'amplada i tan a prop com sigui possible del lloc més alt del vehicle i destinats a indicar clarament l'amplada i l'altura total del vehicle. Per a determinats vehicles de motor i remolcs, aquest senyal complementa els llums de posició, atraient particularment l'atenció dels conductors respecte del seu volum.
38. **Llum de la matrícula.** Dispositiu que assegura la il·luminació de la placa de matrícula posterior i que pot estar compost de diversos elements òptics.
39. **Llum de marxa enrere.** Llum o llums situats a la part posterior del vehicle que serveixen per il·luminar la carretera al darrere i advertir els altres usuaris de la carretera que el vehicle fa marxa enrere o que està a punt d'iniciar la marxa enrere.
40. **Llum de posició davantera.** Llum o llums que, situats a la part davantera, serveixen per indicar la presència i l'amplada d'aquest vehicle vist des del davant i que, quan sigui l'únic llum encès en aquella part davantera, sigui visible de nit i en condicions de visibilitat normals fins a una distància mínima pel davant d'aquest vehicle d'acord amb la reglamentació corresponent.
41. **Llum de posició posterior.** Llum o llums que, situats a la part posterior del vehicle, serveixen per indicar la presència i l'amplada d'aquest vehicle vist des del darrere, i que sigui visible de nit i en condicions de visibilitat normals fins a una distància mínima pel darrere d'aquest vehicle d'acord amb la reglamentació corresponent.

42. **Llum especial.** Llum o llums destinats a senyalar, sigui un vehicle amb prioritat, sigui un vehicle o un grup de vehicles la presència dels quals en carretera imposi als altres usuaris de la carretera prendre precaucions particulars, especialment els combois de vehicles, els vehicles de dimensions excepcionals i els vehicles o els ginys de construcció o de manteniment de carreteres.
43. **Llum indicador de direcció.** Llum o llums que serveixen per indicar als altres usuaris de la carretera que el conductor té la intenció de canviar de direcció a la dreta o a l'esquerra.
44. **Llum lateral.** Llum instal·lat al lateral del vehicle destinat a indicar la presència del vehicle vist lateralment.
45. **Màquina agrícola automotriu.** Vehicle especial autopropulsat de dos o més eixos, concebut i construït per efectuar treballs agrícoles.
46. **Maquinària agrícola remolcada.** Vehicle especial concebut i construït per efectuar treballs agrícoles estirat per un tractor, un motocultor o per una altra màquina agrícola automotriu. Queden exclosos d'aquesta definició tots els utensilis concebuts i construïts per efectuar treballs de preparació de terrenys o per fer feina del camp que no siguin considerats vehicles per aquesta Llei.
47. **Massa en buit o tara.** Massa del vehicle amb el seu equip fix autoritzat sense personal de servei, ni passatgers ni càrrega, i amb la seva dotació completa d'aigua, de combustible, de lubricant, de recanvis, d'eines i d'accessoris reglamentaris.
48. **Massa en càrrega.** Massa efectiva del vehicle quan està carregat, amb l'equipatge i els passatgers a bord.
49. **Massa màxima autoritzada (MMA).** Massa màxima d'un vehicle carregat per a la utilització en circulació per les vies públiques.
50. **Massa per eix.** Massa que gravita sobre el sòl, tramesa per la totalitat de les rodes acoblades a aquest eix.
51. **Massa del vehicle en ordre de marxa.** És el resultat de sumar a la tara la massa estàndard del conductor de 75 kg i per als autobusos i els autocars, la massa de l'acompanyant de 75 kg, si el porta.
52. **Motocicleta.** Automòbil de dos rodes, amb sidecar o sense, equipat d'un motor de cilindrada superior a 50 cm³, si és de combustió interna, i/o amb una velocitat màxima per construcció superior a 45 km/h.
53. **Moto de neu.** Vehicle especial, concebut i construït per a la circulació sobre superfícies nevades, que transmet la tracció a través d'una banda. El seu efecte direccional té lloc mitjançant una o més guies en forma de patí o d'esquí.
54. **Motocultor.** Vehicle especial autopropulsat per un eix dirigit per un conductor que el segueix caminant. Alguns motocultors també poden ser dirigits des d'un seient incorporat a un remolc, a una màquina agrícola o a un xassís auxiliar amb rodes.
55. **Parada.** Quan el vehicle està immobilitzat durant el temps necessari per recollir o deixar persones així com quan ha de carregar o descarregar materials, durant un temps inferior a dos minuts, sense que el conductor pugui abandonar-lo.
56. **Pas a nivell.** Tota intersecció a nivell entre una carretera i una via de tren o de tramvia amb plataforma independent.
57. **Pista bici.** Via ciclista segregada del trànsit motoritzat amb traçat independent de les carreteres.
58. **Plataforma.** Zona de la via destinada a l'ús de vehicles, formada per la calçada i els vorals.
59. **Portador.** Vehicle especial autopropulsat per dos o més eixos, concebut i construït per portar màquines agrícoles.
60. **Refugi.** Zona de vianants situada a la calçada i protegida del trànsit rodat.
61. **Remolc.** Vehicle concebut i construït per ser arrossegat per un vehicle de motor.

62. **Remolc agrícola.** Vehicle especial de transport construït i destinat per ser arrossegat per un tractor agrícola, un motocultor, un portador o una màquina agrícola automotriu. S'inclouen en aquesta definició els semiremolcs agrícoles.
63. **Remolc lleuger.** Remolc la massa màxima autoritzada del qual no excedeixi les 0,75 t. A efectes d'aquesta classificació, se n'exclouen els agrícoles. Pertanyen a la categoria O1.
64. **Rotonda.** Tram de via pública de forma circular o semicircular en la qual conflueixen dos o més vies urbanes o interurbanes.
65. **Semàfor.** Aparell lluminós proveït dels senyals necessaris que permet ordenar el trànsit a les vies públiques.
66. **Semiremolc.** Remolc construït per ser acoblat a un automòbil de tal manera que hi reposi parcialment i que una part substancial de la seva massa i de la seva càrrega siguin transportades per aquell automòbil.
67. **Sender pedaleable.** Via per a vianants i bicicletes, tricicles i quadricicles, segregada del trànsit motoritzat, que discorre per espais oberts, parcs, jardins o boscos.
68. **Senyal o llum d'emergència.** Funcionament simultani de tots els llums indicadors de direcció del vehicle per advertir que el vehicle representa temporalment un perill per a la resta d'usuaris de la via.
69. **Sobreample.** Terreny limítrof a una via que dota d'un ample addicional a la seva plataforma, de propietat pública o privada, resultant en ocasions de la rectificació o millora del traçat de la via.
70. **Tecnologia autònoma.**
- a) En general, tota la tecnologia que permet la conducció total o parcial d'un vehicle o d'un vehicle de motor sense la participació activa de l'home.
 - b) S'exceptua d'aquesta tecnologia tota la que només permet millorar el control de l'home sobre el vehicle o el vehicle de motor però que no és capaç, col·lectivament o individualment, de guiar el vehicle sense el control actiu o la monitorització de l'home. En particular, no tenen consideració de tecnologia autònoma els sistemes per evitar les col·lisions, els sistemes d'assistència a l'aparcament, els sistemes de control de la velocitat, els sistemes per a la detecció de circulació densa o altres sistemes similars.
71. **Titular del vehicle.** Persona el nom de la qual consta inscrit en el Registre de Vehicles.
72. **Tractora.** Automòbil concebut i construït per realitzar, principalment, l'arrossegament d'un semiremolc.
73. **Tractor agrícola.** Vehicle especial autopropulsat de dos o més eixos, concebut i construït per arrossegar, empènyer, portar o accionar maquinària agrícola.
74. **Tractor i maquinària per a obres o serveis.** Vehicle especial autopropulsat, de dos o més eixos, concebut i construït per efectuar treballs en les obres o per realitzar determinats serveis, com tractors no agrícoles, excavadores, motoanivelladores, estenedores, fresadores, llevaneus, carregadores, vibradores, compressors i maquinària similar.
75. **Tramvia.** Vehicle que circula per rails instal·lats a la via.
76. **Travessera.** Segment de carretera comprès dins d'una aglomeració. No tenen la consideració de travessia els trams que disposin d'una alternativa viària o d'una variant a la qual tinguin accés.
77. **Tren turístic.** Vehicle especial, constituït per un vehicle tractor amb un o diversos remolcs, concebut i construït per al transport de persones amb fins turístics, amb la velocitat màxima limitada en funció del que dicti l'autoritat competent.
78. **Turisme.** Automòbil destinat al transport de persones que tingui almenys quatre rodes, especialment concebut i construït per al transport de persones i que té no més de vuit seients sense comptar el seient del conductor. Vehicle de la categoria M1.
79. **Vehicle.** Aparell apte per circular per les vies o els terrenys a què es refereix l'article 2.

80. **Vehicle autònom.** Vehicle o vehicle de motor, incloent-li les categories de vehicles especials i de vehicles per a persones amb discapacitats, que estigui equipat amb tecnologia autònoma que permeti la seva conducció sense la participació activa del conductor, ja sigui de manera total o parcial.
81. **Vehicle de motor.** Vehicle proveït d'un motor per a la seva propulsió. S'exclouen d'aquesta definició els ciclomotors, els tramvies i els vehicles per a persones amb discapacitats.
82. **Vehicle de mobilitat personal (VMP).** Vehicle capaç d'assistir l'ésser humà en el seu desplaçament personal i que, per la seva construcció, pot excedir les característiques del cycle i estar dotat de motor elèctric.
83. **Vehicle de tracció animal.** Vehicle arrossegat per animals.
84. **Vehicle especial.** Vehicle autopropulsat o remolcat, concebut i construït per realitzar obres o serveis determinats i que, per les seves característiques, està exceptuat d'acomplir alguna de les condicions tècniques reglamentàriament exigides o sobrepassa permanentment els límits establerts en si mateix per a masses o dimensions, així com la maquinària agrícola i els seus remolcs.
85. **Vehicle mixt adaptable.** Automòbil especialment disposat per al transport, simultani o no, de mercaderies i persones, amb un màxim de vuit seients a més del seient del conductor, i en què es pot substituir eventualment la càrrega, parcialment o totalment, per persones mitjançant l'addició de seients.
86. **Vehicle per a persones amb discapacitat física.** Vehicle la tara del qual no és superior a 350 kg i que per construcció no pot superar en terreny pla una velocitat de 45 km/h, projectat i construït especialment, i no únicament adaptat, per a l'ús de persones amb discapacitat.
87. **Via.** Tota la secció de tot camí, carrer o carretera obert a la circulació pública.
88. **Via interurbana.** Via pública situada fora d'una aglomeració.
89. **Via urbana.** Via pública situada dins d'una aglomeració, excepte les travessies.
90. **Via ciclista.** Via específicament condicionada per al trànsit de cicles, amb la senyalització vertical i les marques viàries corresponents, l'ample del qual permet el pas segur d'aquests vehicles.
91. **Vianant.** Persona que, no sent conductor, transita a peu per les vies i els terrenys a què fa referència l'article 2. Tenen la consideració de vianants les persones que empenyen o arrosseguen cotxets per a infants, de persones malaltes o amb discapacitat física, o tot altre vehicle de petites dimensions i sense motor, les que acompanyen a peu una bicicleta o un ciclomotor, així com les persones amb discapacitat física que es desplacen en cadira de rodes, moguda per elles mateixes o circulant al ritme de pas.
92. **Voral.** Franja longitudinal afermada contigua a la calçada, no destinada a l'ús dels automòbils, excepte en circumstàncies excepcionals.
93. **Vorera bici.** Via ciclista senyalitzada sobre la vorera.
94. **Vorera o voravia.** Zona longitudinal de la via, elevada o no, destinada al trànsit de vianants.
95. **Zona de vianants.** Part de la via, elevada o delimitada d'una altra manera, reservada a la circulació dels vianants. En aquesta definició s'hi inclouen la vorera, l'andana i el passeig.
96. **Zones 20 i 30.** zones urbanes on els vianants tenen prioritat a la circulació dels vehicles i on la velocitat màxima de la via és de 20 o 30 km/h.

Annex II. Infraccions i sancions per excés de velocitat

Límit (km/h)		20	30	40	50	60	70	80	90	Multa (€)
Excés de velocitat	Lleu	21	31	41	51	61	71	81	91	24
		30	40	50	60	70	80	90	100	
		31	41	51	61	71	81	91	101	100
		40	50	60	70	90	100	110	120	
	Greu	41	51	61	71	91	101	111	121	150
		50	60	70	80	100	110	120	130	
		51	61	71	81	101	111	121	131	200
		60	70	80	90	110	120	130	140	
	Molt greu	61	71	81	91	111	121	131	141	300
		70	80	90	100	120	130	140	150	
		més 70	més 80	més 90	més 100	més 120	més 130	més 140	més 150	400 + 60 per cada 10 km/h d'excés